

Yttranden vid Stockholms kommunfullmäktiges sammanträde den 26 november 2012*§ 2 Interpellation om försvunnen konst (nr 2012:23)*

Anförande nr 1

Borgarrådet S j ö s t e d t (FP): Jag hänvisar till det utdelade svaret.

Anförande nr 2

Borgarrådet R u d i n (S): Fru ordförande, åhörare och fullmäktigeledamöter! Jag skrev den här interpellationen i en ganska uppbragd stämning när det uppdagades att Björn Erling Evensens konstverk *Om varandra* hade försvunnit från ett utomhusmagasin i Frihamnen. Som borgarrådet också korrekt redogör för i sitt svar var detta en hanteringsordning som inte var särskilt bra. Man hade flyttat konstverket från Klara Mälarstrandskajen i samband med att man gjorde en del arbeten där. Man förvarade det i Frihamnen. Det förlängdes, och man hade ingen plats att placera den här skulpturen, och den blev kvar i det här förrådet. När man sedan skulle börja göra något åt detta visade det sig att konstverket hade stulits.

Min interpellation var enkel och klar. Jag skulle vilja veta vilka åtgärder man vidtar för att det inte ska hända igen. Jag vill tacka så mycket för svaret. Jag tycker att de åtgärder som redovisas i svaret är till fyllest. Man har både sett över rutinerna och gjort ett försäkringstillägg så att konstverken kan ersättas om det ändå skulle hända någonting i framtiden. Jag tycker att det är bra att det klargjordes att vi nu har andra rutiner och att staden har ett särskilt ansvar att ta hand om den konst som står på offentliga platser i den allmänna miljön.

Jag tackar för svaret, och så får vi hoppas allihop att detta inte händer igen.

Anförande nr 3

Borgarrådet S j ö s t e d t (FP): Kommunfullmäktige och Tomas Rudin! Tack, Tomas! Det finns all anledning att vara mycket upprörd över detta. Jag delar verkligen din upprördhet över det här fallet. Det var fullkomligt häpnadsväckande att sådant kunde ske i staden, men samtidigt var det en väckarklocka som har gjort att vi nu har helt andra rutiner för hur sådant här ska skötas i framtiden. Det gör att jag hoppas att vi aldrig mer behöver vara med några sådana här fruktansvärt pinsamma historier.

§ 3 Interpellation om högst biståndstid sedan 1980 (nr 2012:25)

Anförande nr 4

Borgarrådet L j u n g b e r g S c h ö t t (M): Jag ber att få hänvisa till det utsända svaret.

Anförande nr 5

K a r i n R å g s j ö (V): Fru ordförande! Tack för svaret, även om det inte var så extremt uttömmande! I dag kan vi se ett resultat av den politik som har förts tvärs över bron, det vill säga den nationella politiken. Antalet svenskar som långvarigt måste få socialbidrag, försörjningsstöd, har ökat. Det har ökat i hela landet med 30 procent. Det kan man se i en undersökning som Socialstyrelsen har gjort. Den jobblinje som ni har marknadsfört er politik på har också fått sina offer. Att vara arbetslös i dag, 2012, innebär också att man är fattig.

Ni säger själva i svaret att man redovisade en minskning av antalet biståndshushåll med 1,9 procent samtidigt som vi i dag ser den lägsta nivån av biståndstagande sedan 1982, och det stämmer. Det är bra, men det är inte bra för dem som blir kvar, och det är de som har bistånd mycket länge på grund av arbetslöshet. Biståndstiden för ekonomiskt bistånd är som högst nu. Det har inte varit så högt sedan 1980. I genomsnitt har hushållen ett ekonomiskt bistånd i 7,0 månader. Det är en ökning. Under året har 40 procent av dem som har bistånd haft det i tio–tolv månader. Det är bara 24 procent av dem som har ekonomiskt bistånd som har det kortvarigt. Jag tycker att man ska fundera på det. Försörjningsstöd har blivit nödplankan för alla dem som inte har a-kassa i dag. A-kassa är dessutom en försäkring till skillnad från just försörjningsstöd.

Vi kan också se att biståndstiden är något längre i ytterstaden. Även om antalet biståndstagare ligger på den lägsta nivån är vi mycket bekymrade över att det är så många, 4 670 biståndshushåll eller 26 procent, som har haft bistånd fem år i följd. Det är en ganska häpnadsväckande siffra. Fem år är en mycket lång tid.

Vi tycker att detta visar att det finns strukturella fel. Jag bollar med väldigt många siffror här, men det handlar ju om siffror till slut. 62 procent har någon gång under året fått bistånd på grund av arbetslöshetsrelaterade skäl. Det borde få er att fundera lite på hur den nationella politiken slår mot Stockholms ekonomiska politik. Det vore väldigt bra om fler och fler kunde ha a-kassa, eftersom det är en försäkring, i stället för ekonomiskt bistånd.

Vad tycker ni om det här egentligen? Hur ska ni åtgärda att det ändå är så många som har ekonomiskt bistånd så länge. Vi tycker att det är mycket bekymmersamt när man har bistånd så länge och att det är så många som har ekonomiskt bistånd som har arbetslöshet som skäl. 65 procent av alla 18–24-åringar har inte a-kassa. De står kanske och klappar på dörren, men jag hoppas att det inte blir så. Men det kan bli så i en ekonomisk kris. Vad tycker du om det? Vad ska ni göra?

Anförande nr 6

Borgarrådet L j u n g b e r g S c h ö t t (M): Fru ordförande, ledamöter och åhörare! Tack för att du ställer den här frågan, Karin! Det här är en av de allra viktigaste frågorna vi har. Hur ska man kunna få människor att gå från ett beroende

av ekonomiskt bistånd till egen försörjning? 17 000 personer har redan tagit sig till egen försörjning genom jobbtorgens försorg. Jag tycker att det är riktigt bra. Sedan har vi fortfarande en hel del att arbeta med, och där gör jobbtorgen en fantastisk insats. Men man ska veta att vi befinner oss i ett Europa som är i den djupaste ekonomiska krisen på väldigt länge. Stockholm har klarat sig bra. Att kunna stå här och säga att vi i dag har den lägsta nivån på antalet biståndstagare sedan 1982 känns faktiskt ganska bra mitt i en ekonomisk kris.

Det kan självfallet ta lite längre tid för jobbtorgen att hjälpa människor till egen försörjning i krisens spår. Det är förmodligen därför som den snitttid som du pratade om förut har ökat från 6,6 månader till 7 månader. Det är naturligtvis beklagligt, men ser man det i ljuset av att antalet biståndshushåll har minskat är det egentligen ganska bra.

Vi har också en ny regel som ska leda till att man kan pröva att arbeta i lite större utsträckning än förut. Den gör att man ska kunna arbeta och behålla sin inkomst upp till en viss nivå när man uppbär försörjningsstöd. Jag tror att det är mycket bra. Tröskeln att komma ut i arbetslivet kan vara ganska hög. Att då få pröva i liten skala och få behålla någonting av det är mycket bra.

Anförande nr 7

K a r i n R å g s j ö (V): Vi tycker att detta är mycket bekymmersamt. Vi kan se utvecklingen. Det är också en arbetsmarknadsfråga. Om 500 miljoner kronor, det vill säga ½ miljard, betalas ut i försörjningsstöd på grund av arbetslöshet kan man kanske fundera på om man skulle kunna göra något bättre för de pengarna. Även om antalet som har försörjningsstöd har gått ned är det en varningsklocka att så många har försörjningsstöd så länge. Man undrar hur det går för barnen. Vi skulle önska att man förlängde dessa sex månaders visstidsanställningar till tolv månader på jobbtorgen, men det är en fråga som jag kanske också ska prata med Ulla Hamilton om.

Det här tickar på. Försörjningsstödet var ju tänkt som det yttersta skydds nätet, någonting som man ska ha när allting annat har kraschat och när a-kassan är slut. Det skulle vara det absolut sista. Nu kan vi se att det ersätter a-kassan. Vi är bekymrade över att så många inte är med i a-kassan i dag. Det kommer att bli ett problem om vi får ett sämre ekonomiskt läge i Sverige och så många personer inte är med i a-kassan. Vi pratar om 65 procent av unga vuxna och 40 procent av alla andra arbetslösa som inte är med i a-kassan. Man kan tänka sig hur det blir när pengarna tar slut. Det blir mycket arbetsamt för dem och för Stockholms stad. Det hade varit bättre om de hade varit med i a-kassan.

De flesta barn som lever i biståndshushåll bor också i ytterstaden. Drygt hälften bor i västerort, 5 procent i innerstaden och 43 procent i söderort. Det här handlar också om hur segregeringen har bitit sig fast. Barnen i de här hushållen blir också passiva biståndstagare som påverkas av att leva i familjer som lever på marginalen. Nära hälften av de här barnen lever med en ensamstående mamma. Det är en ökad andel men ett minskat antal. Vi undrar om ni har tänkt på barnen i det här sammanhanget.

Anförande nr 8

Borgarrådet L j u n g b e r g S c h ö t t (M): Fru ordförande! Du har helt rätt när det gäller enskilda individer, Karin. Det är naturligtvis mycket besvärligt att vara

beroende av ett ekonomiskt bistånd och inte kunna försörja sig själv. Men jag tycker att du förstorar den här frågan något alldeles enormt. Vi har likadana siffror du och jag, så den här gången har vi inte ens olika siffror. Vi kan faktiskt se att vi har den lägsta nivån på antalet biståndstagare sedan 1982. Det är fortfarande mycket synd om dem som är i behov av ekonomiskt bistånd, och där ska vi göra allt vi kan via jobbtorgen och andra åtgärder för att de ska kunna komma ut i egen försörjning. Men det är trots allt färre.

När det gäller barnen kan jag bara peka på igen att vi har vidtagit en hel del åtgärder. Vi har en budget som ser till barnens bästa på väldigt många olika punkter, bland annat ingår numera bredband som en del i det försörjningsstöd som går till barnfamiljer. Det kan verka lite, men jag tror att jag tror att det är mycket viktigt för att barn som lever i familjer med försörjningsstöd ska kunna klara sin skola och ha en social samvaro med sina kompisar på samma sätt som alla andra.

Anförande nr 9

K a r i n R å g s j ö (V): Om man tittar på SL-korten för alla gymnasieungdomar och tillgången till bad kan man se att ni låser fast barn som lever i familjer med försörjningsstöd på ett alldeles speciellt sätt. Ni har styrt den här staden i sex år nu. Vi kan inte se några som helst förbättringar för de här barnen.

När jobbtorgen startade tog ni bort 91 miljoner kronor från ekonomiskt bistånd i budgeten 2008 för att finansiera jobbtorgen. Det ska man komma ihåg. Vi har också sett att man nu i tertialrapporten kommer att lägga in pengar. I tertialrapport 1 för 2012 lade man in ytterligare 18 miljoner. Det gjorde man för att det ser så eländigt ut med försörjningsstödet i stadsdelarna. Annars riskerade stadsdelsnämnderna att behöva ta pengar från förskolan, fritidsverksamheten och äldreomsorgen för att fixa försörjningsstöden. Så ser det ut.

Ni säger själva att höjningen för ensamstående föräldrar med två barn har inneburit 980 kronor i månaden och att det var jättebra att det lades in, men det var ju helt nödvändigt att höja riksnormen för äldre barn eftersom de hade halkat efter så mycket.

När man ser kurvorna för försörjningsstöden för dem som fastnar länge i försörjningsstödet blir man oroad över att de inte går ned. Nuvarande politik när det gäller till exempel a-kassan kontra försörjningsstödet faller inte ut på något sätt. I stället kan man säga att den här frågan eskalerar. Det är kanske speciellt allvarligt i Stockholm beroende på att socialsekreterarnas arbetssituation är så otroligt svår, och det gäller inte bara i Stockholm utan i hela landet. Det gör att arbetsbelastningen när det gäller att bedöma behovet av försörjningsstöd är extremt hög.

Jag vill avsluta med att säga att vi är bekymrade över att så många i dag står utanför a-kassan och i stället lever på försörjningsstöd. Vi tycker att ni ska ta er en funderare, föra ett samtal med era kompisar över bron och se till att fler kan gå in i a-kassan i stället. Det betyder att man får en annan typ av liv. Om man tror att folk hellre är arbetslösa om de får a-kassa – det har varit en av era teorier – är det mycket märkligt. Det är klart att alla vill ha ett ordentligt jobb att gå till. Så ser det inte ut, och det kommer tyvärr inte heller att göra det under de närmaste åren.

§ 5 Interpellation om simkunnigheten i Stockholm (nr 2012:31)

Anförande nr 10

Borgarrådet E d h o l m (FP): Fru ordförande! Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret. Vi tycker precis som interpellanten att skolsimningen är mycket viktig. Det är bra att det nu ingår som ett av betygskriterierna för att få godkänt i idrott att man kan simma ett visst antal meter. Jag tror att det har haft stor effekt på att skolor och Stockholms stads simskolor, det vill säga den simundervisning som bedrivs av idrottsförvaltningen i våra badhus, har börjat föra statistik och se efter hur många barn som faktiskt lär sig simma. I dag är det stor skillnad på hur bra barnen lär sig simma i våra olika simskolor. Det jobbar man hårt med för att se till att resultaten blir likvärdiga över hela staden.

Anförande nr 11

Borgarrådet M o g e r t (S): Fru ordförande! Vi tackar för svaret! Emilia är ersättare och får därför inte bordlägga frågor i förväg. Det är lite synd. Hon får väl skriva interpellationen en gång till.

Det gläder oss att ni också säger att ni tar frågan på allvar. Jag kan ta tillfället i akt och påpeka att senast förra veckan skedde det en olycka med ett barn som inte kunde simma i en av våra simhallar. Detta händer hela tiden. Det är en synnerligen viktig fråga.

Anförande nr 12

Borgarrådet E d h o l m (FP): Fru ordförande! Den här frågan är viktig. Man måste kunna simma i Sverige. Vi har väldigt mycket vatten överallt. Ett problem som har funnits är att många av de barn som kommer till våra simskolor har mycket dålig vana vid vatten. Det är många barn som kommer från miljöer där simning inte är lika viktig som den är i Sverige och som inte har varit i kontakt med vatten innan de är så stora att de ens kan lära sig simma. Därför finns det nu tankar på att kanske ha någon form av pilotprojekt redan inom förskolan så att barnen är mer vattenvana när de kommer till simskolan. Jag vet att idrottsförvaltningen nu tittar på resultaten från Stockholms stads simskolor. De ser väldigt olika ut. En del av våra simskolor lyckas med en mycket hög andel av eleverna oberoende av om eleverna kan simma eller inte när de kommer. En del simskolor lyckas knappt alls höja andelen som faktiskt kan simma under den tid som simskolorna är ansvariga för simundervisningen. Det finns mycket mer att göra på det här området.

Anförande nr 13

Borgarrådet M o g e r t (S): Det var trevligt att vi fick ha lite debatt om det här i alla fall. Det är precis som du säger att det finns en mycket stor geografisk spridning. Den är inte första hand socioekonomisk. Även om de finns över hela staden är det framför allt i invandrartäta förorter som vi har de stora problemen, inte bara men framför allt. Jag tycker att det är en intressant tanke att börja redan i förskolan. Men frågan är om ni är beredda att avsätta pengar till detta. Det här kommer att betyda att förskolor och skolor i invandrartäta områden och i Stockholms förorter kommer att behöva lägga mer energi, mer tid och mer kraft på detta. Då kommer de också att behöva mer pengar, och de senaste årens utveckling har kanske varit den omvända.

Anförande nr 14

Borgarrådet E d h o l m (FP): Fru ordförande! Det som diskuteras nu är först och främst en pilot där man ska se om detta är en bra idé och om det kan ge några effekter att börja med vattenträning redan på förskolenivå. Det är inte alls säkert att det behövs i alla förskolor i Stockholm, precis som Roger Mogert var inne på, utan simkunnigheten är lägre i en del områden. Sedan kommer naturligtvis utbildningsförvaltningen också att arbeta med fortbildning av simskollärare för att kunna sprida de goda exemplen. Vi har också en socioekonomisk fördelning på förskoleområdet, och tanken är bland annat att det ska kunna gå till den här typen av verksamheter.

Anförande nr 15

Borgarrådet M o g e r t (S): Visst ska det socioekonomiska anslaget kunna täcka upp för mycket i förskolan och skolan. Men om man utökar uppdraget och säger att de får ett ännu tydligare och ännu skarpare uppdrag, är det då inte rimligt att skicka med pengar. Jag tror att det är 34 procent som inte kan simma i en del Järvastadsdelar. Det är ett ganska stort uppdrag att lösa det. Det är ett ganska omfattande uppdrag. Även om många i den gruppen är äldre när de kommer hit är det en ganska omfattande uppgift om man ska beta av detta och se till att alla våra barn kan simma. Då måste man väl rimligen skicka med en påse pengar.

Anförande nr 16

Borgarrådet E d h o l m (FP): Att lära sig att simma ingår i idrottsundervisningen och ska också ligga där. Det sker in samverkan med idrottsförvaltningen. När det gäller detta med förskolan får man först se om det här är en bra idé och om man lyckas nå bättre resultat senare. Men skolans uppdrag är glasklart och har varit det under ett par år. Skolan har det här uppdraget, och det är mycket viktigt för att man över huvud taget ska få godkänt i idrott, precis som i andra ämnen. Jag har inte upplevt att idrottsförvaltningen har sett en minskad efterfrågan på simundervisning i skolorna, utan den har varit konstant hög. Jag tror att det kommer öka ytterligare. Sedan handlar det naturligtvis också om att så småningom koncentrera krafter på eleverna som går uppåt årskurs 6 och som inte kan simma tillräckligt bra och kanske dra ned på ambitionsnivån när det gäller de elever som kan simma.

§ 6 Interpellation om de växande och olagligt långa bygglovstiderna i Stockholms stad (nr 2012:32)

Anförande nr 17

Borgarrådet K e v i u s (M): Jag hänvisar till det eminenta utdelade svaret.

Anförande nr 18

Borgarrådet R u d i n (S): Fru ordförande, fullmäktigeledamöter och åhörare! Jag tackar för svaret. I den här interpellationen uppmärksammar jag det faktum att vi under 2012 inte klarar den nya plan- och bygglagens krav på handläggningstider på tio veckor för bygglovsansökningar. Vi klarade det däremot tidigare, men vi har sett att handläggningstiderna för bygglov har ökat från 68 dagar 2011 till 90 dagar. Det innebär att någonting är riktigt på tok.

Det hör till historieber beskrivningen att inför det budgetår som vi verkar i nu, det vill säga den budget som stadsbyggnadskontoret har att arbeta med, äskade stadsbyggnadskontoret extra medel för att kunna utöka bygglovshandläggningen. Det avslogs av Alliansen. Vi hade däremot med i vårt budgetförslag att de skulle få de utökade resurserna så att de kunde klara handläggningstiden.

Nu har det visat sig att man inte klarar den. Det är riktigt, som påpekas i svaret, att man först i år har ändrat budgeten och lagt in pengar så att man kommer att kunna bygga ut bygglovsavdelningen och byggkontoret nästa år. Den här interpellationen är ställd utifrån det som faktiskt gäller i dag och det misslyckande som det är att vi under det här året har kunnat se att bygglovstiderna har ökat med nästan en tredjedel och att många medborgare inte får den service som de har rätt till enligt lag.

Det här håller jag naturligtvis Alliansen ansvarig för. Jag tycker att det vore på sin plats att man erkänner att det var fel att man inte medgav en utökning av stadsbyggnadskontorets ram enligt deras äskande. Det skulle göra det lättare att lita på att de utfästelser som borgarrådet skriver om här kommer att bli av. Jag är övertygad om att kontoret gör allt de kan för att hålla de här handläggningstiderna, men om de inte får en utökad budgetram i enlighet med det de har föreslagit blir det inte heller möjligt.

Nu när vi ser att Alliansen rättar till detta och lägger in mer pengar för nästa år kommer rekryteringen att påbörjas vid årsskiftet. Bemanningen kommer att öka i början av året, och staden kommer kanske att ha rättat till det här i slutet på våren. Då har medborgarna haft en sämre och, som jag kallar det, olaglig bygglovshantering inom Stockholms stads väggar under ett och ett halvt år. Och alltihop är orsakat av dum prestige under förra årets budgetmangling.

Jag tycker att de åtgärder som borgarrådet lyfter fram i svaret är rimliga och riktiga. Jag känner också igen dem från stadsbyggnadskontoret i allt väsentligt. Allt som sägs här är rimligt. De medborgare som hör av sig ska få en god service. Vi ska vara en serviceinstans snarare än en prövningsinstans. Medborgarna ska uppleva en snabb, effektiv och bra handläggning av ärendena. Därom är vi helt överens. Min kritik handlar om varför handläggningstiderna ökade och att det tog så lång tid att rätta till problemet när det uppmärksammades av bland annat revisorerna. Det har också varit känt i medierna att det har varit ett problem.

Anförande nr 19

Åke Askenstein (MP): Ordförande, ledamöter! Statistik är ofta tråkig, men den kan vara upplysande. Den statistik som kom från exploateringskontoret för ett tag sedan var verkligen tråkig. Den visade att bara i storleksordningen 7–8 procent av de bostäder som hade markanvisats under åren 2007–2011 hade resulterat i färdiga bostäder. Det är tråkigt. Det är bra om det nu blir extra resurser så att det blir bättre.

Men det grundläggande är fortfarande att göra rätt från början, det vill säga i markanvisningsprocessen. Där är det ganska okänsligt ibland när man anvisar grönyta att bygga på. Då blir folk upprörda, och det är ju inte konstigt, speciellt inte när man inte alls kompenserar för den grönyta som man har tagit i anspråk. Det duger inte att säga man ska fixa till en lekplats i området. Det är faktiskt ingen grönytekomensation. Det är att ordna eftersatt underhåll. Det retar folk, och det gäller också detaljplanerna. Är de inte genomtänkta, är de inte förankrade och har det inte varit en dialog med medborgarna tar det lång tid. Det blir överklaganden och problem. Då hamnar vi i sådana här situationer.

Nu får vi hoppas att det går bättre genom de extra personresurser som har satts in. Men det är viktigt att mycket av dem används till en dialog med medborgarna.

Anförande nr 20

Borgarrådet Kevius (M): Jag konstaterar att Åke Askenstein inte förstår vad bygglov är, vad markanvisning är och vad detaljplaneprocess är. Jag kan berätta för de stockholmare som lyssnar och för Åke Askenstein att efter att man har gett en markanvisning påbörjas en planprocess. Det är vi i stadsbyggnadsnämnden ansvariga för. Vi jobbar med att den planprocessen ska gå smidigt och snabbt, och också med mycket medborgarinflytande. När en detaljplan har antagits kommer bygglovsfrågorna in. Vi ska inte blanda ihop bygglov och markanvisningar.

För interpellanten, borgarrådet Rudin, vill jag berätta att mycket görs just nu på bygglovsavdelningen. Jag är inte nöjd. Jag har varit ganska orolig för att det går för långsamt. Jag blir själv kontaktad av många som drömmer om ett bygglov. Det kan gälla en balkong, en utbyggnad, en terrass eller carport. Det svar jag får från bygglovsavdelning är att man under det här året har vidtagit väldigt många åtgärder. Många av oss har varit på den nya expeditionen i Tekniska Nämndhuset. Man kan gå dit och leta fram den detaljplan som rör ens fastighet. Man kan få mycket bra service där. Tekniska Nämndhuset ligger på Flemminggatan 4. Man har infört telefontider då de enskilda handläggarna är anträffbara. Man har utökat rådgivningstiderna. Man har byggt om hemsidan. Det finns en hel del saker som man har gjort för att förenkla. Det är ibland rätt komplicerat att tyda en detaljplan för att se huruvida man kan få bygglov eller inte.

Det finns så klart mer att göra. Vi kan konstatera att det behöver anställas fler. Det har varit en hel del personalbyten. Nu anställer bygglovsavdelningen fler personer. Det finns annonser ute. Till alla er som önskar byta jobb vill jag säga: Sök jobb på bygglovsavdelningen! Vi har också tillsatt mer resurser till nästa år.

Anförande nr 21

Borgarrådet Rudin (S): Fru ordförande! Tack, Regina Kevius! Jag påpekar det allvarliga i att handläggningstiden ökar. Jag känner väl till alla de åtgärder som du

har talat om. Jag tycker att det är bra att kontoret satsar på service. Men om den inte motsvaras av att man levererar bygglov i den takt som lagen föreskriver är vi illa ute. De exempel jag tar upp ligger inte långt tillbaka tiden, utan det är skillnaden mellan handläggningstiderna under förra året och handläggningstiderna under det här året. Hittills har handläggningstiderna bara ökat. Det beror på att bemanningen på kontoret är för låg, och man har en alldeles för hög arbetsbelastning. Det gäller inte bara bygglov, utan det gäller även på plansidan. Jag kan säga att i dag är egentligen hela kontoret i den situationen att förväntningarna och kraven på dem är högre än vad de klarar av att leverera. Det har påtalats inte minst av kontoret men även av oss i oppositionsbudgetar. Man måste kunna bygga ut resurserna nu så att vi klarar av att möta framtiden.

Jag var lite dramatisk i samband med budgetfullmäktige och sade att om vi i lokalen skulle enas om att vi ville höja bostadsbyggnadsambitionerna till det som vi har föreslagit, det vill säga 7 000 bostäder per år som jag tror är den takt vi måste ligga på i framtiden för att möta den bostadsefterfrågan som finns, klarar vi inte det. Vi har inte resurser att öka takten. Vi har inte heller resurser att leverera den service som medborgarna behöver för att få sina bygglov hanterade i rimlig tid. Det var 68 dagar 2011 och 90 dagar nu, 2012.

Jag tror att alla de insatser som har vidtagits för att förändra bygglovshantering kan upplevas som mycket bättre av medborgarna, men det krävs också att deras enskilda bygglovsansökningar prövas snabbt och effektivt och att de får ett besked av kommunen inom den av bygglagen stipulerade tiden på tio veckor. Det borde kunna gå mycket fortare än så.

Jag vill i sammanhanget peka på sambandet mellan de resurser vi har i bemanning, där den borgerliga alliansen har anslagit för lite pengar fram till nu och skapat det här problemet, och den bristande insikten hos Alliansen. Nu när man anslår mer pengar är det mycket viktigt att fortsätta att följa den här frågan. Jag kommer att göra det, och det är viktigt att du också gör det som stadsbyggnadsborgarråd. De här handläggningstiderna måste verkligen minska nu. Det är lätt att mäta. Vi måste kunna se att handläggningstiderna minskar redan under nästa kvartal, annars är vi på fel väg.

Anförande nr 22

Borgarrådet K e v i u s (M): Jag kommer att följa det. Jag tycker att det är mycket viktigt att alla vi i stadsbyggnadsnämnden verkligen följer att handläggningstiderna blir kortare. Men de som drömmer om att få igenom sitt bygglov ska också få ett tydligt svar. Därför är också rådgivningen viktig. Där kan man få ett ganska tydligt svar från handläggarna. Det handlar också om att bygglovsavdelningen ska jobba effektivt på ett visst sätt. De ska kolla vad man ansöker om. Kan man få det? Medger detaljplanen det? Finns det något liknande? Alla bygglov är unika, men det är mycket viktigt att man ser över processer. Det är oerhört viktigt att handläggningstiderna minskar. Vi kommer att hålla koll på det. Vi tillsätter fler tjänster och mer resurser.

Anförande nr 23

Borgarrådet R u d i n (S): Jag ska inte förlänga den här debatten i onödan, men jag skulle vilja ha ett besked från borgarrådet när det gäller de två frågor jag ställer i interpellationen. Jag tycker att det är rimligt efter de här inledande hoppfulla orden.

Den första frågan är: När räknar borgarrådet med att staden kommer att klara lagens krav på rimliga handläggningstider? Det står inte det skriftliga svaret, och du har inte heller sagt någonting om det här. Kan du här i kväll ange en tidpunkt när du tror att ni klarar av att ligga inom de tio veckorna?

Den andra frågan, som jag kanske tycker är ännu mer relevant i förhållande till hur vi hanterar de här sakerna i dag, är: Kommer vi att på något sätt ge någon form av kompensation, ekonomiskt eller på annat sätt, till de medborgare som i dag har fått vänta långt utöver den av lagen stipulerade handläggningstiden? Det här är nämligen förknippat med bygglovavgifter som den som söker bygglov betalar för att få den här servicen av staden. Jag tycker inte att det är riktigt sjyst att man tar ut samma avgift av dem som har fått en försenad handläggning som av dem som fått en korrekt handläggning. Om man har blivit illa behandlat är det rimligt att staden kompenserar det genom någon form av prisuppgörelse med de enskilda medborgarna som har sökt.

Jag skulle gärna vilja ha svar på de två frågorna. När tror du att vi klarar oss inom den lagliga handläggningstiden? Kommer vi att ge någon form av kompensation till de medborgarna nu har tvingats eller kommer att tvingas vänta utöver den lagligt föreskrivna handläggningstiden?

Anförande nr 24

Borgarrådet K e v i u s (M): Svaren är tydliga. På den första frågan är svaret: Det måste ske under nästa år. Svaret på den andra frågan är: Nej, vi har tyvärr inga möjligheter att ge kompensationer.

*§ 8 Interpellation om kulturlivets skenande kostnader för lokaler i Stockholms stad
(nr 2012:37)*

Anförande nr 25

Borgarrådet S j ö s t e d t (FP): Jag hänvisar till det utdelade svaret.

Anförande nr 26

M a t s B e r g l u n d (MP): Fru ordförande! Jag hade tänkt visa en graf som visar hur riktningförändringen i hyressättningen har gått sedan det borgerliga maktövertagandet, men jag hann inte riktigt med det.

Vi ser mycket tydligt att det går spikrakt uppåt från 2006 och framåt vad gäller hyrorna för kulturlokaler. Man undrar om det finns något samband med att vi har ett borgerligt styre eller, för att travestera en känd julsång: Är det borgarnas fel?

Det finns en hel del indikatorer som talar för det, och jag nämner dem i interpellationen. Det kan vara försäljningen av Centrumkompaniet till Boulton, försäljningen av allmännyttan och ombildningen av hyresrätter till bostadsrätter. Jag har också stöd för detta i kulturlivets yttranden. Det finns helt klart, åtminstone delvis, en effekt av den borgerliga politiken på det här området.

Då blir nästa fråga: Vad ska vi göra åt den här situationen? När hyrorna ökar blir kulturverksamheten mindre. Jag har fått ett svar från borgarrådet. Jag måste säga att det är mycket fantasilöst och fattigt. Det enda som föreslås i svaret är att skjuta över problemen och kostnaderna helt och hållet på det fria kulturlivet, och sedan är problemet på något sätt ur världen för politiken. Det råd som ges är: Minska era kostnader och öka era intäkter! Det är naturligtvis en lösning, men man undrar då vad som händer. Den här lösningen kommer med automatik att leda till minskad verksamhet.

Jag hade hoppats på ett lite bättre och mer kreativt svar när jag ställde den här interpellationen. Jag är intresserad av svaret. Det gäller en besvärlig situation framöver. Miljöpartiet har inte heller några färdiga förslag, men vi har i alla fall idéer. Det finns åtminstone tre saker som man bör pröva eller göra.

Den första och självklara är att höja stödet till det fria kulturlivet. Den här inlåsnings-effekten som det har pratats om, att nya föreningar inte får stöd, beror kanske inte så mycket på att det är samma föreningar som får stöd år efter år utan helt enkelt på att kulturstödet inte har hängt med i utvecklingen när Stockholm har växt.

Ett annat förslag som bör prövas är det som kallas för ändamålshyror, det vill säga att kulturen får reducerade hyror eller åtminstone får betala vad det kostar utan några vinstkrav från de kommunala bostadsbolagen och fastighetsnämnden. Jag har sett att Vänstern föreslår något liknande i sin budget även om jag inte riktigt har sett pengar för det i budgeten. Kulturborgarrådet har också, i en artikel i Svenska Dagbladet när hon blev kultur- och fastighetsborgarråd, föreslagit – och du har skrivit det på din blogg också, Madeleine – att man ska införa ändamålshyror. Men jag har inte sett något om det i er budget. Ni fastställer tvärtom i kulturbudgeten att det är det fria kulturlivets problem och att det är de som ska ta kostnaden. Man undrar vad som har hänt med det.

En tredje sak som bör prövas, och där har vi i Miljöpartiet ett förslag, är att man gör om kulturstödet eller delar av kulturstödet till ett infrastrukturellt stöd där stödet når många och där man stöder gemensamma lokaler, träningslokaler, replokaler och så vidare. Jag tror att det skulle underlätta ganska mycket för det fria kulturlivet. Men i stället har de här infrastrukturella stöden minskat. Danscentrum har till exempel fått sänkt stöd. Konstnärernas kollektivverkstad har fått sänkt stöd. Stallet, som har en scen som man upplåter till många, har fått sänkt stöd. Tidskriftsverkstaden har fått sänkt stöd. Alla sådana här infrastrukturella verksamheter har fått sänkt stöd, och det är mycket konstigt.

Den slutsats som kan dras är att det åtminstone delvis är borgarnas fel, och borgarna har inte heller några egna lösningar. Det är en illavarslande trend. Om vi inte gör någonting står vi snart inför något slags utarmat kulturliv. Någonting måste göras. Jag efterlyser fler svar och en bättre debatt i frågan.

Anförande nr 27

Borgarrådet S j ö s t e d t (FP): Jag har fått en fråga om hyresförhållandena inom kulturlivet i Stockholm och en uppmantran att vara mer kreativ. Jag kanske inte kan vara mer kreativ, utan jag kan bara svara på vad frågan gäller och försöka vara saklig.

Mats Berglund blandar ihop en massa olika saker. Låt mig börja med det fria kulturlivet. Vi bestämmer inte var det fria kulturlivet ska hyra sina lokaler och vem de hyr sina lokaler av. De hyr väldigt ofta av andra än Stockholms stad. De hyr av bostadsrättsföreningar, helt privata värdar och så vidare. Man kan tycka att det är fel, att de inte borde göra det och att de borde hyra av någon annan. Det kan man möjligen tycka, men då är det inget fritt kulturliv. Då är det ett offentligstyrt kulturliv, och det är något helt annat än det jag vill ha i alla fall. Man måste tillåta det fria kulturlivet att hyra av vem de vill.

Dessutom finns det verksamheter som hyr av staden. Där finns det ingenting som antyder att de skulle ha fått höjda hyror. Den genomgång som fastighetskontoret har gjort av dem som hyr av fastighetskontoret visar att där är det inte ändamålshyror, utan där är det tvärtom. Man går med förlust i varenda fastighet. Där finns det nu en överenskommelse med KRO om hur man ska rätta upp det här inför framtiden så att det är kulturförvaltningen som betalar mellanskillnaden och fastighetskontoret inte går med förlust. Lyssna nu, Mats! Det är inte marknadshyror, det är inte ändamålshyror, utan det är förlusthyror. Det är till och med olagligt.

Mats säger att vi ska höja stödet till det fria kulturlivet. Ja, det är en bra lösning. Jag har provat det. Kulturstödet har höjts med historiska summor under mina år som kulturborgarråd. Det vet du säkert.

Du säger att vi ska ha ändamålshyror. Jag har förklarat att de som hyr av staden i hög grad har sådana. Teater Moment, Tensta konsthall med flera som hyr av kommunala bostadsbolag hyr till andra villkor än vad övriga gör. Bostadsbolagen gör den bedömningen att det är rimligt.

Sedan tycker Miljöpartiet att man ska omvandla kulturstödet till ett infrastrukturellt stöd. Det tycker inte jag. Det är viktigt att de fria grupperna själva bestämmer vad de

gör med sina pengar, och kulturstödet ska gå till verksamhet och inte till lokaler. Jag tycker att det är en viktig grundläggande princip att det fria kulturlivet får bestämma själva.

Svaret på Mats Berglunds fråga är naturligtvis ja. Det är borgarnas fel att hyrorna höjs. Det beror på att det går bra för Sveriges ekonomi. Det går bra för Stockholm. Vi har en enorm inflyttning. Vi har stor tillväxt. Det leder till ökade hyror. Ja, det är borgarnas fel att det går bra i Stockholm.

Anförande nr 28

M a t s B e r g l u n d (MP): Du säger att vi i praktiken har infört ett system med ändamålshyror även om det har blivit så lite av en slump. Man skulle ju kunna institutionalisera det lite tydligare. Jag läser vad som står i den här artikeln i Svenska Dagbladet från 2010. Du säger så här: Jag kommer att driva och se till att vi får ett hyressystem i staden inriktat på att fastigheter som används för olika ändamål har olika hyror. Det kommer att innebära att vi närmar oss ändamålshyror för kulturlokaler i Stockholms stad.

Menar du att ni har gjort det nu? Jag ser inte något styrdokument om det, och jag ser det inte heller i er budget. I kulturbudgeten står det snarare så här: Lokalhyror och fastighetsrelaterade kostnader tar en allt större del av nämndens budget. Nämnden ska arbeta för att möta kostnadsökningarna med nya intäkter och/eller aktiv lokalplanering, till exempel genom samutnyttjande av lokaler.

Det är nämndens egen kulturverksamhet. Där har vi egentligen också sett samma orsaker när det gäller till exempel biblioteken och försäljningen av Centrumkompaniet.

Jag vill också kommentera detta att du inte tycker att infrastrukturella stöd är bra. Jag tycker att det är ganska tråkigt. Jag är helt säker på att vi behöver dem. Genom att ge ett infrastrukturellt stöd ökar man kulturlivets frihet att göra vad de vill. Man tvingar ingen att använda Konstnärernas kollektivverkstad eller Tidskriftsverkstaden. Man tvingar inte dansare att använda Danscentrums träningsanläggningar, men de har den möjligheten. Vi tror att det är så man får kulturlivet att växa. Det skulle också underlätta väldigt mycket att dela scener.

Jag tycker att man ska stödja de föreningar som har scener som de delar med många, till exempel Stallet. Det är ett alldeles utmärkt exempel på något som borde få ett starkt stöd i den här situationen när vi har problem med lokaler och scener.

Anförande nr 29

T o r u n B o u c h e r (V): Tack för en bra interpellation som ställer ett par viktiga frågor! Vi får bland annat höra att det fria kulturlivet kan hyra av någon annan. Frågan är naturligtvis var denna andra är någonstans och vem det är. Det fria kulturlivet expanderade ganska kraftig på sent 70-tal och tidigt 80-tal. Många av de fria grupper som finns i dag började sin verksamhet då. Det skedde delvis tack vare den goda tillgång på lokaler som trots allt fanns. Jag var själv en del av den rörelsen på den tiden. Det var ganska lätt att hitta billiga lokaler. Det var också lätt att över huvud taget börja i lokaler som man kunde få låna av staden utan att betala någonting. Det var ganska lätt att hitta övergivna biografier och så vidare.

En del av de grupperna biter sig fortfarande fast i de här lokalerna som sedan har blivit omvandlade till bostadsrätter. Det är lite tråkigt att skylla på den allmänna bostadsmarknaden som inte är särskilt bra och säga att det borde någon annan lösa. Den fria marknaden har aldrig varit särskilt bra på att lösa just kulturfrågor. Det blomstrande kulturlivet i Aten 400 år f.Kr. byggde helt och hållet på politiska beslut. Det blomstrande kulturliv som fanns i Stockholm på 1700-talet var ett resultat av kungahusets politiska beslut, och det gäller fortfarande vad man än tycker om de tidigare potentaterna. Jag tror att lokaler till kulturlivet är en viktig kulturpolitisk fråga.

Anförande nr 30

Borgarrådet S j ö s t e d t (FP): Kära fullmäktige! Det blir lite svårt att svara på detta. Det är så många olika frågor som hålls i en hatt som man sedan skakar runt. Då får man svara på någonting som råkar komma upp just för tillfället.

Det ena handlar om det fria kulturlivet. Jag skulle ha sagt att de kan hyra av någon annan. De kan naturligtvis hyra av någon annan, men de *hyr* av någon annan. Det är en verklighetsbeskrivning. Det är väldigt få i det fria kulturlivet som hyr av Stockholms stad. Därav den för er alldeles för lilla rådigheten för oss rättänkande människor i denna sal att bestämma över hur mycket de ska betala i hyra. Jag säger att de måste få bestämma det själva. Staden måste vara inriktad på att stödja den verksamhet de ska ägna sig åt och inte på hur mycket de betalar i hyra. Jag vill inte ingå i ett system där bostadsrättsföreningar i Stockholms innerstad har någon slags fri dragningsrätt på de kulturpengar vi har i Stockholms stad. Det är en orimlig hållning. Jag vill verkligen säga att detta är orimligt. Man måste titta på verksamheten som bedrivs. Man måste tro att det fria grupperna själva kan bestämma över sin ekonomi.

Sedan gör man en referens till 70-talet. Ja, det tror sjutton att det var lätt att hitta lokaler då. Stockholms innerstad var ju tömd på människor. Det fanns ju inte en människa som vill bo här. Det ska vi väl inte tillbaka till? Vad tror ni händer med kulturstödet i staden då? Det kan jag berätta. Det kommer att fullkomligt gå under. Dit ska vi inte. Ni måste försöka att förhålla er till de olika sakfrågorna.

Det är klart att Mats Berglund inte hittar de hyror som fastighetskontoret tar ut hos kulturförvaltningen. Det är inte de som tar ut hyror av sig själva. Det är fastighetskontoret som tar ut hyror. Det är där du måste titta. I fastighetskontorets verksamhetsplaner finns det olika kategorier hyror där man indelar dem man hyr ut till. Där är Stadshuset, Kulturhuset och så vidare med. Där har inte hyran höjts så väldigt mycket, och även om det hade skett vore det ingen katastrof. Det är den ena handen som ger vad den andra tar. Det finns inte heller några väldigt stora höjningar av uthyrningar till det fria kulturlivet. Det finns en liten höjning som ligger där och som man har kommit överens med KRO om därför att man ska nå upp till ändamålshyror. Man kan inte längre ha underskott när det gäller de här fastigheterna, för då renoverar man dem inte. Det är inte heller rimligt att ha konstnärer i ateljéer som inte är funktionella. I stället ska kulturförvaltningen gå in och ge bidrag för detta.

Det finns mycket att tycka till om i det här systemet, men det är också mycket som görs. Det är det jag vill understryka. Det finns mycket som görs för att bena ut vem

som betalar till vem och varför. Men jag tycker att det är en mycket viktig princip att det fria kulturlivet måste få bestämma själva.

Anförande nr 31

T o r u n B o u c h e r (V): Jag håller helt och hållet med om att det fria kulturlivet ska få bestämma själva. Jag tycker inte heller att bostadsrättsföreningar ska ha fri dragningsrätt på kulturbidragen. Jag vet att det här är ett jättestort problem för många. Jag tycker att det skulle vara jättebra om de hade stora möjligheter att hyra av kommunen i stället. Problemet är väl, åtminstone vad jag känner till, att det inte är så lätt för de fria teatergrupperna att hyra av kommunen. Deras val är fortfarande delvis satt i skogen.

Anförande nr 32

M a t s B e r g l u n d (MP): Jag har inte bara letat i Miljöpartiets dokument utan också i fastighetsnämndens, men då i budgeten. Det var där jag letade och inte i verksamhetsplanen. Möjligen har jag missat någonting då. Du säger att många hyr av andra. Ja, så är det naturligtvis, men det är ett problem som har växt. De remissvar som jag tar upp i interpellationen tar också upp att de tidigare hyrde av staden, men nu hyr de av andra därför att ni har avyttrat fastighetsbeståndet. Då är det hela borgarnas fel. Säljer man till en bostadsrättsförening som dubblar hyran är det på något sätt ändå politikens fel i botten.

Torun tog upp intressanta aspekter från 70-talet. Jag har under den senaste tiden haft anledning att leta lite i kommunfullmäktiges protokoll från 50-talet. Det var en period när Stockholm växte ungefär lika fort som nu, och man byggde nya bostadsområden. Då rådde de enighet mellan blocken om att man skulle bygga in lokaler för kulturverksamhet i de nya områdena. Det tycker jag inte att vi gör i dag. Det måste vi bli mycket bättre på i alla partier. Vi måste också säkra kulturlokaler när staden växer genom förtätning. Det är oerhört viktigt. Då gick skiljelinjen mellan blocken lite grann när det gällde om man skulle bygga bostäderna först och låta folk flytta in och sedan bygga centrumanläggningarna med kultur, eller om man skulle bygga centrumen först och sedan låta folk flytta in. På 50-talet var det ingen som ifrågasatte att vi skulle ha kulturverksamheter i vartenda bostadsområde, såvitt jag har kunnat se när jag har läst de här protokollen.

Du säger att det görs mycket. Jag vet inte riktigt om det är så. Problemet är att jag inte hör att du säger att det är så väldigt mycket som görs. Men vi får väl se. Jag ser inte heller i ert svar att det är så speciellt mycket som görs. Det som görs är att ni uppmanar kulturlivet att dra in egna pengar och minska sina kostnader. Det är i huvudsak vad som görs. Det riskerar helt klart att minska kulturverksamheterna. Jag hade hoppats på ett mer kreativt svar. Vi borde på något sätt gemensamt hitta en lösning där vi kan mota den här illavarslande utvecklingen.

Anförande nr 33

Borgarrådet S j ö s t e d t (FP): Kära fullmäktige! Jag tycker att denna interpellationsdebatt är otroligt illustrativ. Den visar om igen att för Vänsterpartiet och Miljöpartiet finns bara innerstaden. Jag kan berätta att det finns jättemånga lokaler att hyra i ytterstaden – verkligen jättemånga. Om man nu vill åka till något annat ställe än innanför tullarna finns denna möjlighet. För vet ni vad? Mats Berglund har helt rätt. De områden som byggdes på 50-talet byggdes med kulturen integrerad i

områdena. I miljonprogramsområdena finns kulturlokaler. Men gissa vad som händer med dem? Det är inte så många som vill vara där. Det är det som är problemet. Om det vore så att man hade kulturlivet jämt spritt över staden skulle inte detta vara något större problem.

Jag säger naturligtvis ingenting om det, för jag tycker att det är upp till det fria kulturlivet att hyra lokaler där man vill vara. Det måste man få bestämma om själv. Men det går inte att säga att det inte finns kulturlokaler i Stockholms stad, för det gör det. De som vill titta på lokaler kan åka till Gubbängen, Hökarängen och Tensta. Det finns många lokaler där som väntar på att användas. Det vore otroligt bra om man gjorde det. Jag vore den första att applådera detta.

Mats Berglund är besviken på att för lite görs. Det är helt rätt, om för lite är allt annat än att man kommer med en massa pengar och säger: Hyr vad ni vill – vi betalar vad det kostar! Då är det för lite, för detta görs inte från Stockholms stad. Däremot ser vi över vår egen uthyrning av lokaler. Vi ser vad de kostar, vi ser över det hela så att det är rimligt och vi ser över stadsutvecklingen i nya områden så att det finns planerat för olika kommunala verksamheter – förskolor, skolor, idrott och kultur. Det är viktigt. Vi ska inte ha några nya tomma kulturlokaler, men om det vore så att man kunde tänka sig att vara i hela Stockholm skulle problemet på många sätt vara löst.

*§ 11 Muntlig frågestund**Fråga nr 1. Gymnasieskolan och prislista*

Anförande nr 34

J a n V a l e s k o g (S): I dessa tider av löneavtal och annat, inte minst svåra tider för gymnasieskolan med bristande elevunderlag, har vi en gemensam gymnasiesko-
lemarknad i länet med en prislista som säger hur mycket varje elev ska innebära i
ersättning till den skola hon eller han kommer till. Prislistan har man kommit överens
om i ett samverkansavtal med KSL. Det innebär att den ska justeras. De principer
som har gällt hittills är att den inte kommer att justeras förrän under nästa år för att
gälla från hösten 2014. Vi har ett läraravtal på 4,2 procent, vilket medför stora
kostnader. För att illustrera hur stora pengar det handlar om kan jag säga att det är
drygt 100 miljoner kronor extra bara för grundskolan i Stockholm, medan gymnasie-
skolan inte får någonting. Samtidigt har man problem med att det finns för lite
elever, så man har verkligen kniven på strupen på gymnasieskolorna i Stockholms
län.

Då är frågan: Hur ska Stockholm agera i detta ganska allvarliga läge, särskilt när vi
har så många elever från andra delar av Stockholms län, vilket ger en låg intäkt?

Anförande nr 35

Borgarrådet E d h o l m (FP): Herr ordförande! Jan Valeskogs fråga illustrerar det
faktum att Stockholms stad betalar mer till sina gymnasieskolor än vad många av
våra kranskommuner gör. Prislistan bygger i grund och botten på något slags
medeltal. Jag tycker att det vore bra om KSL nu tar tag i frågan, ser över prislistan
och ser hur man kan justera den. Enligt de uppgifter som jag har fått pågår också ett
sådant arbete, och jag tycker att det är bra.

Det vi kan göra här i Stockholm är att ha en högre skolpeng till gymnasieskolan än
vad man har i en del andra kommuner. Men på sikt måste detta regleras på ett sådant
sätt att det blir jämlika villkor. En annan fråga som jag tycker att KSL borde börja
fundera på lite mer är hur man ersätter det gamla IV, det vill säga de individuella
programmen, som vi har väldigt olika kostnader för beroende på vilka kunskaper
eleverna har med sig. Man bör också titta lite på en socioekonomisk fördelning i
resurserna till gymnasieskolan. Jag tror att det skulle vara vällovligt, för nu får
Stockholms stad bära kostnaderna helt själv.

Men arbete pågår inom KSL, och jag tycker att det är bra.

Anförande nr 36

J a n V a l e s k o g (S): Jag känner också väl till att arbetet pågår. Men problemet
är att detta är ett ganska dramatiskt läge dels med tanke på det dyra läraravtalet på
4,2 procent som man inte får ersättning för, dels med tanke på den elevbrist som
finns på många skolor. Det är många skolor som har kniven på strupen. Det finns två
alternativ, som jag ser det. Det ena är att man lunkar på enligt samverkansavtalet som
vanligt och att det inte kommer någon ny prislista förrän hösten 2014. Det andra är
att Stockholm, som har det största intresset av att få en förändring i detta i och med
att man har så många elever från andra delar av länet, ser till att agera så att man får

en ny prislista under våren att gälla från hösten 2013. Det kommer naturligtvis att påverka hela stadens budget också.

Är borgarrådet beredd att verka för att vi får en ny prislista redan våren 2013 i Stockholms namn för att vi också ska kunna få en ersättning som stämmer någorlunda överens med kostnaderna från hösten 2013?

Anförande nr 37

Borgarrådet E d h o l m (FP): Herr ordförande! Självfallet vore det bra om detta kunde ske så fort som möjligt. 2013 är bättre än 2014; det tycker jag också. Men det är också viktigt att det sker genom att man vet vad man gör, helt enkelt. Det är klart att Stockholm inte ska medverka till att kranskommuner håller skolor som saknar bärkraft under armarna. Det är extremt viktigt att alla kommuner medverkar i samverkan till att vi har ett antal gymnasieskolor som är bärkraftiga.

En annan extremt viktig fråga i detta är att kommunerna ska bli duktigare på att inom KSL verka för att se till att vi har gymnasieskolor som har särskilda inriktningar och att vi kommer överens om vilka skolor som ska innehålla vilka program och så vidare.

Men det kan inte långsiktigt vara så att vi har en massa skolor ute i länet som inte är bärkraftiga därför att de helt enkelt har för få elever.

Anförande nr 38

J a n V a l e s k o g (S): Vi har en princip för uppräkningsarna, som är väldigt senfärdiga, genom KSL. De kommer framför allt att kosta Stockholms gymnasieskolor otroligt många miljoner dels på grund av läraravtalet, dels på grund av elevbristen, som är en tung faktor i sig.

Förenklat är de kommuner som exporterar många elever de som tjänar på denna situation jämfört med de kommuner som importerar många elever – om man nu ska använda denna vokabulär. Det sista gäller till exempel Stockholm. Därför är det otroligt viktigt att Stockholm är tydligt gentemot övriga kommuner i länet och KSL om att vi får en förändring av prislistan omgående, det vill säga så snabbt det går. Det är alltså från hösten 2013. Annars tror jag att risken finns för att skolor kommer att läggas ned, och det gäller inte bara i Stockholm utan också i andra kommuner. Prislistan är helt felaktig och ersätter inte skolorna för de verkliga kostnaderna, och kvaliteten kommer att drabbas oerhört hårt.

Anförande nr 39

Borgarrådet E d h o l m (FP): Jag delar som sagt Jan Valeskogs uppfattning att det vore bra om man fick till stånd förändringar så fort som möjligt. Men verkligheten är inte endast att Stockholms stad förlorar pengar på att vi tar emot många elever. Många av våra kranskommuner är avundsjuka på att vi kan fylla våra skolor i betydligt större utsträckning än vad de kan göra. Den stora skillnaden om en skola går bra eller dåligt ekonomiskt är inte huruvida det är någon eller ett par procentenheter upp eller ned på ersättningen, utan det är huruvida man har tillräckligt många elever för att fylla skolorna.

Vi får inte hamna i ett läge där vi får prislistor som gynnar att man har halvfulla skolor. Om det blir på det sättet tror jag aldrig att det kommer att gynna vare sig eleverna eller kommunernas ekonomi. Vi måste ha ett system där vi gynnar en överenskommelse mellan kommunerna om vilka gymnasieprogram som ska finnas på vilka skolor i Stockholm. Det kommer också framför allt att gynna kvaliteten inom gymnasieskolan, och det är det viktigaste.

Fråga nr 2. Vad händer med Q-jouren?

Anförande nr 40

E i v o r K a r l s s o n (MP): Ordförande, ledamöter! Vid årsskiftet kommer Q-jouren för misshandlade och aktivt missbrukande kvinnor att eventuellt stänga ned eller kraftigt minska sin verksamhet eftersom ingen står redo att finansiera den. Besked kommer den 18 december.

Q-jouren är ett skyddat boende med fem boendeplatser. Där finns personal dygnet runt. Kostnaden är 3,4 miljoner kronor per år i projektmedel från länsstyrelsen. Av denna summa har RFHL, som driver jouren, fått 2,2 miljoner kronor – dock i minskande omfattning. Dessa pengar försvinner från årsskiftet. De resterande 1,2 miljoner kronorna i intäkter kommer från de kommuner och stadsdelar som ibland utnyttjar platserna.

Nu säger t.f. socialborgarråd att staden inte ensam kan finansiera verksamheten eftersom platserna är kommunövergripande. Vart ska kvinnorna ta vägen om Q-jouren stängs?

Anförande nr 41

Borgarrådet L j u n g b e r g S c h ö t t (M): Herr ordförande! Jag tackar Eivor för frågan. Detta är en fråga som vi har talat om vid flera sammanträden nu, och den är fortfarande inte avgjord. Det slutliga avgörandet för hur det ska gå ligger hos Q-jouren själva; de bestämmer naturligtvis om sin verksamhet.

Jag har aldrig sagt att vi inte är intresserade av att finansiera verksamheten. Detta är en jättebra verksamhet, och jag hoppas att den kommer att kunna vara kvar. Om den inte skulle vara kvar kommer det i så fall att finnas andra alternativ för de kvinnor i Stockholm som behöver hjälp. Min förhoppning är att Q-jouren ska finnas kvar. Vi samtalar med dem från socialförvaltningens sida för att se om vi kan hitta en rimlig lösning där Stockholm tar sitt ansvar för de kvinnor som vi placerar. Vi kan inte betala för de kvinnor som länet placerar. Det måste länets kommuner göra själva. Där har vi från Stockholm tagit ett initiativ och bett KSL – kommunerna i Stockholms län – att skriva till samtliga länskommuner och försöka få dem att uttrycka vad de tycker om Q-jouren och om de i fortsättningen är intresserade av att vara med.

Anförande nr 42

E i v o r K a r l s s o n (MP): Det är väl ändå omöjligt att driva Q-jouren med minskade medel. Du säger att det finns andra alternativ. Hvilan har exempelvis ett boende för stadens hemlösa och våldsutsatta kvinnor. Det har nämnts här. Men det är skillnad på dessa verksamheter. Hvilan tar emot hemlösa kvinnor med ett pågående missbruk. Det är en verksamhet med 22 boende och 2–3 personal. Men Hvilan är ett

skalskydd med liten möjlighet till samtal och avskildhet medan Q-jouren är en kvinnojour där våldet och skyddet mot det är det primära.

Anförande nr 43

Borgarrådet L j u n g b e r g S c h ö t t (M): Det är riktigt. Q-jouren är jättebra. De gör ett fantastiskt arbete. *Om* de skulle välja att lägga ned sin verksamhet – det är bara därför jag säger detta – kommer Stockholms stad naturligtvis att ansvara för de kvinnor som behöver hjälp och se till att de får det.

Vi arbetar med detta. Vi för en dialog med Q-jouren. Precis som du sade förut har de sökt medel från organisations- och föreningsutskottet. Frågan kommer att behandlas i på ett möte den 18 december, om inte förr. Jag håller personligen på att försöka se om det går att ordna en del av finansieringen från andra håll. Vi har flera moderata företrädare från länskommunerna som aktivt arbetar för att se om man kan göra någonting för att hjälpa till. Jag tror att vi också allihop ute i länet är eniga om att Q-jouren gör ett bra jobb.

Anförande nr 44

E i v o r K a r l s s o n (MP): De senaste åren har det kommit allt fler unga kvinnor, 20–25 år, till Q-jouren. Ibland har det även funnits hedersrelaterade inslag. Det har handlat om kvinnor som har fått barn och som man har tagit ifrån barnen. Det är tragiskt att de inte har fått hjälp mycket tidigare i livet.

Det handlar dock om fem platser. Moderaterna säger sig vara ett feministiskt parti. Er partiledare har sagt att han ska satsa på åtgärder mot mäns våld mot kvinnor. Hur går detta ihop i staden och bland era övriga politiker ute i kommunerna om Q-jourens verksamhet starkt reduceras eller läggs ned? Hur går det om era övriga partipolitiker inte medverkar till att hålla den kvar?

Anförande nr 45

Borgarrådet L j u n g b e r g S c h ö t t (M): Det finns kvinnor i vårt samhälle som blir behandlade på ett sätt som ingen av oss skulle kunna drömma om. För deras skull är det jätteviktigt att det finns institutioner som Q-jouren som kan hjälpa och ta hand om dem. Det är därför jag tycker att det är viktigt att vi gör precis allt vad vi kan för att Q-jouren ska vara kvar.

Som jag har sagt många gånger nu är Stockholms stad beredd att ta ett ansvar och betala för alla de kvinnor som vi placerar där. Om länskommunerna är beredda att göra detsamma, vilket jag hoppas och tror, finns det ganska goda förutsättningar för att Q-jouren själva ska kunna fatta beslutet att verka och vara kvar. Vi försöker hjälpa till på alla möjliga sätt.

Fråga nr 3. Vilka typer av utförare inom äldreomsorgen anser den styrande majoriteten bör finnas representerad i de olika stadsdelarna för att befrämja valfriheten för brukarna?

Anförande nr 46

T o r u n B o u c h e r (V): Jag medger att frågan är lite klurigt formulerad, för det var lite svårt att få in informationen i rubriken.

På Östermalm har nu Röda Korset meddelat att de inte längre vill driva äldreomsorgsboendet Kattrumpstullen. Deras avtal går ut nästa år men med möjlighet till en förlängning, som de alltså inte vill ha. Röda Korset har nämligen fattat ett principbeslut om att de kommer att avsluta alla sina åtaganden inom äldreomsorgsboendena på grund av de undermåliga förutsättningar som i dag finns för att driva dem. Ersta diakoni driver inte heller någon hemtjänst av samma anledning.

Detta betyder att två stora välrenommerade företag av non-profit-karaktär har dragit sig ur äldreomsorgen i Stockholms stad. Samtidigt har staden i sin aktivitetsplan en tydlig målsättning att konkurrensutsätta all äldreomsorg. Det vi ser nu är å ena sidan att non-profit-företagen drar sig ut, å andra sidan att stadsdelarna har ett politiskt krav på sig att också dra sig ur.

Alltså undrar jag: Vilka ska vara kvar?

Anförande nr 47

Borgarrådet L a r s s o n (M): Herr ordförande! Jag tackar Torun för frågan. Den hade möjligen en lite annan karaktär än vad jag anade av rubriken. Till att börja med vill jag säga att det är tur att vi har vår majoritets budget för äldreomsorgen. Om vi hade haft er tidigare inställning – från den tid då ni hade ansvaret för frågan – hade resurserna varit betydligt mindre. Om man tittar på vilka resurser som de facto har tilldelats äldreomsorgen sedan 2006 ser man att det är en kostnadsökning med närmare 1 miljard.

Det är dock ett faktum att vi måste se över ersättningssystemet eftersom vi har sett en del problem med den ersättning som är rådande och som är indelad i olika nivåer. I mina samtal med olika aktörer ser jag att vi behöver få ett antal olika aktörer och ett annat nivåsystem. Detta ser vi också över just nu.

Som jag tolkade frågan om hemtjänsten är det viktiga för oss att det finns olika aktörer i alla stadsdelar för de äldre att välja mellan. Ibland kan det vara en aktör, till exempel kommunen, som har sin placering i stadsdelen bredvid men som kan erbjuda hemtjänst just i det aktuella boendet eller i den bostad som den äldre har. Jag tycker att det är viktigt att man ser detta: Man kan alltid erbjuda kommunal hemtjänst i den mån som någon vill ha det. Mig veterligen har jag aldrig under mina år som äldreborgarråd mött någon som säger sig inte ha fått en kommunal utförare om man har önskat få det.

Anförande nr 48

T o r u n B o u c h e r (V): Om vi hade haft vår helfinansierade budget för 2013, det vill säga Vänsterpartiets, så hade vi haft högre ambitionsnivå.

Min fråga handlade i ganska stor utsträckning om de ideella organisationerna. Man kan inte välja till exempel Ersta diakoni som hemtjänst längre. Vi hade också gärna sett att det fanns kommunal hemtjänst i alla stadsdelar; det har vi lyft fram flera gånger.

Min fråga handlar lite grann om Famna, som är de ideella organisationernas arbetsgivarförening. De har ofta lyft fram att de skulle behöva en särskild politik för att lyfta fram de ideella föreningarnas verksamhet inom välfärden. Det gäller Sverige

i stort – och det gäller också inom Stockholms stad, inom andra kommuner och i andra länder. Där har man speciella åtgärder för att de ideella organisationerna ska kunna verka inom välfärden, också i en konkurrensutsatt välfärd.

Anförande nr 49

Borgarrådet **L a r s s o n (M)**: De organisationer som har valt att stå utanför hemtjänsten de senaste åren har uppenbarligen hänvisat dels till ersättningssystemet och de olika nivåer som finns där, dels till det faktum att man har haft problem med det som vi har diskuterat i dessa talarstolar. Det handlar om det faktum att de inte har fått ersättning för den så kallade ställtiden – när man går emellan de olika boendena. Det har varit svårigheten för en del aktörer, särskilt om man har haft ett större område som man har bevakat.

Det är ett faktum att vi är mitt inne i ett arbete där aktörerna är oerhört viktiga för att ta fram ett bra ersättningssystem där personalen är med under processens gång för att få fram ett system där man inte bara får ersättning för ställtiden utan där man också mycket enklare kan mäta den tid som den enskilde får hemtjänst i sitt hem. Det gör att vi förhoppningsvis får flera av de aktörer som har valt att ställa sig utanför att återkomma.

Anförande nr 50

T o r u n B o u c h e r (V): Jag har en sista fråga. Röda Korset drar sig nu ur äldreomsorgsboendena, vilket jag tycker var ytterst problematiskt. Nu ska man konkurrensutsätta detta boende på Östermalm, och det väcker ganska mycket känslor där just nu.

Jag vet att det finns ett arbete på gång när det gäller hemtjänsten. Vi tycker att ambitionsnivån är för låg. Det vet jag också, och vi har skrivit om det i vår budget. Men hur hanterar vi att Röda Korset nu har fattat detta principbeslut om äldreomsorgsboendena?

Anförande nr 51

Borgarrådet **L a r s s o n (M)**: Just Röda Korset och det enskilda fallet är mer komplext än att det skulle gå att lösa under denna frågeduell. Men i stort – och det som är det viktiga i sammanhanget och det som vi kan generellt uttala oss om från Alliansens sida – handlar det om det faktum att vi har ett antal boenden som ser problem i dagens nivåsystem där man i praktiken har sett en förskjutning i hur man bedömer olika enskilda boenden. Detta har gett effekter i ekonomin som man tycker är olyckliga.

Vi håller på att analysera detta i detalj nere på stadsdels- och individnivå. Men därutöver har vi en översyn från äldrenämndens sida – som du känner till, Torun – av hela nivåsystemet med syftet att hitta ett system som är bra för alla parter som ägnar sig åt detta. Det är viktigt att vi har de ideella organisationerna och företagen med i denna sektor. De är en stor och viktig del när det gäller att utveckla vår äldreomsorg i Stockholm.

Fråga nr 4. Revisionsrapport om barnkonventionen

Anförande nr 52

Å s a J e r n b e r g (MP): Jag tackar Marie för att du vill svara på frågorna. Jag hade egentligen tänkt vända mig till Sten Nordin, men det är jättebra att du är här som företrädare för majoriteten.

Min fråga rör den revisionsrapport som stadens revisorer har kommit med. Den innehåller kraftig kritik mot hur staden arbetar, eller snarare kanske inte arbetar, med barnkonventionen. De skriver att det saknas en struktur för hur arbetet med barnkonventionen ska bedrivas. Det saknas mål, och det saknas ett systematiskt uppföljningsarbete. I dag vet inte staden hur vi arbetar med barnkonventionen, och det finns inte heller någon plan för hur barnens rättigheter ska stärkas.

Stockholms stad har tidigare haft ett handlingsprogram för hur staden ska arbeta med barnkonventionen. Med detta program har ni i majoriteten valt att inte förnya när det löpte ut.

Min fråga till dig som företrädare för den styrande majoriteten är följande: Hur ska de brister som revisorerna pekar på åtgärdas, och hur ska staden säkerställa att barnkonventionen implementeras i hela stadens verksamhet?

Anförande nr 53

Borgarrådet L j u n g b e r g S c h ö t t (M): Herr ordförande! Jag tackar Åsa för att du ställer frågan till mig. Jag är glad att få svara på den, för detta är riktigt viktiga frågor. Jag stod här under budgetfullmäktige och talade just om barn och unga och deras rättigheter och hur viktigt det är att vi bejakar barnperspektivet i allt vårt arbete. Sverige var en av de allra första länderna att ratificera barnkonventionen. Det förpliktar oss fortfarande att arbeta så att den implementeras i alla våra verksamheter.

2013 års budget, som vi antog här för ett tag sedan, är som jag sade en budget för barn och unga där barnperspektivet och tidiga insatser sätts i fokus. I budgeten står det väldigt tydligt att alla nämnder får ett uppdrag att beakta barnperspektivet och säkerställa att barns rättigheter tillgodoses enligt FN-konventionen. Vi tycker att det är viktigt.

Vi har ett ärende i morgon i socialtjänstnämnden där dessa frågor kommer att diskuteras. Socialtjänsten är ganska stolt, och berättar att man redan i dag gör ett bra arbete. Det vill vi fortsätta med, och vi vill förstärka detta arbete.

Anförande nr 54

Å s a J e r n b e r g (MP): Jag tycker att det är bra att ni nämner barnkonventionen i budgeten. Men detta är inte på något sätt tillräckligt. Jag tycker också att det är naivt, för ni lägger aktiviteten ”att säkerställa barnens rättigheter i enlighet med FN:s barnkonvention” som en ettårsaktivitet i budgeten. Det är naivt att tro att man kan klara detta på ett år. Det här är ett långsiktigt återkommande arbete som behöver göras.

Jag vill lyfta fram att det behövs ett stadsövergripande stöd till nämnderna. Ni lämpar över uppgiften på nämnderna utan någon som helst vägledning. Där tror vi att det

behövs en funktion som tar ett helhetsgrepp kring frågorna. Det är bra att ni lyfter upp barnkonventionen; det tycker jag absolut. Men jag tror att det behövs en stödfunktion för hur man ska jobba med detta i hela stadens verksamhet. Det är någonting vi tror på i Miljöpartiet, och det är också någonting som revisorerna lyfter fram i rapporten. Vi skulle vilja att det tas fram handlingsprogram, som staden tidigare hade, för hur barnkonventionen ska implementeras.

Anförande nr 55

Borgarrådet L j u n g b e r g S c h ö t t (M): Det är inte alls meningen att det här är någonting som vi ska arbeta med i bara ett år. Nu tog vi en ettårsbudget, och den budgeten sträcker sig i huvudsak över ett år. Där står det klart och tydligt att arbetet med barns rätt i enlighet med barnkonventionen ska implementeras och genomsyra alla nämnder, alla styrelser och hela stadens verksamhet. Jag tror att det räcker. Låt oss stå här om ett år och se hur det har gått. Då kan vi också se hur viktigt det är att vi fortsätter att arbeta med frågorna, för barns rätt är så otroligt viktigt.

Anförande nr 56

Å s a J e r n b e r g (MP): Vi delar synen på vikten av att jobba med barns rättigheter. Det jag skulle vilja fråga är i så fall hur ni rent konkret vill säkerställa detta i nämnderna. Hur ska nämnderna arbeta? Vilka indikatorer finns det för att följa upp arbetet? Just uppföljningsarbetet är någonting som revisorerna lyfte fram som någonting som är en klar brist i stadens verksamhet i dag. Hur ska ni följa upp detta? Hur ska ni säkerställa att barns rättigheter efterlevs i Stockholm?

Jag har ytterligare två frågor: Vill ni återinföra ett handlingsprogram för hur barnkonventionen ska implementeras i stadens verksamheter? Och skulle ni kunna ställa upp på Miljöpartiets förslag om att vi ska ha en lokal barnombudsman här i Stockholm som tar ett helhetsgrepp på frågorna?

Anförande nr 57

Borgarrådet L j u n g b e r g S c h ö t t (M): I dagsläget tycker jag att det faktum att detta står så otroligt tydligt i vår budget för 2013 är en bra plattform att stå på. Det räcker i dagsläget. Vi får följa upp att det här faktiskt fungerar i varje nämnd och i varje styrelse. Detta uppdrag läggs i budgeten. Vi ska naturligtvis följa upp detta och se till att barns rätt inte åsidosätts.

Fråga nr 5. Expropriering av mark vid Drevviken

Anförande nr 58

Borgarrådet R u d i n (S): Herr ordförande! Egentligen handlar det inte om expropriering av marken utan om effekterna av att staden har anvisat mark där ett 40-tal stugägare arrenderar mark av Stockholm vid Drevvikens strand. Dessa 40 stugägare har fått besked från staden om att man har sagt upp deras arrenden. Men stugorna är privatägda. 40 familjer drabbas av detta genom att de inte får någon ersättning alls för sina stugor. I stället har markanvisningen gått till Småa. Nu slås fritidshusägarna förstas för sin överlevnad. De har talat med Småa, som dessutom har meddelat att de mycket väl kan tänka sig att bygga på någon annan mark om det finns möjlighet att anvisa sådan.

Min fråga till Joakim är: Har du möjlighet att se över detta och hitta annan mark till Småa så att man kan spara dessa 40 fritidshus?

Anförande nr 59

Borgarrådet L a r s s o n (M): Herr ordförande! Jag tackar Tomas Rudin för frågan. Jag nåddes också av uppgiften från en av de berörda att Småa skulle ha meddelat dem att de gärna ville ha en ny markanvisning. Det kontrollerades sålunda, och det var inte riktigt den tolkning som kunde göras efter detta samtal. Småa hade inte alls någon sådan avsikt. Mig veterligen finns det en möjlighet för Tomas Rudin att kontakta Småa innan man stoppar ärenden. Nu blev ärendet bordlagt i stadsbyggnadsnämnden. Man kan lyfta luren och höra om uppgiften stämmer, och så var icke fallet.

Oavsett det är detta uppgifter som handlar om 84 arrendatorer av mark. Vi har tio kvadratmeter per innehavare. Den marken behöver nu i praktiken i delar användas för ny bebyggelse. Det handlar om bostadsbebyggelse. För de arrendatorer som berörs – ungefär 30–40 av de 84 – har exploateringskontoret försökt se det hela på ett annat sätt än det arrendeavtal som faktiskt föreligger och som kallas för lägenhetsarrende. Det är lite lägre, och man har inget besittningsskydd eller något sådant. Exploateringskontoret har försökt se detta i hanteringen som om det vore ett bostadsarrende just för att se till att hitta nya lösningar.

Man kanske hittar ytterligare lösningar framöver för de 30–40 som är berörda. Det har funnits ett önskemål från innehavarna om att man kanske skulle kunna inkorporera en del av dessa stugor i det nya området. Fortsättning följer alltså lite grann i detta ärende. Jag tycker att det är viktigt att vi också tar ansvar för den nya bostadsbebyggelse som är möjlig i området.

Anförande nr 60

Borgarrådet R u d i n (S): Vi fick informationen vid sittande bord på stadsbyggnadsnämnden om att Småa hade visat intresse för den alternativa tomten. Det var då vi bordlade det. Jag tycker inte att det är så farligt med en bordläggning. Jag förstår inte varför särskilt moderater har agerat som att det verkar vara bråttom i ärendet. Det är 40 familjer som riskerar att bli av med sina sommarhus. Effekten blir densamma som vid en expropriering. Ni trampar på helt okänsligt, skulle jag vilja säga, och bråkar till och med om en bordläggning som handlar om att se om vi kan reda ut detta på ett snyggt sätt.

Den tomt som man har hittat ligger nedanför detta område, och den är till och med större än den som är anvisad till Småas villor vid fritidshusen. Det är en ganska risig och dåligt skött tomt som staden äger. Det är den som husägarna har frågat Småa om de är intresserade av att bygga på. Småa har sagt att de är intresserade av att bygga på den. Det är inte detsamma som att de har sagt att de vill dra tillbaka sin markanvisning, som du förstår.

Frågan är: Vill du medverka till att de 40 fritidshusägarna får behålla sina kåkar? Annars är det detsamma som att du säger att de blir av med sina fritidshus.

Anförande nr 61

Borgarrådet L a r s s o n (M): Jag vet inte om man kan kalla det för att skynda på. Vi brukar inte alltid bli anklagade för att vi skyndar på allting i den här staden. Låt oss ändå konstatera att programmet godkändes i juni 2010, och sedan har programsamrådet i sin tur lett till en markanvisning som gjordes i början av januari 2011, om jag minns rätt nu. Vi är i dag i 2012.

Under hela denna process har man diskuterat med de enskilda arrendeinnehavare som har dessa tio kvadratmeter och som har dessa stugor för att försöka vara tillmötesgående från stadens sida och försöka hitta lösningar för dem i varje enskilt fall. Man lyckades ganska snart konstatera att man kunde lösa hälften omgående. Men ungefär 30–40 behövde man hitta en annan lösning till, och där pågår diskussioner fortfarande. Detta från Småa kom nog lite tidigare än i samband med nämnden, då du ville bordlägga ärendet.

Anförande nr 62

Borgarrådet R u d i n (S): Det här är bara början på en lång historia, Joakim. Du glider omkring i frågan. Det är just de 40 som blir av med sina arrenden som jag är upprörd över. Ni är så okänsliga mot dem. Du talar om de andra – de som är berörda i den andra änden och som får vara kvar. Men det är de 40 som blir av med sina fritidshus som jag talar om. Kan vi försöka rädda dem?

Ni vill bygga 10 villor på en tomt där det står 40 fritidshus i dag. Det är den yttre änden av det område som ska exploateras som detta handlar om. Det är inte hela området. Flerfamiljshusen ligger i den andra änden, som du vet. Detta handlar bara om de villor som ska byggas på fritidstomterna. Nu har man hittat en alternativ tomt, och då är du och andra moderater helt okänsliga.

Låt mig bara lägga till att det är en enig stadsdelsnämnd – alla partier – som har enats om att detta är en olämplig exploatering. De 40 stugägarna är förtvivlade, för de tycker inte att de får något samtal med kommunen. Det du kallar för vänliga samtal är att kommunen säger: Ni blir av med marken! Ni får flytta bort husen. Ni drabbas ekonomiskt. Vi tänker inte kompensera er. Är det att föra en dialog?

Anförande nr 63

Borgarrådet L a r s s o n (M): Det är inte riktigt så det har gått till. Om det hade gått till på det vis som du beskriver hade du möjlighet haft rätt. Men så är det inte. Under denna period har man haft ganska många samtal – även jag – med de berörda. I det här fallet handlar det om att man från kommunens sida har valt att se det som ett starkare arrende än vad stugägarna de facto har haft avtal med kommunen om. Man har sett det som ett så kallat bostadsarrende, vilket också i praktiken leder till att man har erbjudit dem att få ny placering. För de 30–40 innehavare som du nu är upprörd över har man försökt hitta en lösning. Där är man inte framme ännu, utan man kommer att fortsätta titta över det.

Därutöver har man från stadens sida sagt att man är villig att ta på sig mer kostnader i samband med detta, vilket man egentligen inte behöver med det avtal som stugägarna har haft med Stockholms stad och som de också har betalt för. Skogen tillhör också Stockholms stad och Farstaborna och dem som vill kunna bo i området framöver. Vi

kommer att vilja bygga bostäder där, men vi kommer att göra det tillsammans och att diskutera det vidare tillsammans med dem som är berörda.

Fråga nr 6. Anser du att vi har bra koll på samtliga utövare av SFI?

Anförande nr 64

K a r i n R å g s j ö (V): Vi hade ett ärende på förra arbetsmarknadsförvaltningen som låg bara som en liten återrapport. Man hade utvärderat fem sfi-utbildningar under våren 2012. I utvärderingen framkom ganska grava kvalitetsbrister. Det var brist på behöriga lärare och otydligt ledningsansvar, och betygssättningen funkade inte. Det var dålig utveckling av lärande och väldigt många fel som man kunde se på de fem utövarna.

Först trodde jag att jag såg fel när jag tittade ned på ett av företagen – Jensen Education School. Det är ingen liten pytteskola precis; den gick med 460 miljoner i vinst 2011. Där stod noll behöriga lärare. Jag tänkte att det måste var något skrivfel – noll behöriga lärare! Men det var inget skrivfel. Nu har i och för sig Jensen klappat igen porten och går vidare med sina andra verksamheter i Stockholm.

Men jag undrar, Ulla: Har vi verkligen koll på alla de utövare som i dag jobbar med sfi? Det såg lite tveksamt ut i detta.

Anförande nr 65

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Vi vet att du är ganska skeptisk mot privata utövare inom bland annat skolan, Karin. Men just det faktum att vi gör denna typ av granskning visar att vi är intresserade av att ha koll på dem och att vi också har koll på dem. Det du glömde säga när det gäller att det var en del som hade haft synpunkter på att det fanns lärare som inte var behöriga är att man hade lärare som gick i kompetensutveckling och var på väg att bli behöriga.

Det som är bra med denna typ av uppföljning, och som även är bra generellt, är att vi har mycket bra möjlighet från kommunens sida att ställa krav på anordnarna. Det gör vi också, och det är också därför man gör denna typ av utvärderingar. Vi har hela tiden en bra dialog med de nio olika aktörer som finns när det gäller sfi. Detta år är det fem stycken som utvärderas. Man tittar på verksamheten och går igenom den. De resterande fyra kommer att komma framöver. Vi får också, precis som du illustrerade mycket tydligt här, en återrapportering till nämnden med fylligt material där vi kan se vad som är både positiva och negativa aspekter på det som de upphandlade entreprenörerna gör utifrån det som är deras krav från skollag och så vidare. Jag tycker nog att vi har bra koll på vad som händer hos entreprenörerna.

Anförande nr 66

K a r i n R å g s j ö (V): Om man har så god koll tycker jag att det är lite märkligt att ett företag som Jensen Education School AB i Kista, som är ett jätteföretag med ett enormt vinstuttag – eller i alla fall en stor omsättning – kan få dra i gång en utbildning i Stockholm. Den borgerliga alliansen har ju varit oerhört noga med att man ska ha behöriga lärare i annan, ordinarie utbildning. Nu drar man i gång en utbildning med noll, säger noll, utbildade lärare. Jag tycker att det är tveksamt.

14 procent av sfi-undervisningen är kommunal. 86 procent är i extern regi. När det är så pass många utövare tycker jag att man ska ha en kontroll som är systematisk. Så borde det vara. Nu gjorde man det här, och nu är det fem stycken som man tittar på. Det var lite svajigt med återkopplingen. Jag tycker att man ska gradera upp sfi. Det är våra skattepengar som rullar i väg.

Jag frågar verkligen: Har vi kollen?

Anförande nr 67

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Det är inte första gången som Karin Rågsjö ställer denna fråga till mig. Förra gången hon gjorde det hade jag med mig ett diagram som visar hur vi successivt jobbar med dessa frågor i form av uppföljningsmöten, i form av gemensamma kvalitetsgranskningar och så vidare. Detta görs löpande enligt ett rullande schema. Karin Rågsjö raljerade över att jag stod och läste innantill. Men jag tänkte återigen visa detta kvalitetshjul för uppföljningsmöten med sfi Stockholm och utbildningsansvariga. Det finns visst ett löpande arbetet där man hela tiden har kontakter med och utbyter erfarenheter mellan de entreprenörer som är upphandlade och stadens, arbetsmarknadsförvaltningens, medarbetare.

Arbetsmarknadsförvaltningen är en ganska ny organisation. Karin vet lika väl som jag vad som hände precis när verksamheten var ny...

Anförande nr 68

K a r i n R å g s j ö (V): Om man är intresserad av att läsa en intressant utvärdering av sfi kan man kanske plocka hem det här på nätet. Jag tycker att det var intressant. Kvalitetshjul låter jättebra, men jag måste säga att det där hjulet verkar rulla extremt långsamt – det verkar inte rulla alls ibland.

Jag tycker att med så många privata entreprenörer – och det kan vara bra med privata entreprenörer, men nu är det så mycket som ligger utlagt – och även i de egna verksamheterna måste det finnas en betydligt bättre återkoppling av resultaten än vad det finns nu. Jag har träffat många sfi-utbildade elever ute på olika skolor. De är inte alltid supernöjda med exempelvis uppföljningen. När eleven inte ens vet vilken skola de går på, vem som har hand om skolan, hur strukturen ser ut och så vidare har det gått ganska långt.

Varför inte lägga ut resultaten på någon webbsida så att man kan välja i valfrihetens Stockholm?

Anförande nr 69

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Kvalitetshjulet är från ett ärende som vi hade i november, alltså för ett år sedan. Anmälningen av utvärderingen av fem sfi-anordnare baserar sig på ett arbete som påbörjades våren 2012. Detta är en ganska ny företeelse av just det skäl som jag höll på att tala om när talartiden tog slut. Arbetsmarknadsförvaltningen är alltså en ganska ny verksamhet. Den har funnits som egen förvaltning i bara lite drygt ett år. När vi precis hade kommit i gång med arbetet hade Skolinspektionen en del synpunkter på hur man jobbade med bland annat kvalitetskontroll. Det var saker som också vi redan hade upptäckt. Därför är detta ett pågående arbete. Jag är mycket nöjd med att vi redan efter ett år har kommit

i gång riktigt ordentligt med kvalitetsgranskning, som naturligtvis kommer att fortsätta. Uppenbarligen har vi en bra dialog med entreprenörerna.

Fråga nr 7. Stöd till barn i behov av särskilt stöd

Anförande nr 70

Borgarrådet M o g e r t (S): Herr ordförande! Min fråga är enligt följande. Ni har nyligen skurit ned, eller tvingats skära ned, 25 procent – om jag har förstått det rätt – i kostnaderna för barn i behov av särskilt stöd mitt under terminen på grund av de kostnadsökningar som har kommit i och med det nya ansökningssystemet.

Med respekt för att detta är en svår situation och en svår fråga att hantera undrar jag hur det kom sig att ni inkluderade resursskolorna i denna retroaktiva besparing. De har ju inte bidragit till kostnadsökningen, utan de har fasta belopp.

Anförande nr 71

Borgarrådet E d h o l m (FP): Herr ordförande! Jag måste erkänna att jag inte riktigt förstår frågan. Antalet elever i resursskolorna har ökat enormt kraftigt, från ungefär 40 till över 400 elever, och det är det som är bakgrunden till att kostnaderna har skenat. Detta måste vi på något sätt komma till rätta med, och en sådan diskussion pågår nu i utbildningsnämnden.

Vi har inte skurit i bidragen till resursskolorna med 25 procent, utan det är 25 procent under årets sista tre månader. Det är ungefär en sexprocentig sänkning från en total budget som är på ungefär 1 miljard. Detta är en del av det socioekonomiska stödet. Det framgick också i verksamhetsplanen att detta är en del av det totala socioekonomiska stödet, så det hade faktiskt kunnat inträffa.

Antalet elever har ökat kraftigt på resursskolorna, och det är det viktigaste skälet till att kostnaderna har skenat på det sätt som de har gjort. Detta måste vi på något sätt komma till rätta med. I botten ligger bland annat att Stockholms stad har en skolpeng – det vill säga den vanliga skolpengen – som är högre än i de flesta andra kommuner i Sverige plus att vi har ett generöst stöd när det gäller barn i behov av särskilt stöd som är mycket högre än våra omkringliggande kranskommuner. Jag tror att det är viktigt att vi försöker hitta ett stödsystem som ligger på ungefär samma nivå som övriga kommuner runt omkring oss. Detta jobbar vi med nu i utbildningsnämnden.

Anförande nr 72

Borgarrådet M o g e r t (S): Jag tackar för svaret. Jag har som sagt respekt för att detta är problematiskt. Precis som du säger tas pengarna inom samma ram som det socioekonomiska stödet. Det har vi talat om tidigare, och det stör mig att man har urholkat det redan som det är. Jag har respekt för att ni tycker att det är ett problem.

Icke desto mindre kan man säga att det är spektakulärt när man under terminens gång backar bandet och säger: De pengar ni trodde att ni skulle få kommer inte. Det blev ju också retroaktivt från den 1 oktober; ni fattade beslutet så att det skulle gälla från och med då. Det levererades ett överskott i T1, tror jag att det var, på 800 miljoner som ni inte använde. Hade det inte varit rimligare mot dessa aktörer att tills vidare ta mer pengar av detta och sedan lösa problemet vid budgetslutet i år? Detta är en märklig lösning.

Anförande nr 73

Borgarrådet E d h o l m (FP): Herr ordförande! Man ska komma ihåg att i botten ligger de 80 miljoner som vi har lagt på. Vi har lagt på pengar varje år i budgeten på denna pott. Det har i grund och botten inte skett någon besparing över huvud taget, utan budgeten för den här typen av elever är i dag mycket högre än vad den har varit tidigare.

Frågan är hur långt en nämnd kan gå genom att se att kostnaderna bara skenar utifrån den budget som är lagd. Då har utbildningsnämnden sagt att det är rimligt att vi gör en besparing på årets tre sista månader. Sedan är det klart att Roger Mogert har rätt i att det är olyckligt att det sker med så kort varsel. Men det gäller lika för fristående och kommunala skolor.

Anförande nr 74

Borgarrådet M o g e r t (S): Herr ordförande! Nu har vi väl inga kommunala resursskolor kvar – rätta mig om jag har fel. Men det är klart att man skulle ha blivit förvånad om man hade suttit på en fristående resursskola med 30-talet elever om man hade fått ett brev i lådan i mitten av oktober där det står: Från och med den 1 oktober minskar vi anslaget med 25 procent. Det är en spektakulär lösning.

Man ska väl lägga till att anslaget för den enskilde eleven på resursskolorna inte har ökat på det sätt som du beskriver. Det är i så fall mängden. För den enskilde eleven blir detta en nedskärning som rimligtvis för den enskilde eleven på den enskilda skolan kommer att drabba ganska hårt.

Anförande nr 75

Borgarrådet E d h o l m (FP): Vi får som sagt verkligen se över detta system ordentligt nu. Min ambition är att Stockholms stad ska ha liknande villkor för denna verksamhet som våra omkringliggande kranskommuner har. Hittills är den nedskärning som har gjorts helt laglig. Den sker likadant i kommunala som i fristående skolor. Det är inte alls bara resursskolor som får tillgång till dessa pengar, utan det är även helt vanliga friskolor och helt vanliga kommunala skolor som får extra stöd till en viss typ av elever med extraordinära stödbehov.

Jag tycker att vi ska vara stolta i Stockholm över att vi har detta system. Men vi kan samtidigt inte ha ett system som gynnar att kostnaderna ökar med kanske 100 miljoner varje år. Det är inte rimligt. I den andra änden får vi då göra stora besparingar inom det socioekonomiska stödet, som går till andra skolor. Det är inte jag beredd att göra, så jag tror att det är extremt viktigt att vi nu har en dialog om hur vi kan lösa problemet inför nästa år.

§ 17 Inriktningsbeslut gällande Stockholms Hamn AB:s och Kapellskär Hamn AB:s om- och tillbyggnad av Kapellskärs hamn (utl. 2012:134)

Anförande nr 76

H e l e n a B o n n i e r (M): Fru ordförande och fullmäktige! Det är mycket glädjande att äntligen kunna lägga fram detta förslag till inriktningsbeslut för om- och tillbyggnad av Kapellskärs hamn.

Det strategiska läget i Östersjön gör att Kapellskärs hamn är mycket eftertraktad, framför allt för den sjöburna godstrafiken över Östersjön. Även om vi nu kan se en viss avmattning tyder alla prognoser på mycket stark tillväxt i framtiden. Skälen för ombyggnaden är flera. Vi ska möjliggöra snabbare hantering av fartygen vad gäller angöring såväl som last- och lossning. Detta kan innebära att fartygen kan göra en tur- och returresa per dygn över Östersjön.

Med det kommande svaveldirektivet för sjötransporter kommer snabba och korta sträckor till havs att bli avgörande för vilken hamn man väljer att frakta till. Fartygen blir också större och mer djupgående. Detta kan vi inte möta i dag.

Stockholms Hamn stärker sitt ansvar som en miljömedveten aktör. Vi ska alltid ligga i framkanten. Med den nya hamnen kan vi ta hand om svart- och gråvatten, erbjuda elanslutningar till samtliga fartyg och tillhandahålla bra dagvattenhantering liksom källsortering för våra fartyg. Godset till Kapellskärs hamn utgörs av roro-gods, vilket innebär att godset fraktas på lastbilar och att det inte förekommer järnvägstransporter över huvud taget. Detta är ingenting vi har rådighet över. Vår nya hamn i Norvik byggs för containertrafik. Där kommer det att bli järnväg.

För att behålla den ledande ställning som vi har måste hamnen moderniseras och effektiviseras. Vi behöver möta marknadens behov av befintliga och framtida volymer samt fartygsstorlekar och även avlasta Stockholms hamn som godshamn. Detta når vi genom att bygga om och till enligt detta förslag. Kapellskärs hamn är ett mycket välskött företag. Det är med viss stolthet jag också kan konstatera att finansieringen av denna om- och tillbyggnad möjliggörs med i första hand upparbetat eget kapital som i förening med kommande goda vinster kommer att begränsa upplåningar hos ägarna.

Med detta önskar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 77

S t e f a n H a n s s o n (S): En del säger Kapellskär. Andra säger Kappelskär. Jag säger oftast Kappis, men i dag säger jag särskilt: Äntligen! Äntligen ska vi fatta ett inriktningsbeslut för Stockholms tredje hamn som är i behov av en efterlängtd uppgadering och modernisering. Kappis har ett gäng år på nacken och kan sägas vara anpassad till gårdagen. Hamnen har i dag fyra färjelägen, varav ett är i stort sett obrukbart därför att det är för kort. Det klarar helt enkelt inte av kravet på dagens färjor. Ett annat färjeläge är precis på håret att fungera. I takt med marknadens och fartygens utveckling när det gäller både längd- och djupgående är ytterligare två färjelägen på väg att bli odugliga.

Dagens beslut är grunden till en välbehövlig investering som måste till för Kapellskärs hamn. Det väntas generellt ökade godstransporter till sjöss, och för Kapellskärs del är det handeln med Östeuropa, Ryssland och Asien som beräknas öka. Därför är det viktigt att möta detta med en ny, modern och fräsch hamn med kapacitet att fungera effektivt. En stor del av regionens varuförsörjning kommer in via Kapellskär, som dessutom har en funktion att avlasta Värtahamnen och Frihamnen. Hamnen i Kapellskär har en egen marknad, kan man säga, då den ligger strategiskt bra till med en kort överfart från Finland och Ryssland och med en insegling genom skärgården som är kort och därför effektiv för tidtabell och säker för passage.

Detta är ett välkommet och spännande inriktningsbeslut. Jag yrkar bifall till förslaget och ser fram emot att få se ett sosseborgarråd klippa band om några år.

Anförande nr 78

Å k e A s k e n s t e n (MP): Ordförande, ledamöter! Sjötransporterna väntas öka kraftigt under de närmaste årtiondena. Det talas om 77 procent i en prognos från Trafikverket. Men även båttrafiken innebär miljöproblem, som vi alla vet, inte minst i Stockholm. Ett sätt att minska koncentrationen av dessa problem är att sprida ut verksamheterna på olika hamnar. Då är det också viktigt att man har tuffa miljökrav och bra hamnar. Kapellskär har som bekant en hel del brister.

En brist som dock inte åtgärdas genom detta ärende är transporterna till och från hamnen. Jag undrar om Helena Bonnier eller någon annan i Alliansen har funderat på att bygga en järnväg och vad ni i så fall har kommit fram till i den vägen. Det finns ett reservat för järnvägsspår, och vi tycker att det borde utnyttjas. Man kan ha godsvagnar ombord, och man kan ha roll-on-roll-off-trafik på vagnarna; långtradarna kör på och kör av när de kommer fram till destinationen. Det går alldeles utmärkt.

Min första fråga är alltså: Har ni några tankar i riktningen järnväg i detta fall? Min andra fråga är: Har ni funderat någonting på vattenhöjningen i Östersjön? Är ni fullt garderade i hamnstyrelsen för att vi framöver kommer att klara denna problematik?

Bifall till Miljöpartiets reservation i kommunstyrelsen!

Anförande nr 79

H e l e n a B o n n i e r (M): Åke! Självfallet har vi funderat på och läst om detta. Det är ju ingen ny fråga att dra en järnväg ut till Kapellskär. Tyvärr har vi inte rådighet över detta. Det är Trafikverket som hanterar detta. De värderar naturligtvis det hela. Att bygga nya järnvägar är ett stort företag. De värderar vad det finns för avsättning för att bygga en sådan järnväg. Vi kan också se vad som händer i och med moderniseringen. Detta är en roro-hamn, vilket innebär att det inte är särskilt produktivt att också ha en järnväg. Sedan kan man i och för sig diskutera miljöfrågorna, men detta får du lyfta i Trafikverket.

Anförande nr 80

Å k e A s k e n s t e n (MP): Jag kan tänka mig att Trafikverket såsom de resonerar – de prioriterar ju som bekant andra sorters vägar än järnvägar – kanske inte är så pigga på att avsätta pengar till detta. Men det är inte ovanligt att det förekommer samförståndslösningar mellan kommuner och statliga myndigheter och verk och så vidare.

Min andra fråga gäller om ni har garderat er mot en framtida vattenhöjning i Östersjön.

Anförande nr 81

Stellan Hamrin (V): Fru ordförande! Vi tycker också att detta är ett bra förslag, och vi stöder det i alla väsentliga delar. Sedan kan man undra lite över hur de stora kommande vinsterna kommer att kunna se ut med tanke på världsutvecklingen i stort. Men det får vi väl lösa gemensamt när den dagen kommer.

Vi tycker också att det vore en bra idé med en järnväg, och vi hoppas att man kan utveckla det framöver. Som Åke sade är det inte självklart att Trafikverket gör samma bedömning vad gäller vägar och järnvägar som vi gör. Det finns säkert också regionala intressen i detta. Men det kan vi återkomma till sedan.

Jag tänkte återkomma också till något annat som Åke tog upp, nämligen vilken havsnivå som den nya hamnen är byggd för. Det har ju viss betydelse för båttrafik och annat, så jag utgår från att man har gjort någon bedömning. Det framgår nämligen inte av handlingarna. Jag skulle gärna vilja veta det, inte minst efter Världsbankens rapport för någon vecka sedan. Där framgår ganska tydligt att temperaturen inte stiger med 2 grader, som ni och alla andra har utgått ifrån, utan att den stiger med mer. Hur mycket kan vi säkert diskutera länge, men den stiger uppenbart med mer än 2 grader. Det innebär definitionsmässigt att havet också stiger med mer än vad man tidigare har antagit, antingen man tror att det stiger med 1 meter eller 1,6 meter. Det stiger i alla fall mer. Detta borde rimligtvis påverka bygget på något sätt. Det vore intressant att få reda på vilken havsyta man utgår från vid planeringen. Någonstans måste det rimligtvis stå.

Anförande nr 82

Åke Askenssten (MP): Nu har jag frågat två gånger, och Stellan Hamrin en gång, om vattennivåhöjningen. Vi har inte fått något svar. Det står inte i handlingarna om ni har garderat er mot detta. Vi får inget svar här. Jag kan bara tolka det som att ni inte har garderat er, och framför allt inte kommande generationer av stockholmare.

Anförande nr 83

Helen Bonnier (M): Åke och Stellan! Tyvärr kan jag inte svara på antalet centimeter och meter. Däremot kan jag svara på att det är ett inriktningsbeslut som vi fattar i dag. Ett inriktningsbeslut är en grund att bygga vidare på, och detta kommer alltså att vidarebehandlas i nästa ärende.

Anförande nr 84

Åke Askenssten (M): Då skickar vi med en minneslapp inför fortsättningen. Lycka till!

Anförande nr 85

Stellan Hamrin (V): Jag tackar för svaret. Jag hade annars tänkt begära återremiss, men jag inser att vi kan hantera detta framöver och att vi förhoppningsvis kan återkomma till det.

§ 18 Genomförandebeslut gällande AB Familjebostäders förvärv av aktierna i Smebab Deepgreen AB med tillhörande nyproduktion i kv. Gyllene Ratten 1, Fruängen (utl. 2012:135)

Anförande nr 86

J o n a s N i l s s o n (M): Fru ordförande! Det är alltid kul att komma med någon typ av glada besked och när det händer något trevligt. Nu blir Familjebostäder huvudman för 166 nya hyreslägenheter som vi bygger. Vi bygger naturligtvis mycket mer, men nu handlar det om detta, mycket trevliga, projekt.

Alla kanske har någon relation till motellet Gyllene Ratten. Där åkte man ibland förbi och såg att här kunde man äta. Men nu ska det alltså bli bostäder i stället i området vid Gyllen Ratten. Det är ett område i Fruängen med en helt ny stadsplan som har inriktning på bostäder. Det kunde man inte tro för 10–20 år sedan, för det såg inte precis så vackert ut när man åkte förbi Gyllene Ratten. Det ligger nära Fruängen centrum med kommunikationer runt hörnet. Det är bra pendlingsavstånd. Här växer ett attraktivt bostadsområde fram i en grön miljö samtidigt som det bara är ett stenkast till idrottsanläggningar, fotbollsplan, ishall, tennisbana och friidrottsanläggning.

Det kommer att bli 10 ettor, 42 tvåor, 62 treor och 52 fyror. Det hela kommer att stå klart 2014. Det finns anledning att vara glad för detta.

§ 19 Upphandling enligt LOV – ändring av avtalstid (utl. 2012:136)

Anförande nr 87

T o r u n B o u c h e r (V): Jag vill yrka bifall till Vänsterpartiets reservation i kommunstyrelsen, som i princip går ut på att vi inte gillar LOV. Det är kanske väl känt.

LOU, som reglerar upphandlingar över knappt 300 000 kronor, bakbinder politiken och demokratin in i absurdum. Även borgarna har för länge sedan insett just detta och har därför instiftat en ny lag som heter LOV. LOV skulle man kunna säga är en sorts fri dragningsrätt på direktupphandlingar. Men grundproblemet kvarstår. Den borgerliga politiken, som handlar om att flytta makt från politikerna till företagen, är fortfarande ett växande demokratiskt problem. Samtidigt som ambitionen är att flytta makt till företag flyttas i själva verket en inte oansenlig makt till administration och byråkrati med allt större likriktning. Även detta beslut är trots allt ett steg i just denna riktning.

Anförande nr 88

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Fru ordförande! LOV och avtalsregler är en komplicerad materia. Vi har betraktat det som bra att avtalet löper på ett år och att vi har möjlighet från stadens sida att på ett bra sätt se över och hela tiden förnya och inte förnya där vi tycker att det är viktigt. Nu föreslås att avtalen ska gälla på fyra år så att man inte behöver denna administration.

Men vi kan inte se att det egentligen är något större problem nu. Om det fungerar bra med aktörer, om det inte har kommit in någonting och om det har gått ett år kan man fortsätta att låta avtalet gälla. Vi tycker att ettårsregeln är bra. Vi kan dock notera, när vi har gått djupare in i avtalsunderlagen och så vidare, att det står att staden förbehåller sig rätten att upphäva eller ändra en stor del av kraven utan att de som går in i LOV-systemet kan göra någonting åt det. Sedan finns kopplat till detta ett antal paragrafer. När det dyker upp gemensamma problem måste man ändå kunna pröva detta hit och dit.

Detta gör att det återstår ett dilemma. Om det ska vara fyra år kan man sitta där med aktörer som är problematiska men som kanske inte har gått i konkurs – då är det inga problem – eller som inte direkt har begått några oegentligheter men som inte riktigt sköter sig. Därför behöver vi ettårsregeln. Vi vidhåller det.

Jag yrkar bifall till vårt förslag.

Anförande nr 89

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Till att börja med vill jag passa på att yrka bifall till kommunstyrelsens förslag.

Det är intressant att komma in så här lite efter Vänsterpartiet, som alltid passar på att tycka att valfrihet och lagen om valfrihet är någonting som tråkigt nog har etablerat sig även i Stockholm. Tvärtom tycker vi att det är någonting som är mycket bra. LOV har inneburit att vi har ett stort antal små och större företag som kan ägna sig åt det som är deras nisch och det som efterfrågas av bland andra äldre, men det gäller ju även andra grupper.

Jag kan konstatera att lagen om valfrihet är någonting som har kommit för att stanna i Stockholm. Men det har också inneburit att vi har fått ett hundratal företag som det i praktiken måste gå att hantera i byråkratin. Vi har sett att andra kommuner har valt den modell som vi föreslår att kommunfullmäktige ska besluta om i dag, nämligen tillsvidareavtal med uppsägningsrätt. Jag kan konstatera att Daniel Helldén och Miljöpartiet har läst på och konstaterar i ärendet att det finns möjligheter för kommunen att göra både tillägg och förändringar under resans gång. Det finns ingen som i praktiken garanteras fyra år av den avtalstid som vi nu lägger. Det är just ett tillsvidareavtal med uppsägningsrätt. Kommunen har alla möjliga instrument att både använda sig av möjligheten att säga upp ett avtal och att ifrågasätta det enligt någon lättare metod.

Vi har möjlighet att ändra, och vi har möjlighet att lägga till under resans gång. Det kommer att gälla alla. I dagsläget är det många avtal som ska hanteras varje år. Det är en tidskrävande metod, som vi har för avsikt att ändra på i dag. Denna modell gör att vi kan lägga större resurser på uppföljning – mer på kvalitetsuppföljning och mindre på administrationen i sak.

Jag yrkar bifall till förslaget, och jag kan bara konstatera att de kommuner som har valt att använda sig av tillsvidarevarianten med uppsägningsrätt inte har ångrat sig. Detta är ett bättre sätt att hantera LOV, och jag ser fram emot att fullmäktige fattar beslut i enlighet med förslaget i dag.

§ 21 Motion om minnesmärke/monument till minne av offren för den transatlantiska slavhandeln och Sveriges deltagande i denna (utl. 2012:25)

Motion om Litterär skylt i Blackeberg (utl. 2012:98)

Anförande nr 90

K a r i n H a n q v i s t (S): Fru ordförande och fullmäktige! Detta är en kort och koncis motion som också har fått ett ganska kort svar. Men jag vill tacka för svaret, som är väldigt positivt. Det är inte så vanligt att vi från den här sidan får motioner som vi lämnar in bifallna. Men detta är absolut ingen kontroversiell motion. Jag tror att vi är överens om att det kan vara trevligt att få en sådan här skylt i Blackeberg.

John Ajvide Lindqvist är uppvuxen i Blackeberg. Han har hämtat mycket av sitt material och sina motiv till sina romaner och noveller från Blackeberg. Han kan området väl; det har vi förstått och sett också i den film som är inspelad där – *Låt den rätte komma in* – som jag gissar att några av er här har sett. Den är lite speciell och lite surrealistisk, men ändå spännande och bra. Han har också hämtat miljöer från Blackeberg i fler av sina skrifter. Han har gett ut en novellsamling som heter *Pappersväggar*. Där har han bland annat berättat om personer som bor i de tre punkthusen, som jag tror är ganska kända i Blackeberg. De var bland de första punkthus som uppfördes i ytterstaden.

Det är roligt att denna skylt nu kan komma upp och att vi får ett trevligt inslag i Blackeberg, som kanske inte är så väldigt känt när det gäller sådana här personer. Jag vet inte hur många av er som minns Kenta och Stoffe. Några kanske gör det. De bodde i Blackeberg, och de var med i en dokumentärfilm av Stefan Jarl för några år sedan. Deras öden är inte någonting som man gläds åt, men de var ändå två kända profiler i Blackeberg på den tiden.

Det står i tjänsteutlåtandet att skylten ”bör” sättas upp. Jag tycker att den ”ska” sättas upp eftersom motionen är så positivt behandlad. Det står också att det kan komma att dröja till 2012. Motionen behandlades i kulturnämnden för ganska länge sedan. Nu är det bara en månad kvar av 2012. Jag undrar därför när detta kommer att ske. Jag hoppas också att borgarrådet kan tala om hur det ska gå till. Det är lite nytt för flera av oss – det här med en litterär skylt. När, hur och var kommer detta att ske?

Det står också att motionären har möjlighet att föreslå en text till inskriptionen. Det tänker jag inte göra, utan jag överlåter till dem som är mycket bättre på detta att hitta ett bra citat ur *Låt den rätte komma in*. Men borgarrådet kanske som sagt kan informera mig om när, var och hur skylten ska sättas upp.

Anförande nr 91

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Jag tänkte tala om minnesmärke och monument till minne av offren för den transatlantiska slavhandeln. Först av allt skulle jag vilja tacka motionären, som har väckt motionen till fullmäktige. Det har gjort att jag och många med mig har fått upp ögonen för denna pinsamma historiska fråga. Det handlar om hur vi har skött det här från vår sida.

Motionen är remissbehandlad, och många är positiva till att ett minnesmärke ska komma på plats. Då skyller majoriteten på att det skulle vara statens ansvar att

bereda plats för ett minnesmärke. Jag tycker att vi som stockholmare med tanke på att vi ska ha en stad i världsklass och världens bästa stad har en skyldighet att införa ett minnesmärke som detta. Vi vet hur viktigt det offentliga rummet är. Det är viktigt att vi har ett minne och att alla ska känna sig välkomna i det offentliga rummet. Det är viktigt vad som vistas där.

När man vandrar genom Stockholms gator och ser Strindberg på Drottninggatan och statyn över mannen i fråga kan jag verkligen tycka att det är den vite mannens historia. Vi borde på allvar i denna sal våga sätta ned foten och säga: Vi står för allas lika rätt! Vi står för att alla ska känna sig välkomna i det offentliga rummet, överallt där man vistas i vår stad! Då kan det inte vara omöjligt för Stockholms kommun att se till att ett minnesmärke från en historisk epok sätts upp i Stockholm. Jag tycker att det är en olycklig behandling av majoriteten att skylla på staten i en sådan här viktig fråga.

Motionären tar vidare upp att vi bör informera ut till Stockholms skolor. Vi förväntar oss att en sådan informationskampanj inte ska vara omöjlig att genomföra med kunskap. Kunskap är makt. Vi är inte alltid stolta över vår historia. Men vi ska inte dölja vår historia. Vi ska lära oss av vår historia.

Därför, ordförande och fullmäktige, yrkar också vi bifall till Miljöpartiets yrkande som ligger på bordet i dag.

Anförande nr 92

Borgarrådet S j ö s t e d t (FP): Kära fullmäktige och åhörare! Jag tackar Karin Hanqvist, som har väckt en motion som jag får bifalla. Det är sällan det händer. Det kan man tycka många olika saker om, men det är roligt att få göra det. Karin har föreslagit en litterär skylt i Blackeberg. Det ska naturligtvis bli en sådan. Jag kan tyvärr inte svara på när den är på väg upp; jag inser att jag ställer mig precis samma fråga när du sade det. Jag vet faktiskt inte. Men jag återkommer gärna till dig så att du kan få vara med när den kommer på plats. Detta bereds i ett litet utskott inom kulturförvaltningen, som jag inte har någon riktig insyn i, och det ska jag inte heller ha. Men jag återkommer naturligtvis till Karin och till andra när detta händer.

Vi har också en fantastiskt viktig motion av Awad Hersi som handlar om ett monument till minne av offren för den transatlantiska slavhandeln. Det är en viktig motion därför att den sätter fokus på något som vi i Sverige gärna vill glömma och förtränga. Så är det med ganska mycket i vår historia. Jag har själv varit aktiv internationellt, och jag vet hur vi vill vara så fantastiskt förträffliga i alla sammanhang och att vi gärna vill framföra att Sverige har hittat på allt som är gott här i världen. Man kan verkligen tjäna på att komma ihåg att det inte är så. Sverige har varit lika delaktigt som många andra länder i både förtryck och andra dåliga saker som har hänt i världen. Det finns mycket som vi har att skämmas för i Sverige. Den transatlantiska slavhandeln är en sak. Agerandet under andra världskriget är en annan. Det finns mycket som vi borde se över i vårt beskrivande av den svenska historien – verkligen mycket.

Det tycker jag att vi ska göra. Därav är det också mycket viktigt att vi talar om dessa frågor i denna fullmäktigesal. Det handlar om hur vi ser på andra människor, hur vi får ett tolerant klimat i Stockholm och hur vi har öppenhet. Hur ser vi på den rasism

och på det förtryck som också förekommer i vår stad när det gäller människor av olika kön, olika färg, olika tro eller olika sexuell läggning? Vi ser det dagligen, skulle jag vilja säga, och vi försöker jobba på det. Mycket har hänt under de senaste tio åren, och det är jag glad över.

Däremot är det tråkigt att jag måste skriva ”besvarad” på motionen. Detta är helt enkelt inte en kommunal angelägenhet. Vi gör inte sådana saker i kommunen. Jag tycker att det är tråkigt och beklagansvärt, men det är faktiskt på det sättet. Man tog upp ett exempel på något annat minnesmärke som Stockholm skulle ha gjort. Jag tror inte att det stämmer. Jag har inte kunnat se att vi någonsin har gjort en sådan sak kommunalt. Men jag är fullt beredd att stå vid sidan om alla som tycker att detta borde göras. Det borde inrättas, och vi borde plädera för det. Där finns jag. Men jag tycker att vi borde försöka vända oss gemensamt till de nationella myndigheterna.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 93

K a r i n R å g s j ö (V): Fru ordförande! Vi vill gärna se oss som fantastiskt fördomsfria i Sverige – lite fina människor. Men rasismen har funnits och finns. Det gäller att aldrig glömma de historiska perspektiv som har satt sina spår. Vi har talat om judereglementet som kom till Sverige 1782 och vad det innebär för judar. De kunde inte bosätta sig i mer än tre städer, och fortsättningen följde under andra världskriget. Vi har talat om romer, som inte fick bo i mer än tre dagar på olika ställen runt om i Sverige och vad det innebär för deras hälsa och skolgång. Man kan fortfarande se tydliga spår av detta.

Hur många av er känner till Anders Reimers verksamhet när det gäller slavhandeln? Jag visste inte om det, men jag fick reda på det när jag var på det möte där oppositionen var med. Jag tror att också ni i Alliansen var inbjudna. Det var i november, och vi talade då om denna motion som för övrigt är en väldigt bra motion. Tack, Miljöpartiet, för den!

Sveriges och Stockholms roll i den transatlantiska slavhandeln är en ganska mörk fläck i vår historia. Man kan se kopplingen mellan den kolonialism som vi deltog i ganska aktivt och vår tids rasism. Resultatet av dessa människofientliga värderingar ligger kvar som ett raster, kan man säga, på olika sätt i samhället i dag. Det är en tung historia som Sverige, Europa och världen har när det gäller slavhandel.

I vår enklav av världen har vi inte tagit frågan om rasism riktigt på allvar. Det är bra med debatter om Tintinböcker, om intoleranta böcker, sånger och så vidare med absolut rasism i botten. Hur ser vi på varandra när det gäller tolerans? Det handlar om vikten av att ha ett samhälle där etnicitet är ganska ointressant. Det behövs debatter om vår roll under slaveriets tidevarv fram till vår samtid. Det behövs mycket mer information om detta. Hur många här har läst om Sveriges del i slaveriet? Det är inte många. Det finns nästan ingenting.

Med beaktande av detta vill vi i Vänsterpartiet yrka bifall till Miljöpartiets liggande förslag på reservation.

Anförande nr 94

A w a d H e r s i (MP): Ordförande, fullmäktige och stockholmare som följer debatten! Sveriges deltagande i den transatlantiska slavhandeln är en väl förborgad hemlighet. Det tillhör det fördolda och undanträngda i svensk historia. Få svenskar känner till att Sverige var en aktör i slavhandeln. Sverige har varit inblandat i slavhandeln från Afrika i 200 år. Men den officiella linjen har alltid varit att Sverige inte deltog i detta.

Ordförande! Den första svenska slavhandelsexpeditionen till Afrika organiserades av sjömannen och järnbruksägaren Louis de Geer. Sjöpass utfärdades av regeringen. Slavar hämtades från Afrika och byttes mot socker i Västindien. Vid hemkomsten till Stockholm 1647 medfördes socker, guld, elfenben och svarta slavar.

Ordförande! Stockholm var högkvarter för Svensk-afrikanska kompaniet som bedrev slavhandel och för Västindiska kompaniet som profiterade på slavekonomin. I den svenska kolonin Saint-Barthélemy i den internationella slavverksamheten var Stockholm ett viktigt nav genom att vara utskeppningshamn för stora delar av det järn som gick till slavinköpen på den afrikanska kusten och till bojor för att fångsla de förslavade afrikanerna med.

Ledande bland Stockholms köpmän, som kommersrådet Anders Reimers och Jacob Röhl, bedrev själva slavhandel med egna skepp. Vi delar inte borgarrådets försök att marginalisera Stockholms och Sveriges delaktighet i den transatlantiska slavhandeln.

Ordförande! Borgarrådet och kommunstyrelsens majoritet försöker komma undan ett positivt ställningstagande till förslaget om ett monument till åminnelse av den transatlantiska slavhandelns offer med att säga att det är statens ansvar att bedöma detta då frågan är en nationell angelägenhet. Även kulturnämnden anser att frågeställningen inte har direkt koppling till Stockholms stad. Detta ska jämföras med ställningstagandet från samma majoritet, för övrigt också med enhälligt stöd från oppositionen, att 1994 bevilja ett lån på 1,5 miljoner kronor till monumentet för Förintelsens offer. Därmed står vi inför dubbla måttstockar där stödet till monumentet för Förintelsens offer knappast skilde sig från detta. Det var också en nationell angelägenhet.

Ordförande! Borgarrådets ställningstagande skickar ett farligt budskap av förnekelse och ovilja att erkänna Sveriges närhet till rasismens globala krafter. Med detta yrkar jag bifall till motionen.

Ordförande! Hur syns spåren av den transatlantiska slavhandeln i vår tid i samhället? Jag kan bara säga att en bomb har briserat över Sverige. Året var 2011. Många var i chocktillstånd när nyheten om en fejkad slavhandelsaktion rapporterades i medierna. Hallands nation i Lund iscensatte en slavhandelauktion där vita studenter målade sig svarta och kedjades runt halsen med innebörden att bara svarta kan vara slavar.

Anförande nr 95

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Ordförande! Jag yrkar bifall till motionen på en gång, så att jag inte glömmer det.

Awad tar upp någonting mycket viktigt, som vi i Stockholm bör göra ett minnesmärke över. Vi vet att alla nationer har epoker som man inte riktigt vill kännas vid. För Sverige är den transatlantiska slavhandeln ett sådant område. Den transatlantiska slavhandeln är ett av världshistoriens största brott mot mänskligheten. Vi har hört här att Sverige bidrog till detta – något som inte så många kände till. Jag kände inte till det förrän jag fick se Awads motion. Möjligtvis har man hört det, men det är ingenting som har lyfts fram i den svenska utbildningen eller i stadens miljö. Detta är en möjlighet att göra det.

I somras var jag på besök i Senegal, på ön Ile de Gorée, som är slavön. Jag möts då av Sverige på tavlorna som en av de nationer som ägnade sig åt slavhandel. Då hade jag redan läst Awads motion, men jag var ändå mycket förvånad. Jag förväntade mig inte detta. Man åker ut i världen och förväntar sig att se bilden av ett gott land som har gjort bra saker. Och där ser man detta.

Jag tycker att det är rimligt att Stockholms stad tar sitt ansvar för den historia som vi har. Vi vet, som Awad beskrev, att Reimers var en del av denna process. Om nu borgarrådet hävdar att vi inte brukar göra sådana här saker är det aldrig för sent att ändra sig. Stockholm har ett ansvar i frågan, och Stockholm som huvudstad har ett ansvar, även om vi har ett riksdagshus där borta som också borde ta sitt ansvar. Vi bör börja med detta. Vi bör bifalla denna motion. Jag önskar att Madeleine kan komma upp och ändra sig.

Anförande nr 96

S t e l l a n H a m r i n (V): Sverige tillhör de länder som för säkerhets skull har avskaffat slaveriet två gånger. Först gjordes det i mitten på 1300-talet därför att det blev för dyrt att hålla slavar. Sedan gjordes det 1848, då riksdagen eller ständerna avskaffade det en gång till eftersom vi hade fått en koloni i Saint-Barthélemy i Västindien. Gustaf den III hade fått den, och där fanns slavar så vi var tvungna att göra det en gång till. Detta beslut var inte givet, kan ni se om ni går in och tittar i skrifterna. Man diskuterade på fullt allvar om afrikaner var att betrakta som människor eller som något annat slags varelser. I det senare fallet skulle man inte behöva avskaffa slaveriet. Då var det liksom inte aktuellt.

Gustaf den III hade en slav vid sitt hov. Det har alltså förekommit väldigt direkta kontakter. Det har funnits många skeppare som har ägnat sig åt slavhandel, som sades här. Det var inte bara i Stockholm utan också i Kalmar och Göteborg. I Kalmar lyckades en av skepparna ta hem en afrikansk kvinna som bosatte sig i Kalmar och som där nere går under namnet Svarta Sara. Missionsförbundet har skrivit sånger om henne. Detta gör att Kalmar stad på allvar funderar över hur man ska hantera detta. De har planer på ett monument. Det är lite märkligt att Stockholm inte skulle kunna ha det.

Min farmor växte upp på en gård vid Tåkern där det fanns en svart kvinna från Saint-Barthélemy som var född som svensk slav. Hon hade följt med familjen Dickson hem och blev sedan frigiven när ständerna fattade sitt beslut. Det finns alltså många direkta och personliga kontakter.

Jag är lite förundrad över att majoriteten skyller på staten i detta fall. Jag tycker att det är djupt beklagligt, för att använda ett fint ord. Jag förstår inte varför. Vad är det

som hindrar att kommunen gör detta? Jag tyckte inte att borgarrådet gav något svar på det över huvud taget. Också jag tycker att borgarrådet borde fundera på att ändra sig.

Anförande nr 97

Borgarrådet M o g e r t (S): Ordförande, fullmäktige! Jag förstod att vi var principiellt sett eniga om att vi borde ha ett monument. Så långt är det väl bra.

Jag förstod inte riktigt varför vi inte kunde ha det. Jag tycker att argumentet att det inte fanns något exempel på ett kommunalt monument över någonting som är en nationell angelägenhet kanske egentligen inte är ett argument för att vi inte ska göra så i detta speciella fall. Som Awad sade tidigare finns det ett tydligt exempel med monumentet över Förintelsen. Det är ett mycket viktigt monument i Stockholm där staden har varit en aktiv och deltagande part i arbetet.

Det finns även ett annat exempel – lustigt nog ett monument över den regent som styrde landet när de första fyra slavarna kom till Stockholm 1647, nämligen drottning Kristina. Det finns bara en enda staty över henne i Stockholm, och det är en kommunal staty. Det är en synnerligen kommunal staty, om man får säga så, för hon sitter på Stadshuset. Även jag tycker nog faktiskt att ni skulle kunna ta och ändra er. Om vi kan ha en staty över den regent som auktoriserade slavhandeln borde vi rimligtvis kunna ha det också över själva slavhandeln.

Anförande nr 98

A w a d H e r s i (MP): Ordförande! Jag ägnade mitt tidigare anförande åt kopplingen mellan Stockholm och den transatlantiska slavhandeln, som jag tycker är påtaglig. Jag ska också säga några ord om varför det är viktigt att man har detta monument och hur det syns i vår tid i Stockholm.

Jag började med att nämna den fejkade slavauktionen i Lund. Detta har man uppmärksammat i Sverige, men det har uppmärksamrats mycket mer utanför Sverige. Bland andra skrev den svarta folkrättsledaren Jesse Jackson till Sveriges regering och utbildningsminister Björklund och frågade vad som håller på att hända i Sverige. Han gjorde också ett besök i Sverige.

Händelserna tilltog i intensitet när min afrikanske vän Jallow Momodou i Malmö blev utsatt för en vidrig och bedrövlig kränkning genom att man klistrade upp en affisch med hans foto och en text som löd: Vår negerslav är bortsprungen. Detta hände i Sverige 2011. Under samma år utsåg en lärare en afrosvensk pojke i Sundsvall till slav under en historiektion. Han frågade: Varför jag? Svaret blev: Du är väl afrikansk!

Detta är bara några axplock av vad som hände under 2011 och hur många afrikaner i Sverige som dagligen påminns om slavhandeln. 2011 var för övrigt FN-året för människor av afrikansk härkomst och det är då jag väckte motionen om Sveriges deltagande i den transatlantiska slavhandeln. Det är ett år som inte uppmärksammades i Sverige, men som innebar många kränkningar för många afrikaner i Sverige.

Ordförande! Vad innebär det då att uppföra monumentet? Vad betyder det, framför allt, för afrikaner i Sverige? Den transatlantiska slavhandeln är grunden till all rasism

som vi känner till i dag. Detta innebär att en glömd del av vår historia får en del av vårt gemensamma offentliga rum. Det är en symbol för upplysning och ett landmärke för antirasistiskt arbete i vårt samhälle.

Anförande nr 99

Borgarrådet S j ö s t e d t (FP): För mig var frågan om vår inblandning i slavhandeln inte ny. Under fem år arbetade jag med ett institut på Gorée som heter Gorée Institute och skötte Sveriges stöd till detta institut. Det är för mig på intet sätt främmande vad vi höll på med på den här tiden.

Om det vore så att vi med ett monument kunde få stopp på den rasism som finns mot människor med afrikanskt ursprung i Sverige så skulle vi resa monument överallt, i vartenda kvarter. Det lovar jag. Men mot dåligt omdöme, rasism, övergrepp och sådana saker är det inte alltid säkert att det räcker med ett monument. Det kan vara en bra idé. Då tycker jag i så fall att staten ska göra det, och jag är beredd att stå för det. Det är så enkelt att säga i sådana här debatter: Jag ger dig allt du vill! Detta är en förskräcklig del av Sveriges historia. Men tyvärr löser vi inte de här frågorna på det viset. Jag har talat med Lotta Edholm, och det är självklart att man i skolorna måste tala oerhört mycket om de här frågorna. Man måste understryka dem

Men ett monument i Stockholm är inte riktigt svaret på detta. Det kan vara det. Men låt då regeringen och riksdagen ta ansvar för det!

Anförande nr 100

A w a d H e r s i (MP): Låt mig först och främst konstatera att borgarrådet Sjöstedt inte har några förslag alls om hur man ska komma till rätta med det här. Vad vi diskuterar är ett av världens grymmaste brott, som vår stad har varit en del av. Många städer och länder i Europa, däribland Storbritannien, har rest flera sådana här monument. Man har tyckt att det är ett sätt att upplysa om dumheter. Vi har nämligen ett problem, och det är att samhället inte känner till vad som har varit när det gäller denna fråga. Då är det viktigt att man har någonting som kan synliggöra den i det offentliga rummet.

Som jag har sagt tidigare kan ett monument bli ett landsmärke som berättar om de fördolda grymheterna.

Anförande nr 101

S a l a r R a s h i d (S): Fullmäktige, ordförande! Illdådets största offer är ofta sanningen, och det är ofta sanningen som egentligen svider när man försöker få igenom olika politiska poänger. Detta är ett erkännande av om man ser rasismen som en politisk ideologi eller inte. Genom historien har oftast olika politiska ideologier använt sig av illdåd och haft olika förklaringar till att de ska rättfärdigas. Det kulturhistoriska arvet brukar vara det mest värdefulla vi har.

För mig blir detta ett kännetecknande av att man inte vill inkludera människor i detta kulturhistoriska arv. Vi säger oss själva bo i ett land där det råder mångfald och mångkultur. Då är min fråga: Varför skulle vi inte kunna upprätta ett monument där vi erkänner ett sådant fenomen som har förekommit i svensk historia?

I den meningen vill jag också säga att just när det bor ungefär 300 000 svenskar som har en helt annan bakgrund här blir också det offentliga rummet ett erkännande – ett erkännande av att vi ser dem som människor. Det handlar även om en vidareutveckling av hur vi vill att nästkommande generation kan se på ordet svenskhet etcetera.

För mig blir detta en viktig fråga. Samtidigt vill jag poängtera att nu när dessa frågor är så pass aktuella skulle det vara bra om kulturborgarrådet kunde ge ett medgivande. Det är inte så att detta monument skulle förstöra någon annan kontrafaktisk historia. Jag ser det som en enkel sak. Antingen vill man erkänna det, eller så vill man inte erkänna det. Detta skulle vara en jättebra handling.

Anförande nr 102

E l i a s G r a n q v i s t (M): Fru ordförande, fullmäktige! Vi är inte emot monumentet, och vi yrkar inte på något avslag, utan vi yrkar på besvarande. Vi tänkte att man kunde se om det är staten som har huvudansvaret för det här och som skulle göra detta. Det är ingen kommunal angelägenhet, precis som kulturborgarrådet säger.

Vad gäller undervisningen i skolan ingår de här kunskaperna redan i historieundervisningen. Det förvånar mig att man på den vänstra sidan av salen verkar ha hoppat över de lektionerna där man har lärt sig detta i historien. Jag vet att jag läste om den här triangelhandeln när jag gick i skolan, och inte bara i skolan, jag läste också serier som Johan Vilde av Janne Lundström där sådana här saker diskuterades och fördes fram.

Att det skulle vara hemligt eller så håller jag absolut inte med om.

Beträffande slaveri och trälldom avskaffade man på medeltiden trälldomen inom riket. Man såg det på den tiden som så att riket Sverige var en sak och det som var utrikes var något annat. Det var därför man behövde införa ett nytt förbud när det gäller kolonin Saint-Barthélemy på 1800-talet. Den som har läst historia vet det här. Det var på den tiden skillnad på inom riket och utom riket, och en koloni låg utom riket, den var alltså inte en del av riket. Därför behövde man avskaffa slaveriet två gånger, om man säger så.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 103

A w a d H e r s i (MP): Jag undrar vilken skola som du har gått i och vilka böcker du har läst. Jag skulle väldigt gärna vilja ta del av det. Om det är så, som du säger, att du läst om Sveriges deltagande i den transatlantiska slavhandeln, om du har läst om det i den svenska skolan vill jag gärna ta del av det.

Jag skulle också vilja berätta följande. Antislavrörelsen i Storbritannien besökte väldigt många gånger och kritiserade Sverige. Varför kan inte Sverige avskaffa slavhandeln? Sverige har flera gånger sagt: Nej, vi är inte beredda att göra det. Man har diskuterat detta flera gånger i svenska riksdagen utan att bifalla detta. Vi ska vara mogna uppgiften. Det här handlar om viktiga saker.

Anförande nr 104

E l i a s G r a n q v i s t (M): Fru ordförande! Det som har varit uppe i riksdagen kan jag tyvärr inte svara på, för det känner jag inte till. Men jag kan berätta att jag gick i en kommunal skola i Danderyds kommun.

Anförande nr 105

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Fru ordförande! Jag är politiker för att jag är villig att ta ansvar, att jag är villig att fatta politiska beslut. Det jag känner i ditt inlägg, Elias, är att ni gömmer er. Ni gömmer er bakom att ni inte anser att det är kommunens kärnverksamhet eller kommunal angelägenhet. Det kan man göra. Man kan gömma sig och man kan ducka för att man inte är villig att ta ansvar.

Afrosvenskarna i Stockholm skriver i sitt yttrande, vilket jag tror att du har läst, att det här är viktigt för dem. Det är en minoritet i Stockholm, och det är viktigt att lyssna på minoriteter. Är det viktigt för en organisation att få ett minnesmärke för att få en upprättelse bör vi uppföra det.

Anförande nr 106

E l i a s G r a n q v i s t (M): Fru ordförande! Jag vill replikera på borgarrådet att vi faktiskt inte alls gömmer oss, utan det handlar om att man måste ta reda på vem som ska göra det, och därmed besvaras motionen.

Anförande nr 107

S t e l l a n H a m r i n (V): Jag har också läst om triangelhandeln, men på min tid omfattade den inte Sverige. Hela poängen med diskussionen nu är att vi hade svenska kaptener och andra som aktivt deltog i denna handel, vilket vi inte lärde oss i skolan.

Vi hade, och jag trodde att det framgick av det jag sade, slavar hela tiden i Sverige fram till 1848, och de betraktades som slavar, trots att vi hade avskaffat det hela i mitten av 1300-talet. Det hjälpte inte så långt.

Jag håller helt med Karin, att här gömmer ni er verkligen. Vad är det för speciellt med den här frågan? Vi har massor av andra kommunala monument, varför skulle vi just i det här fallet förlita oss på staten? Vill vi utgå från att vi kan göra något, och det tycker jag att vi ska göra hur svaret än blir skulle jag vilja veta varför ni i det här ärendet anser att det är staten och inte kommunen.

Anförande nr 108

E l i a s G r a n q v i s t (M): Fru ordförande! Det framgår av handlingarna varför vi tycker att det ska staten och inte kommunen. Apropå att vi hade slavar här i Sverige fast träldomen var avskaffad, ja, då kommer vi tillbaka till det jag berättade om i mitt huvudanförande, nämligen att de inte ansågs inte vara inhemsk befolkning. Och därför omfattades de inte av inrikes lagstiftning. Så var det tyvärr på den tiden, och det är ingenting man direkt behöver vara stolt över, tvärtom. Men så var det då.

Anförande nr 109

K a r i n R å g s j ö (V): Fru ordförande! I Sverige är vi extremt dåliga på vår svarta historia, tycker jag. Vi är dåliga i skolan på att prata om de judar som inte släpptes hit på 30-talet och fick inget skydd här. Vi är dåliga på att prata om

romernas svenska historia och om hur de förtrycktes. Vi är ganska dåliga på det. Vi är extremt dåliga på att prata om slaveri. Vi kan prata om andra länders slaveri, men vi har absolut inte pratat om detta i skolan, och jag skolkade aldrig. Där kanske någon annan kan fylla i. Vi pratade aldrig om Sveriges inblandning i det slaveri som pågick.

Vi pratade absolut inte mycket om Saint-Barthélemy mer än som en exotisk betraktelse. Vi pratade inte om att det järn som fanns runt slavarnas händer och fötter var smitt i Sverige. Det pratade vi aldrig om. Vi pratade aldrig om att de fartyg i krig som hyrdes in till en del länder kom från Sverige. Det pratade vi aldrig om.

Vi sjöng glatt, och gör vi fortfarande ibland, Esaias Tegnér's ganska rasistiska sånger. Vi är dåliga på att förhålla oss till det i Sverige, vi är väldigt dåliga på att prata om rasism, slaveri och så vidare och se det i ett sammanhang, i en kontext.

Det svar ni ger är byråkratpolitiskt, kan man säga. Det borde vara en ganska enkel match att tillsammans säga: Yes, vi tar fram ett monument, vi gör det tillsammans. Men det blir något slags byråkratpolitik av det hela. Jag tycker att det är väldigt tråkigt. Ibland finns det saker som vi skulle kunna göra tillsammans, manifesteras i tider då det finns ett parti som bygger hela sin ideologi på ren rasism, hämtad från absolut nazistiska rörelser i exempelvis i Skåne och Blekinge som var verksamma under hela andra världskriget. Vi ska göra detta tillsammans. Det är så trist, att vi alltid hamnar på konstiga vägar. Jag undrar varför vi inte tillsammans i den här staden kan säga: Yes, vi gör det här, och sedan fixar vi en utställning på Stadsmuseet och berättar om detta, bjuder in ungarna i Stockholm som får lära sig lite mer om de rasistiska rötter som finns i Sverige.

Anförande nr 110

J o n a s E k l u n d (MP): Ordförande, kommunfullmäktige! Visst är det tråkigt att vi inte kan diskutera var monumentet ska vara i stället för om det ska vara ett monument och vem som ska ta initiativet till att föra upp det.

Raoul Wallenberg föddes på Lidingö 1912. Han växte upp i Stockholm, utbildade sig till arkitekt, men kom in på en diplomatkarriär och befann sig under slutet av andra världskriget på svenska delegationen i Budapest. Där gjorde han med risk för eget liv – och så småningom blev han kidnappad av Sovjetunionen – räddade har livet på ett mycket stort antal människor. Svenska staten har väl inte alltid varit längst fram i ledet när det gäller att hedra hans gärning. Men med anledning av det inrättades det på 1990-talet ett monument över Raoul Wallenberg på Raoul Wallenbergs torg i Stockholm.

Där var Stockholms stad delaktig i processen. Man tog initiativ till hela omdaningsprocessen kring Nybroplan och Raoul Wallenbergs torg. Det var Stockholms konstråd som utsåg vilken konstnär som skulle få utforma monumentet, och staden bidrog med pengar. Där handlade det om en stockholmare som dock hade gjort sina hjältebedrifter i staten Sveriges tjänst. Så det borde ha varit en statlig angelägenhet, men där var ändå staten och Stockholms stad tillsammans som satte upp monumentet.

Nu diskuterar vi ett mörkare kapitel i statens historia och i stadens historia. Även här tycker jag att en mer konstruktiv inriktning från kommunstyrelsen hade varit att säga:

Nu tar vi kontakt med staten om det här. Vi pratar med regeringen och kommer överens om att sätta upp ett monument över den transatlantiska slavhandeln och Sveriges deltagande i den. Det har anknytning till Stockholm alldeles uppenbart. Awad Hersi har väldigt tydligt förklarat vilken anknytning det har till framstående stockholmare och beslut som har fattats i Stockholm av företag som funnits i Stockholm.

Då hade man kunnat ta kontakt med regeringen och komma överens om ett sätt att göra det här på i stället för att säga: Nej, vi skjuter det här ifrån oss. Jag undrar om det nu väcks en motion i riksdagen om samma sak, kommer allianspartierna då att vara beredda att ta det ansvaret på statlig nivå? Finns det något besked att få från allianspartierna i den frågan i dag?

Anförande nr 111

A w a d H e r s i (MP): Tyvärr, Jonas, blir det inte så. Miljöpartiet har redan väckt en motion i riksdagen, och majoriteten har faktiskt avslagit den, det kan jag meddela, även om du inte får något svar från majoritetssidan här.

Det finns väldigt många skäl för mig att vara stolt över Sverige, bland annat att Sverige var det första landet att ratificera FN:s barnkonvention. Jag kom hit med mina föräldrar. Min pappa hade rätt att bosätta sig i Storbritannien, men han valde bort det. Han ville komma till Sverige som han inte kände till, men ändå med förhoppning om att Sverige är någon form av världens samvete. Jag har också trott på det. Men jag är ganska förvånad att vi inte vill göra något mer i den här frågan.

Första gången när jag kom i kontakt med den här historien var det inte i Sverige, det var i Storbritannien. Jag har besökt det internationella slavmuseet i Liverpool, och då kom jag i kontakt med den relation som Sverige hade med bland annat Storbritannien då. Jag har funderat väldigt länge varför det är så svårt att diskutera det här just i Sverige. Jag har landat på att det här på något sätt har att göra med Sveriges självbild, den självbild man har av Sverige ute i världen, i samhället. Det här ifrågasätter den bilden, och det blir en fläck i ens självbild. Då kanske blir man tvungen att omformulera och omtolka den självbild.

Jag har funderat på det här. Det här är en viktig händelse i tidsaxeln, och det är viktigt att vi jobbar vidare med det, inte för att man ska klandra någon, men det här viktigt för att vi ska kunna gå vidare. Den kulturella identiteten är viktig för oss alla. Men den kan vara svår att definiera. Det kan handla om det offentliga rummet, det kan vara vår livshistoria, det kan vara vår hudfärg. Den transatlantiska slavhandeln har format identiteten för många afrosvenskar och människor med afrikanskt ursprung. Just därför är det viktigt att det här monumentet reses upp.

§ 22 Bordlagt ärende

Anförande nr 112

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Efter en mycket snabb överläggning här med Vänsterpartiet som önskade att vi skulle bordlägga ärendet i dag tänkte jag yrka bifall till det bordläggningsyrkandet, av det enkla skälet att jag i högsta grad är orsak till att ärendet inte behandlades vid förra sammanträdet då Vänsterpartiet var fullt redo att kasta sig upp i talarstolen. På grund av ett akut bekymmer fick jag avlägsna mig och kunde inte delta i sammanträdet.

Jag yrkar bifall till yrkande om bordläggning. Vi tar helt enkelt en debatt om detta lagom till jul; det blir väl bra.

§ 23 Motion om "Peak Oil" (utl. 2012:80)

Anförande nr 113

K a t a r i n a L u h r (MP): Fru ordförande, fullmäktige, åhörare! Peak Oil är termen för tidpunkten när oljeutvinningen når sin maxpunkt. Efter denna tidpunkt har man utvunnit de lättillgängliga oljetillgångarna, och det blir svårare och dyrare att utvinna olja. Peak Oil uppnåddes i USA efter 1974 och före 1980, men Peak Oil i världen är inte helt lätt att beräkna. IEA beräknade det redan 2006, och de flesta beräkningsmodeller landade på att Peak Oil kommer att inträffa någon gång innan 2020. Det här gör att de flesta av oss kommer att hinna uppleva effekterna av minskad oljetillgång.

Förutom de saker som vi i fullmäktige försöker genomföra under en mandatperiod som vi är tillsatta för finns det mycket större händelser som vi vet kommer att inträffa mycket längre fram, något som vi måste ta ansvar för redan nu. En sådan sak är effekterna av klimatförändringar som höjd havsytta, översvämningar, häftiga ren och försämrad dricksvattenkvalitet. En annan sak är att den olja som vi är beroende av kommer att minska eller ta slut.

Båda de här scenarierna är tätt sammanlänkade, men de kommer inte nödvändigtvis få samma effekter. Mycket av det arbete som staden i dag arbetar med är att minska användningen av fossila bränslen. Men olja är inte bara något som används som uppvärmning och drivmedel, utan också för tillverkningen av konstgödsel, platsbyggningsmaterial, byggmaterial, kemikalier och material för vägbyggen. När oljan inte längre finns tillgänglig kommer alla dessa saker som man är beroende av, från vägmateriell till it-utrustning och även mat, att bli lidande.

Det är många städer som redan infört program för att minska effekterna av Peak Oil och tittar på hur man bygger infrastruktur som är oljeberoende. Man försöker undvika infrastruktur som bygger på biltrafik, man planerar för fossilfria bränslen för att kunna transporteras inom och utom staden, hur specialfordon som ambulanser och brandbilar ska kunna fungera, hur avfallshanteringen ska kunna fungera och även hur staden ska kunna garantera matförsörjning och hur företag ska kunna fortsätta att fungera inom staden.

Peak Oil handlar nämligen inte bara om hur kommunens egna verksamheter ska kunna fungera utan även om hur man ska kunna upprätthålla en god infrastruktur och fortsätta att ha en levande stad. Just därför föreslår vi att det ska tillsättas en arbetsgrupp med aktörer från kommunen, näringslivet, föreningslivet och andra aktörer för att kunna utarbeta en plan för hantering av Peak Oil, just därför att detta inte bara är en fråga för den kommunala verksamheten.

Vi tror att Stockholm har mycket att vinna på att förbereda sig för effekterna av Peak Oil, och jag yrkar därför bifall till Miljöpartiets reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 114

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Fru ordförande! Jag tror, och Katarina Luhr får rätta mig om jag har fel, att vi delar slutsatsen i denna debatt även om vi inte riktigt delar uppfattningen hur vi når dit, som så ofta när det gäller Centerpartiet och Miljöpartiet. Det vi pratar om är ju ändliga resurser, och det är väl ingen som säger

någoting annat än att olja och fossila bränslen är ändliga resurser. Det vi nu diskuterar är frågan om när Peak Oil inträffar och vad det får för konsekvenser. Då hänvisar Miljöpartiet till IEA:s, the International Energy Agency, rapport *Energy Outlook*. Det har kommit en ny rapport som faktiskt presenterades här i Stockholm i fredags. Jag fick tillfälle vara med på rundabordssamtal med chefen för IEA och energiministern. Det var mycket intressant.

Det vi ser i den nya rapporten är lite skilda uppgifter jämfört med de tidigare rapporterna, som låg till den grund för den motion som vi diskuterar här i dag. Här ser man att prognosen över den olja som är tillgänglig för utvinning ökade sedan förra rapporten *Energy Outlook* med 3,6 procent från 2011 till 2012. Man hittar hela tiden nya fyndigheter, och framför allt reviderar man prognoser för de oljefyndigheter som finns. Den senaste ökningen baserar sig på reviderade och nya oljefyndigheter i Venezuela, vilket i sig är en skrämmande scenario som kan kräva krismedvetande.

Sedan år 2000 är uppskattningen att oljereserverna har ökat med en tredjedel, det är både Opec och Ryssland, Kazakstan som har reviderat uppgifterna. IEA uppskattar i sin rapport för 2012 att återstående tekniskt utvinningsbara mängder olja är 5 900 miljarder fat, vilket motsvarar en ökning med 9 procent sedan förra året.

Slutsatsen är att det här med Peak Oil självklart stämmer, eftersom vi pratar om ändliga resurser, men vi ser också att prognosen revideras vartenda år som går. Den slutsats jag drar är att Peak Oil är mycket intressant och självklart någoting som alla ansvarsfulla organisationer ska följa men att det kanske inte är det huvudsakliga instrumentet för vad vi baserar vår politik på. Snarare baserar vi vår politik på en insikt om att vi måste fasa ut och bli av med fossilberoendet, och det förstås av klimatskäl framför allt. Där är vi säkert helt överens.

Jag tror att den grunden räcker gott och väl för att föra en ansvarsfull politik. Det är precis det vi gör när vi tar fram en plan för hur Stockholms stad ska bli fossilfri till 2050. Vi har i budgeten för nästa år antagit en ny formulering som säger att vi ska bli fossiloberoende i stadens egen organisation till 2030 och utreda det. Vi har en ansvarsfull politik på området, och självklart ska vi bli av med fossila bränslen och framför allt oljan, men jag tror inte att grunden för vår politik ska vara Peak Oil, utan Peak Oil är någoting intressant som vi kan följa.

Anförande nr 115

K a t a r i n a L u h r (MP): Fru ordförande! Jag tycker att det är lite problematiskt att du verkar se det som någoting positivt att man hittar nya oljefyndigheter. Oavsett om man nu hittar nya fyndigheter eller ej – och där finns det olika bud på hur lätt det kommer att utvinna olja, om man behöver använda oljesand som är ganska energikrävande och vilka oljekällor man ska använda – tycker jag ändå att det är viktigt att sätta i gång med ett arbete. Man vet ju att oljekällorna och den lätta oljan, som är billig att använda, kommer att minska förr eller senare. Vi kommer att behöva de oljehaltiga ämnena till mycket annat, som till sjukvård och matproduktion. Därför är det så dumt att inte börja planera för hur vi ska hantera det här i staden.

Anförande nr 116

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Det var bra att du gick upp och sade det, för då fick jag en anledning att förtydliga mig. Jag tycker absolut inte att det är någonting positivt att man hittar nya väldigt smutsiga sätt att utvinna olja på.

Det som händer och som IEA pekar på i sin rapport för 2012 är att när priset på råolja stiger, vilket det gör successivt på grund av efterfrågan och att det samtidigt finns en vetskap om att förr eller senare kommer den att försvinna, tittar man på alternativa sätt att utvinna olja ifrån oljesand, ifrån skiffer och annat sådant om vi absolut inte vill se. De emitterar två till fyra gånger mer växthusgas per fat än vanlig oljeutvinning. Det är det som vi verkligen inte vill ska ske. Just därför krävs det, och det har vi också, en ny politik. Det är den politiken vi har i bland annat vår färdplan 2050 med målet om ett fossilfritt Stockholm 2050.

Anförande nr 117

M i k a e l M a g n u s s o n (S): Ordförande, ledamöter! Motionen är viktig därför att den lyfter fram diskussionen av olja från ett annat perspektiv, vanligtvis diskuterar vi det i ett klimathänseende. I Världsbankens rapport som precis publicerats diskuteras just hotet om temperaturhöjning. Men oljan är problematisk från ett annat håll, och det är att denna mycket bra resurs i grunden minskar vad gäller nyupptäckt olja och produktionen sjunker. Det här kombineras med en rejäl törst i den nyindustrialiserade världen där suget och efterfrågan på naturresurser och råvaror ökar. Det ökar trycket i sin tur på kolanvändning och att hämta olja ur oljesand och andra mindre otrevliga saker.

Det finns många skäl till att vi ska vara aktiva och driva hårt för att knäcka Stockholms oljeberoende. Det är viktigt för Stockholms samlade konkurrenskraft. Vi är beroende av olja framför allt för transportsidan, och det gäller andra sällen i världen också. Men ska vi ligga i frontlinjen och ha starkast konkurrenskraft ska vi vara mest robusta på det här området.

Vi behöver inte gå längre än till 1973 då oljekrisen slog till med full kraft mot Sverige. Det slog mot vår produktionskapacitet, det slog mot vår bekvämlighet, tillvaron ställdes på ända. Det gällde inte bara Sverige utan en lång rad av länder. Det blev både mörkare och kallare. Sedan dess har de politiska besluten bedrivit att fasa ut oljan, införa biobränsle i fjärrvärmesystemet, bygga ut förnybara energikällor, energibesparingar, energieffektiva fordon. Många av dessa saker har Socialdemokraterna och Centerpartiet faktiskt gjort tillsammans.

Men omvandlingstrycket har minskat under de senaste åren, framför allt har det minskat under den borgerliga regeringen, och det gillar vi inte i Stockholm som centrum i Sverige. Som sagt står vi trots allt mer robusta än många andra länder, men framför allt på transportsidan är vi väldigt sårbara.

I den här motionen lyftes fram ett antal förslag som gör att vi ska fokusera på hoten. Att en arbetsgrupp tillsätts brett från organisationslivet för att titta på problemen tror jag skulle vara bra för Stockholms konkurrenskraft.

Jag yrkar bifall till Socialdemokraternas reservation i kommunstyrelsen och bifall till motionen.

Anförande nr 118

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Jag ska börja med att yrka bifall till kommunstyrelsens förslag. Jag har tydligen inte gjort det innan.

Mikael Magnusson nämner en rad goda argument för att vi inte ska vara fossilberoende i framtiden. Jag delar de argumenten helt och hållet. Men jag hör inte argumentet för teorin om Peak Oil som styrande för verksamheten. Jag tycker att det är klimatpolitiken som ska vara styrande för hur vi i Stockholms stad ska arbeta oss bort från olje- och kolberoende, självklart. Om man bara tittar på Peak Oil kan man lätt bli besviken eftersom prognoserna skiljer sig ganska radikalt från år till år. Det vi nu sett i den senaste prognosen är att oljereserverna blir fler och fler och att man framför allt kan utvinna ny olja med nya utvinningsmetoder som är väldigt smutsiga.

År 2008 hade vi 70 miljoner fat per dag. Det var peak enligt den senaste rapporten, men man tror att med mer okonventionella metoder kan man nå 100 miljoner fat per dag.

Anförande nr 119

M i k a e l M a g n u s s o n (S): Självklart är klimathotet den stora utmaningen, men det hindrar inte att vi erkänner trycket på oljeresurserna och vad det skapar för prishöjningar och störningar som en annan form av problem. Det är ytterligare ett skäl till att vi ska vara robusta och ha exempelvis ett transportsystem som inte är beroende av olja. Dessa saker är ingenting som motsäger det andra, som du antyder, utan snarare stärker argumenten varandra.

Vi behöver göra mer på området, och vi behöver göra det snabbare. Klimatskälén säger det, men som sagt pekar motionen på att vi behöver göra det för att minska sårbarheten i Stockholm, hos Stockholms invånare och Stockholms näringsliv.

Anförande nr 120

S t e l l a n H a m r i n (V): Fru ordförande! Jag håller med Per om att det är klimatet och inte Peak Oil som är det som kommer att styra det vi gör framöver. Innan budgetdebatterna var jag på ett föredrag av Charles Hall som råkar vara en fiskekolog, vilket gläder mig mycket. Han menar att vi måste se på Peak Oil på ett annat sätt, nämligen att det intressanta är hur mycket energi man har kvar när man har förbrukat all energi för att plocka upp ett fat olja ur jorden. Förr var det hundra gånger mer, i dag är det kanske tio gånger mer. När vi kommer ned på så låga nivåer räcker det inte för hela samhällsbygget därför att energivinsten med åtgärden är alldeles för liten och därför att priserna inte hänger med relativt sett.

Men det är som sagt klimatet som är det stora problemet, och det inkluderar Per Bolund i sin motion också. Jag tycker att det är synd att majoriteten tycker att det inte behövs. Det är den största förändringen vi har framöver sedan bilismen drabbat oss. Det är ingen miljöfråga utan faktiskt en fråga för byggande, boende och trafik. Det berör väldigt många sektorer och därmed väldigt många människor.

Därför är det synd att man lagt ansvaret på miljöborgarrådet Per Ankersjö, för det borde egentligen ligga på borgarrådet för byggande och trafik snarare än för borgarrådet för miljö. Miljön är väl det som drabbas minst av klimatomställningen egentligen. Men det berör väldigt många människor och väldigt många sektorer, som

jag sade. En grupp som sysslar med detta hade verkligen varit viktig att tillsätta. Tillsätter vi inte det kommer verkligheten att tvinga fram det. Det här är en fråga som, tror jag, vi så småningom måste bli överens om. Det är ingenting vi kan styra; verkligheten är som den är.

Därför tycker jag att det är synd att majoriteten inte har godkänt det här förslaget. Skulle vi få makten efter nästa val är jag den första att försöka hitta en gemensam lösning på hur vi ska hantera klimatomställningen. Det är definitivt en fråga som vi inte bara kan hantera från valperiod till valperiod utan som vi måste hitta en gemensam lösning på så småningom.

Anförande nr 121

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Jag ska bara, för att vara tydlig, säga att redskapet för arbetet med den här frågan är den plan för ett fossilfritt Stockholm 2050 som vi har tagit fram under året tillsammans med miljöförvaltningen. Stadsmiljörådet har varit det politiska organ som har bollat idéer under ett antal möten under året. I planen arbetar vi metodiskt. Jag föredrar det sätt att arbeta på. Vi har satt upp ett mål: 2050 ska vi vara fossilbränslefria i Stockholm. Så räknar vi helt enkelt baklänges: Vad krävs det för beslut för att nå det målet, inklusive cost-benefit-analys och lite annat? Det krävs rätt åtgärder vid rätt tidpunkter där de betalar sig mest. Huvudmålet står fast att vi ska vara där år 2050.

Jag uppfattar att en del av den här motionen handlar om en krisberedskapsaspekt, och jag kan hålla med om att en framtida oljekris i världen som drabbar Sverige och Stockholm är någonting som kan få konsekvenser. Men det finns väldigt många orsaker till kriser som kan få konsekvenser, och vi har i staden ett arbete för krisberedskap. Jag tycker att den här frågan snarare hör hemma där. Ska man gradera vilka frågor som är mest allvarliga så är det möjligt att det här är en sådan fråga. Men då skulle jag gärna se en analys som jämför andra typer av kriser som kan inträffa i Stockholm i så fall.

Jag tycker att det sker en sammanblandning av detta och klimatfrågan. Klimatfrågan är vi överens om är jätteviktig och att det är där vi ska arbeta. Jag tror att man gör sig en otjänst om man hänger upp det arbetet på ett resonemang om Peak Oil. Peak Oil är någonting viktigt, men jag tror att klimatfrågan är viktigare, och Peak Oil kan ta fokus på det.

Anförande nr 122

S t e l l a n H a m r i n (V): Men då kanske vi så småningom kan enas om en gemensam grupp för att hantera den kris som kommer, och det är vi gärna med på.

Jag yrkar bifall till Vänsterpartiets reservation.

Anförande nr 123

M i k a e l M a g n u s s o n (S): Motionen tar också upp krisberedskapen för detta. Detta är en accelererande kris. Det var inte så länge sedan som oljepriset på över 100 dollar fatet ansågs som helt fruktansvärt, otänkbart. När så småningom den nuvarande ekonomiska krisen blommar ut kommer trycket att öka ytterligare. Så vi behöver verkligen ligga på, driva utvecklingen och fasa bort oljan ur våra system, inte minst transportsystemet. Där behöver vi göra mer, och där behöver framför allt

staten göra mer. När du pratar med dina kolleger på regeringssidan, Per, se till att tala om för dem att stödja sådana aktiva åtgärder som vi hade under den socialdemokratiska tiden, för de behövs för säkerheten och för klimatet.

Anförande nr 124

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Ja, jag tror att den största åtgärden för att eliminera risken för en framtida oljekris är en aktiv klimatpolitik. Där vi säkert överens, den aktiva klimatpolitiken driver vi i dag och kommer att driva i och med den färdplan 2050 som kommer att komma upp till debatt här i fullmäktige och i miljöskyddsnämnden och säkert i andra nämnder. Vi kommer att ha möjlighet att prata i den här frågan mycket under 2013 och då kanske lite mer konkret om vad vi kan göra specifikt i Stockholm.

Jag ser fram emot det, och jag ser fram emot era förslag.

Anförande nr 125

K a t a r i n a L u h r (MP): Vi är klart överens om att vi måste ha ett riktigt starkt klimatarbete, så en klimatplan för Stockholm är jätteviktig. Remissvaren på motionen fokuserar väldigt mycket på att vi har en klimatplan för Stockholm, och man fokuserar på bränslen och energi. Många av de städer som har infört en plan för Peak Oil har både en klimatplan och en krisplan för Peak Oil.

Nu vill vi inte berätta vad vi tror man ska göra eftersom hade vi vetat det hade vi motionerat om det i stället. Vi ville få en grupp som tar fram förslag, men de länder som har tagit fram förslag har bland annat diskuterat begränsning av plastmaterial, nya typer av vägmateriäl, transporter av icke fossila bränslen in och ut i staden, energitillgång och så vidare. Vad jag tycker att man också kan diskutera här är reservenergi vid kalla vintrar så att inte våra klimatutsläpp ökar så mycket. Något annat som är viktigt är fungerande avfallshantering, där vi inte bränner plast och bränner upp de ämnen som vi kanske behöver när oljan börjar minska.

Det finns alltså väldigt många saker man skulle kunna hantera i en Peak Oil-plan. Därför tycker vi att det är viktigt, och vi tycker att man ska bifalla motionen.

§ 24 Motion om ett tillgängligare fullmäktige för alla stockholmare (utl. 2012:87)

Anförande nr 126

Å k e A s k e n s t e n (MP): Ordförande, ledamöter! Det är bra att läktaren här blir mer tillgänglig för åhörare på olika sätt, men det är tråkigt att det har dröjt så länge. Det är egentligen ganska fantastiskt med tanke på att staden skulle vara tillgänglighetsanpassad 2010, men bättre sent än aldrig.

Jag tycker att kommunstyrelsen hoppar över en del i alla fall, och det är den här lokalen där vi just nu befinner oss i. Jag tycker att jag står på en del av problemet här. Det ena problemet är det här podiet. Vi har sett att till exempel Salar Rashid och Kaj Nordquist, som ska upp alldeles strax, har stora problem att ta sig upp här. En ramp kan vara en lösning. Jag har sett sådan i landstingssalen, men det är inte den bästa lösningen. Den bästa lösningen vore nog att kapa en bit av podiet och sänka talarna till lyssnarnas nivå här nere, för då blir allting mer lättillgängligt. Presidiet kommer fortfarande, om de sitter kvar på den höga nivån, att ha överblick över klassen, inga problem med det. Vi som sitter där nere kommer att se talarna lika bra eftersom talarna står upp.

Man kan fråga sig vad som händer om någon skulle trilla här på vägen ned från talarstolen. Vem har ansvaret om det blir en ersättningsfråga? Jag tror att det är kommunen i och med att problemet är känt.

Ljudet är ett annat problem, och det är inget litet problem. Karin Rågsjö är den stora högtalaren i den här församlingen, hon hörs jättebra. Men många talar lågt som om de satt i köket eller någonting. Det är inte bra. Vad som behövs är en ljudreglering, alltså någon som sitter och sköter det hela vid ett mixerbord, man höjer upp volymen för de lågmälda talarna. Det behöver man inte vara specialutbildad för, det är lätt att göra, och det kan vem som helst att lära sig så kort tid.

Vi måste också betänka att ljudet är extra viktigt för synskadade, för de kan inte, som någon amerikansk president sade: Read my lips. Det går ju inte.

Sedan har vi texttavlan. Den har blivit bättre nedtill, det har blivit en mörk bakgrund, och det är så det ska vara: vitt mot mörkt, inte vitt mot vitt och inte svart mot svart. Men fortfarande är tavlan inte tillräckligt bra.

Jag yrkar bifall till Miljöpartiets reservation i kommunstyrelsen. Jag vill påpeka att motionären föreslår att Stadshuset tillgänglighetsanpassas fullt ut, alltså inte bara delar.

Anförande nr 127

K a r i n R å g s j ö (V): Kära vänner! Tre år på Dramaten ger resultat. Jag tycker att det här är en väldigt bra motion, för vi är väldigt otillgängliga här på alla sätt och vis. Att gå upp i talarstolen och att ta sig upp till åhörarläktaren har det varit oerhörda problem med. Nu har det byggts en hiss, och det tog tio år. Det låter som om vi var lite efter här i Stockholm. Jag trodde att vi var före, men vi är efter.

Det fanns en uppfattning från majoriteten i socialnämnden som gav uttryck för det i sitt särskilda uttalande när man remissbehandlade motionen, och man skrev så här:

Vi anser generellt att tempot i tillgänglighetsarbetet måste öka. Det är precis vi säger från vår sida. Det går väldigt långsamt. Att kommunstyrelsens funktionshindersråd, som förut hette handikappråd, saknar uppföljning av vad som har hänt är inte på topp, om man så säger. Är man hörselskadad kan man bli störd av ledamöters pratande på olika bänkrader. Det kanske vi själva kan fundera på, exempelvis där nere pratades det precis just nu. Vi har jobbat väldigt mycket med att få bort det, men det går inte heller. Vi utgår från att rådet har fått en uppföljning åtminstone i detta.

Jag vill yrka bifall till Vänsterpartiets reservation, för vi behöver bli mer tillgängliga, det är vi inte nu. Jag vill säga av respekt för dem som står här framme att för att de också höras måste det vara ganska tyst i salen.

Än en gång bifall till Vänsterpartiets reservation.

Anförande nr 128

K a j N o r d q u i s t (S): Ordförande, ledamöter, åhörare! Jag kan instämma i vad som sades tidigare, för jag har också noterat att Karin Rågsjö nog är den som hörs bäst av allihop.

Jag ska instämma i det socialdemokratiska förslaget att bifalla motionen i kommunstyrelsen.

Det fanns en känd amerikansk nästan yrkesdemonstrant i USA i slutet av 60-talet och i början av 70-talet som hette Jerry Rubin. Han blev senare börsmäklare – ödes lott faller olika. Han skrev en bok som hette *Snacka inte bara*. Det egentligen enda roliga med boken var titeln, den var kanon. Det är lite vad det handlar om här. Vi är alla överens om att alla de här frågorna är jätteviktiga, och vi har ett bra tillgänglighetsprogram. Det sägs alltid en massa välvilliga saker i talarstolen om de här frågorna. Men det är viktigt att det blir någonting, även enklare saker behöver man göra någonting åt.

Det är ett och ett halvt år sedan jag skrev den här motionen. När man lägger en motion är det dels att man verkligen vill att någonting ska hända, dels att man vill få kredit för det. Som jag ser det är det viktigaste att det som föreslås faktiskt blir av. Jag skulle kunna överleva med att någon i majoriteten hade sett till att det blev något av detta och kunnat ta åt sig äran av det, men då blev det inte.

Det är väl ganska givet att människor som sitter i rullstol och som har allvarliga rörelsehinder ska kunna ta sig ut och in på läktaren, ut och in i salen. Det ska inte bara vara att hitta en speciallösning, utan det ska alltid fungera. Tidigare talaren pratade om talarstolen och menade att den är lite bökig. Jag hade förmånen att få tjänstgöra i riksdagen. Där är det faktiskt två talarstolar, åtminstone när jag tjänstgjorde där, rakt ned på golvet. Där fanns inte alls det problemet att man måste klättra upp någonstans.

Det viktigaste när man hittar på lösningar är att det inte ska vara någon extra variant eller någon extra abrovink, utan det ska vara det normala, det vill säga att det inte ska vara någonting konstigt om någon har en funktionsnedsättning. Alla ska kunna delta både som åhörare och som politiker, vilket jag har den stora äran att få göra.

Anpassningar för olika funktionsnedsättningar ser olika ut. Det finns åtminstone fem olika sorters funktionsnedsättningar. Det är människor som har problem med synen, med hörseln, med rörelsen, någon form av intellektuella problem på ett eller annat sätt och människor som har medicinska problem. Självklart ser lösningarna olika ut för olika grupper. Men grejen är här att motionen egentligen bara vill peka på någonting som skulle vara någonting symboliskt viktigt.

Vi pratar ständigt och jämt i salen att vi ska vara i världsklass, och det tycker jag absolut att vi ska vara, inte i världsklass på dåligheter utan på bra grejer. Då borde vi enligt den logiken se till att vi var det, att det här huset var anpassat, för den här kåken är världsberömd. Ofta när vi pratar om världsklass pratar vi om någonting som egentligen inte alls är det, men den här kåken är det. Hit kommer det massor av turister, här är nobelfestligheterna vartenda år. Det betyder att hela världen tittar på det här huset, då är det väl ganska ynkligt om vi inte skulle kunna fixa den här symboliska saken.

Sedan tänker jag att förslaget från kommunstyrelsen som vanligt är att frågan är besvarad. Som jag tolkar "besvarad" är att man har löst ett problem, då behöver man inte avslå en motion och man behöver inte bifalla den heller. Då är det rimligt att den är besvarad. Jag hade kunnat tycka att det varit bra om kommunstyrelsen hade vilat lite på den här frågan till efter valet så hade vi under nästa mandatperiod när vi styr kunnat svara att den är besvarad, för då är saken fixad.

Jag ser fram emot invigningen av den här salen då den är tillgänglig även på läktaren, men jag fruktar att det kommer först efter valet 2014. Men då får vi ta åt oss full kredit för det också.

Anförande nr 129

Erik Slottnér (KD): Fru ordförande! Det är självklart viktigt att vårt stadshus är så tillgängligt som det bara är möjligt. Sedan kan jag tycka att den här typen av beslut inte behöver fattas i kommunfullmäktige. Många av de förslag som har varit – vilken färg texterna ska vara på tavlorna – kanske inte är en diskussion som behöver föras i just fullmäktige.

Vi kan inte bortse från att det är ett kulturhistoriskt väldigt speciellt hus vi sitter i. Det har talats om att vi ska säga av podiet lite här. Jag tror inte att det skulle uppskattas av alla människor, vare sig av dem som sitter i den här salen eller av staden. Det skulle vara väldigt trist att behöva göra det. Det är ett kulturkänsligt hus vi befinner oss i och som vi är stolta över i Stockholm. Det pågår större investeringar för att göra läktaren tillgänglig. Det påverkar direkt det kansli där jag jobbar på, för vi blir av med ett rum, men vi ska självklart göra detta. Det är en mångmiljoninvestering. Vi jobbar även på andra sätt för att göra Stadshuset mer tillgängligt.

Anförande nr 130

Kaj Nordquist (S): Absolut, och det är hela tiden fråga om vilka värderingar man har. Varken Erik Slottnér eller jag tycker att man borde ha kvar de gamla toaletterna på slottet exempelvis. Nu för tiden tycker man att det är mer rimligt med vattenburen toalett och inte vill återgå till hur det var förr. Det här är seriöst, det är

ingen ironi från min sida. Hela tiden är frågan: Vilka värderingar har man? Vad är det man ska göra när man anpassar någonting? Vad är kultur, vad ska man bevara?

Här behöver man inte hota med några lagar eller konventioner. Vi har ju bestämt oss för att vi ska vara bäst i världen, och då ska vi också vara det. Då ska vi åtminstone se till att det blir någonting av den tydliga symboliska gest att man ska kunna ta sig ut och in, även de som sitter i rullstol, på läktaren.

Anförande nr 131

Borgarrådet L j u n g b e r g S c h ö t t (M): Fru ordförande, ledamöter! Det här är en viktig fråga. Den är viktig eftersom Stockholms stadshus är en symbol för Stockholm. Men det är också ett K-märkt hus, ett hus som vi ska vara rädda om och se till att det bevaras till eftervärlden. Det är en symbol. Den besöks av många människor varje dag. Och det är en arbetsplats och en scen, om man får uttrycka sig så vanvördigt om fullmäktigesalen. Det är en scen för demokrati där stadens högsta och viktigaste organ, fullmäktige, håller till. Just därför är det viktigt att huset har en hög säkerhet. Huset måste bevaras till eftervärlden, men det måste också vara tillgängligt för alla människor som vill komma hit, antingen för att delta i fullmäktigedebatten eller för att lyssna den. Somliga kommer bara för att titta på hur huset ser ut.

Det har inte varit någon alldeles lätt ekvation, Karin Rågsjö, och det är därför det har tagit så lång tid. Det känns därför roligt att kunna stå här i dag och berätta för er att vi nu faktiskt håller på att bygga om. Man har hittat en lösning. Man förlänger ett schakt till hisstornet, öppnar ett nytt hissvåningsplan och tar upp en öppning in till läktaren så att den kan nås utan att det behöver vara någon nivåskillnad. Om det fungerar som det är tänkt kommer det att vara klart, Kaj Nordquist, redan nu till sommaren 2013.

Med det yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 132

K a r i n R å g s j ö (V): Ja, men tror du inte att det går att kombinera? Nu ska hissen byggas. Det händer lite saker. Men kunde man inte kombinera det här unika, extremt vackra rummet med tillgänglighet, exempelvis genom ramper på sidan eftersom man ser att de som på olika sätt har problem att gå och så vidare har det lite, lite röjigt? Om man nu vill vara en stad där alla ska kunna delta i det politiska arbetet måste man också skapa förutsättningar för det. Annars uppstår det problem. Tror du inte att det går att kombinera med exempelvis ramper på sidan, genom att anpassa dem?

Anförande nr 133

Borgarrådet L j u n g b e r g S c h ö t t (M): Det är en sådan fråga där det handlar om att både slå vakt om traditioner, som en del tycker är jätteviktigt i andra sammanhang, och att hitta ett arbetsklimat och en arbetsmiljö som gör att det fungerar. Just nu tror jag inte att det finns någon i fullmäktige som behöver just en ramp för att komma upp hit till talarstolen. Vore det så att någon var rullstolsburen skulle talarstolarna ändå inte fungera. Det här tror jag är en sådan fråga som vi, ifall det kommer någon till fullmäktige som är rullstolsburen, måste lösa. Kanske kan det fungera att sitta i sin bänk och tala i de mikrofoner som finns där, kanske inte. Det

måste vi i så fall, tycker jag, tala länge och tydligt med den personen om som blir invald, hur han eller hon vill att det ska fungera.

Anförande nr 134

Borgarrådet S j ö s t e d t (FP): Ja, kära fullmäktige, det är naturligtvis skandal att det tog så lång tid innan det blev möjligt för människor som har ett rörelsefunktionshinder att kunna komma upp på åhörarläktaren. När jag blev fastighetsborgarråd och insåg att jag hade makt över de här frågorna kan jag säga att detta låg allra överst på min lista. Det är det som gör att vi mycket snart kommer att inviga vår hiss upp till läktaren.

Jag tror inte att det är någon tillfällighet att Kaj Nordquists motion – för det är ju det du vill ha, och det är det som tillfredsställs nu – kan behandlas i samband med att man får en person som är ansvarig för fastighetsfrågorna och kulturfrågorna. Jag upplever, och det gäller många olika majoriteter före vår, att man har använt kulturfrågorna som en ursäkt för att inte göra någonting. Jag tror att det går att göra oerhört mycket mer i det här huset än vad vi har gjort. Min ambition är absolut att det ska göras.

Jag tycker inte att vi ska hitta särlösningar för människor som har olika funktionshinder. Jag har själv varit hörselskadad under delar av mitt liv, och tyckte att det var väldigt plågsamt att hela tiden behöva påpeka det. Det är klart att vi ska kunna hitta lösningar så att man även ska kunna komma upp i talarstolen om man sitter i rullstol. Vi ska kunna hitta lösningar. Det är inte okej att behöva sitta kvar i sin bänk. Det har ju periodvis varit fallet när vi haft människor i denna sal som haft ett funktionshinder och inte kunnat röra sig. De har varit tvungna att sitta i bänken. Det ska man inte behöva göra. Man ska kunna komma upp här.

Jag lovar att ta med mig just den frågan till fastighetskontoret, liksom många andra frågor som har kommit upp här i dag. Det är faktiskt fullt möjligt att lösa en massa saker med nuvarande, modern teknik som gör att vi inte behöver skapa särlösningar. Det viktigaste är naturligtvis en värdig entré som kommer att finnas här utanför. Jag har stora förhoppningar om att vi inom bara några månader kan hitta en lösning på det problemet.

Anförande nr 135

K a j N o r d q u i s t (S): Ordförande, ledamöter, Madeleine, åhörare! Det var mycket bra sagt, Madeleine, verkligen bra. Precis som jag sade, både när jag ställde en enkel fråga till dig från början och sedan i form av en motion, har jag absolut ingenting emot att det faktiskt blir av och till och med att någon annan kan få credit för det. Det viktigaste är att det faktiskt blir av och att det händer någonting, att man fixar den här symboliken.

Sedan tycker jag inte att diskussionen om hur man ska göra med debatterna är så viktig. Jag har faktiskt suttit i riksdagen, och då hade vi de två talarstolarna för de direkta replikväxlingarna på golvet, på samma sätt som om de skulle stå en bit framför oss här. Båda talarna stod på golvet. Det handlade inte ett smack om någon funktionsnedsättningsanpassning, utan det bara var så i riksdagen. Sedan dess har man byggt om, och jag vet inte hur det ser ut nu, men där fanns inte alls de bekym-

ren. Det hade inte varit något som helst problem om någon hade suttit i rullstol vid den tidpunkten.

Tack för detta! När jag ställde den enkla frågan sade jag att jag såg fram emot att få vara med på invigningen. Det gör jag fortfarande. Den kommer tydligen att ske snart.

Anförande nr 136

Borgarrådet S j ö s t e d t (FP): Ja, invigningen kommer snart. Problemet med att vara i jämnhöjd med dem man pratar till är att om man hör lite dåligt och sitter i salen behöver man se den som pratar ordentligt. Jag har egen erfarenhet av det.

I riksdagen lutar gradängerna uppåt, vilket gör att alla kan se mycket bättre än man kan göra här. Jag tror alltså att det kan vara ett problem, men vi ska titta på det också.

Anförande nr 137

Å k e A s k e n s t e n (MP): God kväll, fullmäktige! Också du kommer att synas, Madeleine, om vi sänker det här. Och framför allt kommer du att höras väldigt bra. Det vet vi.

För de rullstolsburna är en ramp inte någon bra lösning, utan det är samma nivå som är lösningen. Det är det bästa. Jag vill minnas från min tidigare period i fullmäktige att vi ibland stod här nere och hade lös mikrofon när vi debatterade. Där skulle i så fall en rullstol kunna vara, om man inte alls kan tänka sig att sänka den här nivån.

Anförande nr 138

Borgarrådet S j ö s t e d t (FP): Man kanske kan tänka sig att sänka den här nivån. Det vill jag i så fall titta närmare på. Jag bara påpekade att om man vid fullmäktige sitter i bänkarna kan det ibland vara svårt att höra, och då behöver man se den som pratar. Det är det som det handlar om. Men vi tittar på det; det finns ju experter i våra funktionshindersråd när det gäller de här frågorna.

Anförande nr 139

K a r i n R å g s j ö (V): Madeleine, du gör mig glad, plötsligt är det rappa tag. Det gillar vi, för det har tagit alldeles för lång tid. Jättebra det du säger om särlösningar; det ska vi akta oss för, tror jag. Det ska vara möjligt för samtliga att bli invalda här, oavsett vilket funktionshinder man har. Det ska gå att lösa. Vi hör i salen är inga specialister på det, utan jag tror att vi med varm hand kan lämna över frågan till just specialister. Det låter som att du har hajat läget, som vi sade här i Stockholm förut. Bra, kör vidare i rask takt bara!

Anförande nr 140

Borgarrådet S j ö s t e d t (FP): Vi ska försöka köra på så fort det bara går.

Anförande nr 141

C h r i s t o p h e r Ö d m a n n (MP): Herr ordförande, fullmäktige! Jag funderar lite grann på varför det går så trögt i Stockholm med tillgängligheten trots allt. Nu har egentligen alla politiska partier i salen varit delaktiga i att försöka göra Stockholm till världens tillgängligaste stad 2010. Riktigt bra har vi nog inte lyckats.

Jag fick för några år sedan, eller faktiskt rätt många år sedan, möjlighet att via DHR – jag tror att några andra politiker också var med – att ta mig fram med rullstol i

tunnelbanan. Jag kunde konstatera att jag inte klarade det utan hjälp. Bara att ta sig genom spärrarna, och att över huvud taget få spärrvakten att se mig, var inte så himla lätt. Inte heller var det på den tiden lätt att ta sig in i tunnelbanevagnen från perrongen. Nu har jag sett att man på senare år har underlättat detta. Det går alltså framåt, men det går inte framåt i rasande fart.

Tillgänglighet är för mig att man även om man har ett funktionshinder ska kunna leva ett så normalt liv som möjligt. Man ska kunna delta i samhället på lika villkor, på samma villkor som andra. Då handlar det inte bara om att kunna titta på fullmäktige från läktaren utan också om att kunna stå här och tala i talarstolen, vilket flera har tagit upp. Och då krävs det att man försöker skapa sådana möjligheter att det fungerar.

Nu har vi flera detaljerade förslag på hur det skulle kunna åstadkommas, och jag tror att det är viktigt att vi gör det. Tillgänglighet handlar ju också om att man innan ett problem uppstår, innan vi har flera rullstolsbundna i fullmäktige, har ordnat så att det inte är något problem när de kommer. Vi ska inte behöva fixa det när vi så att säga har problemet här, utan det är oerhört viktigt när det gäller tillgängligheten att man faktiskt tänker förebyggande, att man tänker före, att man planerar så att alla har möjlighet att delta på samhällets olika områden. Jag tycker att många har framfört intentioner om att vilja åstadkomma just detta. Det gäller även möjligheten att kunna tala från talarstolen. Jag ser fram emot att det kommer att hända saker i framtiden, också här i Stockholms stadshus.

Jag vill bifalla Miljöpartiets förslag.

Anförande nr 142

T o r u n B o u c h e r (V): Jag satte upp mig innan Madeleine Sjöstedt gick upp och pratade. Hon tog nästan orden ur munnen på mig och sade ungefär vad jag hade tänkt säga. Tack för det! Jag instämmer i Kajs och Karins eloger på den punkten.

Jag är hörselskadad och har en hörapparat med hörslinga. Jag ska säga ytterligare en positiv sak, och det är att det är ett fantastiskt system här inne. Jag hör jättebra med min hörslinga. Jag behöver inte gå någonstans. Jag behöver inte prata med någon. Jag sätter på den själv, och den bara fungerar. I landstingshuset däremot, där jag också är ibland, fungerar den inte. Där måste jag gå och fråga speciellt, och den är alltid trasig. Det fungerar aldrig. Inte fungerar det i andra möteslokaler heller. Där skyller man på att huset är kulturhistoriskt.

Därför undrar jag: Är det här mindre kulturhistoriskt än landstingshuset? Eller varför klarar vi av det här? Det är väldigt knepigt när det skylls på att det är kulturhistoriskt eller kulturkänsligt. Det går nästan alltid att lösa. Det är alldeles för lätt att skylla på att det är K-märkt. Det tycker jag inte att vi ska göra.

Just Hörselfrämjandet, som jag känner till lite bättre än andra föreningar, jobbar väldigt aktivt med den här problematiken. De hjälper till att i väldigt känsliga miljöer, i Gamla stan och så vidare, skapa bättre akustik utan att förstöra de kulturhistoriska värdena. Dessa organisationer sitter ofta på mycket sakkunskap som man kan använda.

Jag tror att vill man ha något på bordet ska man lyfta det högst upp i hierarkin, och det här är högst upp i hierarkin. Jag tror därför att det är ett väldigt stöd för de här frågorna om ett beslut i frågan tas just här.

Sist men inte minst: Stockholm ska ju vara en tillgänglig stad över huvud taget, men det går inte så bra, vilket vi alldeles nyss hörde. Vi vet allihop att man inte gör som mamma säger utan man gör som mamma gör. Stadshuset ska naturligtvis vara ett föredöme i den här frågan.

§ 26 Motion om driften av Klarabiografen (utl. 2012:127)

Anförande nr 143

M a t s B e r g l u n d (MP): Herr ordförande! Ingen kan väl tycka att vi i dag har en speciellt bra situation vad gäller filmmarknaden och filmvisningen, biosituationen, i Stockholm. Vi har en situation där det i det närmaste råder monopol. SF bestämmer i princip allt och visar allt. Vi har några små aktörer vid sidan av SF. Vi har också en kommunal salong som skulle kunna användas för att bryta monopolsituationen. Den skulle kunna användas för att visa film, kvalitetsfilm som inte visas någon annanstans i Stockholm, som behöver visas, som i många fall kanske också är svår att få tag på digitalt.

På grund av sänkta anslag under flera år har Kulturhuschefen beslutat att överlåta driften till SF. Man kan inte säga annat än att det är en helt rimlig åtgärd utifrån de förutsättningar som Kulturhuset har, utifrån de direktiv som Kulturhuset har fått och så vidare. Kulturborgarrådet sade på ett kulturnämndsmöte att det inte är Kulturhuschefens fel att vi har en monopolsituation. Det är helt riktigt. Jag vill säga att det inte heller är kulturborgarrådets fel att vi har en monopolsituation på bioområdet. Borgarrådet står bakom sin avdelningschef i det här ärendet. Också det är helt rimligt, kan man tycka, absolut.

Men det orimliga kvarstår, att vi har en dålig situation, och vi har en kommunal salong som i dag används för att förstärka den dåliga situationen. Då blir det naturligtvis oppositionens uppgift att agera, och det har vi gjort genom att skriva en motion där vi föreslår att fullmäktige beslutar att vi tar tillbaka salongen i kommunal regi eller att någon mindre aktör tar den i anspråk och visar sådan film som inte kommer upp på biograferna i övrigt. Det hade varit rimligt, om vi ska tala om rimligheter, att fullmäktige tog det beslutet.

Vi har ett Kulturhus och det ska användas. Det är ett hus som är stockholmarnas hus och ska användas för att förbättra kulturens situation i Stockholm. Här har politiken en viktig roll när den konstnärliga ledningen har ett annat uppdrag, en annan roll, än vad politikerna har.

Då kommer man genast in på beslutet som de borgerliga politikerna tog i den här salen för några veckor sedan i samband med budgeten, att bolagisera Kulturhuset. Då släpper vi en stor del av den politiska kontrollen, och då kan det bli precis som det har blivit med biografialongen. Det blir ett orimligt beslut. Fastän alla beslut på något sätt är riktiga och rimliga blir det i slutändan orimligt att vi förstärker en monopolsituation till exempel. Om man överlåter styrningen på en konstnärlig ledare kan det bli fel eftersom vi har olika roller.

När det gäller bion hade jag gärna sett att man exempelvis drev den som en av utställningssalongerna, som en utställningssalong. Man kunde ha en konstnärlig ledare som har hand om den, en kurator helt enkelt som bestämmer över det konstnärliga utbudet, kanske utifrån något slags direktiv, att det ska vara europeisk film eller icke-amerikansk film eller något annat. Syftet måste vara att bredda filmutbudet i Stockholm.

Ni på den borgerliga sidan har väldigt stora ambitioner. Ni uttalar stora ambitioner för den här staden, men vad gäller filmutbudet måste jag säga att vi är ljusår från, ja, världsklass.

Med det yrkar jag bifall till Miljöpartiets förslag till beslut.

Anförande nr 144

Borgarrådet S j ö s t e d t (FP): Kära fullmäktige och motionärer! För några år sedan byggdes en kommunal biograf i Kulturhuset. Det var 2007. Under sin totala levnad visade den biografen filmer för ungefär 7 000 personer, alltså under fyra års verksamhet. Det var extremt lite. Man visade film kanske tre gånger i veckan. Jag kan berätta att jag var in och tittade där, och i dag har man tre visningar om dagen. SF fick ta över biografen. Det valet var inte så lätt, för det är som sagt en monopol-situation för filmen i Stockholm. Det är inget som kulturpolitiker tycker om och naturligtvis inte heller Kulturhuschefen, men nu råkar det vara så. Målet för vår kulturpolitik är framför allt att medborgarna ska få större tillgång till kvalitetsfilm. Det är det viktiga, att stockholmarna får se mycket film. Därför talade Kulturhuschefen med några fristående aktörer innan detta skedde och frågade om de ville ta över driften av den här biografen. Det ville de gärna, men de ville också ha bidrag för att göra det, och då föll ju hela idén på något sätt.

I stället ska vi stödja de fria grupper som stöder filmen i Stockholm. Det gör vi inte genom att inrätta något slags kommunal biograf som konkurrent till dem, utan vi måste se att det finns en väldigt stark monopolliknande situation för SF och därför ska vi stödja det fria kulturlivets utbud av kvalitetsfilm. Det är så vi jobbar i staden, inte att vi själva håller på och gör nya saker hela tiden för att vi skulle vara bäst på det.

SF:s ambitioner är goda. Man vill visa för 6 000 åskådare om året, och de tror att de når upp till det. Det är nästan lika mycket som Kulturhuset klarade under hela den här tiden. Kulturhuset har dessutom access att visa film vid hundra tillfällen per år, vilket är nästan lika mycket som de orkade med innan. De har också företräde till lokalen om de vill använda den. Det finns i detta alltså inga nedåtsidor egentligen för Kulturhuset. De har access för att kunna visa filmer och så vidare, men de slipper ha ansvaret för att visa hela tiden.

För stockholmarna är det fantastiskt bra. Man har fått tillgång till en ny biograf där man faktisk kan gå och se mycket film. Sedan kan man tycka mycket om SF:s ställning, men SF:s ställning kan vi inte göra någonting åt genom att inrätta kommunala institutioner för detta. Det får vi jobba med för att erbjuda alternativ. Mats Berglund vet hur extremt många filmfestivaler vi har i Stockholm. Vi stöder dem väldigt starkt. Vi ökar stödet till Stockholms filmfestival; de får ett mycket starkt stöd. Stödet har också ökat under senare år. Det jobbar vi väldigt, väldigt intensivt med.

Sedan finns det en slutkläm som jag inte kan låta bli att kommentera. Det är när Mats Berglund säger att så går det när man överläter till konstnärliga ledare, att det då kan bli på det sättet. Det är Miljöpartiets kulturpolitik i ett nötskal. Miljöpartiet är det parti i kulturnämnden som är allra mest intresserat av att politikerna är inne och bestämmer närmast inpå verksamheterna. Jag beklagar det djupt. Jag tycker att det är

obegriplig. Det var ett mycket symtomatiskt uttalande, och jag gillar det verkligen inte.

Anförande nr 145

M a t s B e r g l u n d (MP): Det där sista är naturligtvis inte ett dugg sant. Ett kulturhus ska kunna användas av alla stockholmare. Där kan politiker faktiskt bestämma lite grann hur vi ska använda det, men när det gäller den konstnärliga verksamheten har vi aldrig påstått att vi politiker ska gå in och styra den. Absolut inte. Du försöker få det att låta som att vi tycker det, men det stämmer inte alls.

Sedan säger du att det har blivit fantastiskt bra för stockholmare. Det har det inte. Det har inte breddat filmutbudet i Stockholm. Vi har visat lite mer kvalitetsfilm i Kulturhuset, men ni har inte breddat utbudet. Du säger också att vi inte ska använda en kommunal institution för att konkurrera. Men vi har ju en kommunal teater. Ska vi, utifrån ditt resonemang, inte konkurrera med alla de fantastiskt många privatteatrar, småteatrar, fria teatrar som vi har? Vad är det som, enligt dig, skiljer teater från bio?

Anförande nr 146

Borgarrådet S j ö s t e d t (FP): Det är en fantastiskt stor skillnad. Stockholms stadsteater har ju ett helt annat uppdrag. Det är klart att de inte ska konkurrera med privatteatrarna. Det är otroligt viktigt. Stockholms stadsteaters uppgift är inte att vara där och korrigera marknaden för privatteatrarna utan erbjuda ett komplement som ger någonting som de andra inte kan erbjuda.

Jag vill återkomma till din klåfingrighet, för du har motionerat om att det sitta ett parlamentariskt utskott i kulturförvaltningen och kvalitetsbedöma våra fria grupper. Om inte det är politisk klåfingrighet så vet jag inte vad som är det.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 147

Borgarrådet M o g e r t (S): Herr ordförande, fullmäktige! Vi har valt att inte ha någon text här utan står bakom föredragande borgarråd, i ärlighetens namn delvis för att det är en knepig fråga. Vi tycker att under rådande läge var det antagligen en bra lösning. Jag säger antagligen, för jag tycker att det är komplicerat dels utifrån monopolsituationen, dels utifrån vad vi får och vad vi i övrigt skulle kunna få.

Jag tillhör inte dem som är allergiska mot en kommunal verksamhet när det gäller film, det ska jag ärligt säga. Jag tycker inte att den skiljer sig från andra kulturslag. Jag skulle gärna se att vi sedan utvärderade detta grundligt, och jag tror inte att vi behöver vara oöverens om det. Det vore intressant. Det gäller inte bara mängden film, för där är jag helt övertygad om att du har rätt – också jag har gått förbi där och sett att de visar mycket – utan också vilket utbud och vilken typ av kvalitet vi får. Det vore intressant att göra en utvärdering och se om det finns anledning för oss att ändra oss.

Anförande nr 148

Borgarrådet S j ö s t e d t (FP): Ja, absolut Roger, det tror jag att man ska göra. Det är verkligen en komplicerad fråga, men det är också fantastiskt bra att ha ytterligare

en verksamhet i Kulturhuset som hela tiden drar folk. Det ska vara ett levande kulturhus med mycket människor. Det får inte bara stå en massa tomma platser där.

Anförande nr 149

T o r u n B o u c h e r (V): Jag vill yrka bifall till Vänsterpartiets reservation i kommunstyrelsen, vilket innebär bifall till motionen.

Vänsterpartiet tycker naturligtvis också att det är jättebra att fler besöker biografen, men det känns som en kapitulation på den kulturpolitiska fronten att det måste vara på just detta vis som vi gör det. Att samma repertoar i dag visas på Klarabiografen som på SF:s biografier ökar inte direkt bredden i Stockholms filmutbud, och att Stockholms stad på det sättet faktiskt i dagsläget aktivt bidrar till rådande monopol-situation är lite bisarrt. Det är inte så mycket mångfald.

Jag förstår att Alliansen inte gillar kommunala biografier. Vi håller oss lite öppna till det. Vi tänka oss att en kan vara kommunal. Vi kan tänka oss att någon annan aktör tar hand om den, dock helst inte Svensk Film, SF. Enligt Madeleine Sjöstedts eget resonemang borde den kommunala bion, om vi nu skulle ha en kommunal bio, naturligtvis vara ett komplement. Det är just det vi vill, och det är just det Miljöpartiet lyfter fram i sin motion. Det ska vara ett komplement. Det ska kunna visa andra filmer, sådana som inte visas på alla andra biografier i Stockholm.

Nu får vi en tråkigare stad, en mer likriktad stad. Det går på tvärs med de ambitioner vi har om en stad i världsklass, en urban stad med plats för så kallad smal kultur bredvid den breda kulturen. Vi talar ofta om kluster. Det är väldigt inne i kulturbranschen att tala om kluster. Kulturkluster bygger på att det finns intressanta saker att hämta som inte går att hitta någon annanstans. Där borde vi vara en faktor, i just det utbudet.

Stockholms stads uttalade ambitionsnivå i detta svar är att inte bidra till något filmarbetarkluster i Stockholm.

§ 28 Motion om genusanalys av stadens budget (utl. 2012:133)

Anförande nr 150

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Som svar på min motion om att genomföra en genusanalys av stadens budget säger den borgerliga majoriteten att det inte behövs. Staden har redan, menar de, olika jämställdhetsplaner och ett integrerat jämställdhetsperspektiv. Vi skulle faktiskt vara behjälpta av att analysera budgeten utifrån de jämställdhetsmål som regeringen har satt upp. Vi vill göra det eftersom det finns risk för att de satsningar vi gör i våra budgetar bidrar till att upprätthålla ojämställdheten i Stockholm.

Trots att en budget kan tyckas vara könsneutral kan olika satsningar slå olika mot jämställdheten. En stor satsning på förskolan kan verka könsneutral, men kanske medför den att många fler småbarnsmammor, som i dag jobbar deltid, faktiskt går upp och jobbar heltid. En satsning på heltid kan verka könsneutral, men om de flesta som ofrivilligt arbetar deltid är kvinnor spelar en sådan satsning roll också för jämställdheten. Men ni på den borgerliga sidan säger nej. Jag har skäl att fråga mig varför ni gör det.

Låt mig konstatera tre saker. För det första: Ja, det är bra att våra nämnder har jämställdhetsplaner, men det är inte alltid samma sak som att göra en stadsövergripande analys av exempelvis hur vi fördelar våra resurser och vilka de når. Planer är bra, men det här är inte den jämställdhetsplan vi föreslår. För det andra: Det är anmärkningsvärt att ni verkar vara så nöjda med jämställdhetsarbetet. Varför? Kvinnorna i Stockholm förvärvsarbetar fortfarande i mindre utsträckning än männen, de gör fortfarande mer av det obetalda hemarbetet och de har fortfarande betydligt lägre löner än männen. Det finns anledning att vara stolt över delar av det jämställdhetsarbete som genomförts i Stockholm, men vi får inte sitta ned och bara vara nöjda. För det tredje: Det vore onekligen ett bra underlag för oss, oavsett partitillhörighet, att få en genomgripande analys av hur stadens resurser används och vilka konsekvenser det ger med ett genusperspektiv. Kanske är det så att vi omedvetet satsar på ett sätt som gynnar det ena könet framför det andra. Kanske.

Jag anser att de frågorna bör besvaras i vårt budgetarbete. Anledningen till att vi vill att det görs en genusanalys är just att få svar på de frågor som regeringens egna jämställdhetsmål, regeringens fyra egna jämställdhetsmål, omfattar, nämligen Ett: en jämn fördelning av makt och inflytande. Två: ekonomisk jämställdhet. Tre: jämn fördelning av det obetalda hem- och omsorgsarbetet. Fyra: mäns våld mot kvinnor måste upphöra. Vad är det farliga med att göra en genusanalys av budgeten? Det är mål som jag tror att alla kan skriva under på, men frågan är om vi alla driver en politik som ger oss förutsättningar att nå målen.

Vi behöver kunskapen. Kanske skulle en genusanalys ge svar på frågan vad som händer med vårdnadsbidrag när framför allt kvinnor väljer bort att arbeta. Kanske skulle en genusanalys visa att det behövs satsningar inom både barn- och äldreomsorgen för att få en chans att nå en jämn fördelning av obetalt hem- och omsorgsarbete. Kanske skulle en genusanalys uppmärksamma brister som varken vi i oppositionen eller ni i majoriteten har sett – kanske. Men ni säger nej till att utvärdera våra budgetar utifrån ett genusperspektiv. Det tycker jag är väldigt, väldigt olyckligt.

Jag vill bifalla den socialdemokratiska reservationen i kommunstyrelsen.

Anförande nr 151

D a t e v i g T j ä r n b e r g (M): Roligt att du tar upp den här frågan, Karin. Jag tycker att det är bra att vi har integrerat från i budgetarbetet och att alla nämnder och styrelser ska jobba enligt jämställdhetsplanen i deras nämnder och styrelser och se vilka behov de har och vilket arbete de måste göra. Det är inte att man är nöjd utan det är att man ständigt följer upp det eftersom det är en integrerad del.

Sedan tycker jag att man också ska se den här frågan ur ett lite större perspektiv. Det handlar om hela livspusslet, eller hur man ska säga, alltifrån att man själv har möjlighet att välja bort en arbetsgivare och välja en annan för att få högre lön eller för att trivas bättre på sitt jobb till att vara nöjd med sin chef. Det handlar om att det ska finnas alternativ. De val man har ökar också jämställdheten. Man ska inte behöva vara låst till ett alternativ. Det är också ett jämställdhetsarbete. Det finns många fler delar i det här.

Anförande nr 152

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Det är positivt att du driver jämställdhetsfrågorna, men varför är ni så rädda för att göra en genusanalys av budgeten? Det är just då vi kan få svaren på dessa frågor. Vi kan få svart på vitt om det verkligen är så att vi lägger en budget i Stockholm som minimerar ojämställdheten mellan kvinnor och män, att vi faktiskt lägger budgetförslag som ökar jämställdhetsarbetet i den här staden. Det är inte så att man med lite pengar i plånboken har den stora valfrihet som du pratar om. Det är det vi kan ge. Med en väl utbyggd barnomsorg, bra skola, bra äldreomsorg kan staden bli mer jämställd. Men våga göra en genusanalys av er budget. Ni vågar ju inte det, för ni vet vad den kommer att visa.

Anförande nr 153

Å s a J e r n b e r g (MP): Ordförande, fullmäktigeledamöter och åhörare! Det finns en könsmaktsordning i samhället i dag, och därför är det nödvändigt att analysera de strukturer och normer som upprätthåller en snedfördelning av makt och inflytande på grund av kön. Därför är det också en mycket angelägen motion som behandlas i dag. Det är väl därför talarlistan är fullspäckad.

Vi beklagar att majoriteten inte vill bifalla motionen och börja genomföra genusanalys av stadens budget. Vi tycker att ambitionerna på jämställdhetsområdet tyvärr är alldeles för låga. I borgarrådets svar står att staden ska genomsyras av ett jämställdhetsperspektiv, vilket innebär en rättvis fördelning av resurser till kvinnor och män avseende till exempel idrott, kultur och samhällsplanering. Det låter ju jättebra – jättebra, enkelt och lätt – men frågan är hur vi kan veta att det faktiskt förhåller sig på det sättet. Hur kan ni i majoriteten veta att budgeten fördelas på ett könsneutralt sätt när ingen genusanalys görs? Jag kan inte svara på den frågan, och tror inte att någon annan heller kan det. Det är därför genusanalys behövs.

Majoriteten anför vidare att stadens verksamheter har jämställdhets- och mångfaldsplaner. Det är förstås bra, men det räcker inte. De här planerna är inte integrerade i ordinarie verksamhet, och ett lyckat jämställdhetsarbete måste ske systematiskt och integrerat i den ordinarie verksamheten. Här kan ILS vara ett bra verktyg, men i ILS finns i dag inga indikatorer som rör jämställdhet. Ett exempel är idrottsnämnden där

det i majoritetens budget står att nämndens resurser ska fördelas på ett sådant sätt att bättre balans uppnås mellan flickors och pojkars idrottsutövande. Det är en bra text, tycker jag. Men det finns inget om detta bland vare sig indikatorerna eller aktiviteterna i idrottsnämndens budget. Uppföljningsinstrumentet haltar således.

För att nå ökad jämställdhet i samhället är det nödvändigt att vi analyserar hur resurserna fördelas utifrån kön. Den kunskapen behöver vi ha för att åstadkomma förändringar. Det är vad jag uppfattar att den här motionen handlar om, att åstadkomma förändringar så att alla människor, oavsett kön, har samma rättigheter, möjligheter och makt och får samma del av resurserna.

Jag yrkar bifall till Miljöpartiets reservation.

Anförande nr 154

K a r i n R å g s j ö (V): Herr ordförande, ledamöter, en del lyssnare och medier! Jag kan öppna med att säga att de här motionsdebatterna är så intressanta för ni verkar redan ha gått på julleddighet. Ni kanske skriver era julklappslistor, vad vet vi? Vi stöder i alla fall motionen om en genusanalys av budgeten. Det behövs verkligen, för det är väl inte så att vi ha en jämställdhet i världsklass i Stockholm ännu. Det borde ligga på er agenda, kan jag tycka. En del av era företrädare kallar sig till och med för feminister där på andra sidan bron.

Om man inte lyfter upp frågan om jämställdhet till absolut högsta nivå och tittar på den får den heller inget genomslag i nämnder och styrelser. Det finns en stor risk om man inte gör den till någonting lite vassare än vad vi gör nu. Vi tycker att det också skulle behövas utbildning och en specialist som tittade på dessa frågor så att vi lär oss lite mer. Ni pratar ofta om evidens. Är det då inte intressant att se att er budget skulle vara väldigt könsneutral? Vore inte det bra? Vore det inte en hävstång? Det tycker vi, men så är det inte.

Vänsterpartiet har länge föreslagit att jämställdhetsinspektörer ska införas som granskar just jämställdhet och bidrar till utvecklingen övergripande och tittar på vad vi håller på med i de nämnder och styrelser vi har. Vi försöker också implementera FN:s kvinnokonvention så gott det går i stadens program och riktlinjer, men vi är inte riktigt där ännu.

Jag yrkar bifall till Vänsterpartiets reservation. Vi tycker att det här är en oerhört viktig motion på alla sätt.

Anförande nr 155

A n n - K a t r i n Å s l u n d (FP): Ordförande, fullmäktige! Jag vill börja med att yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut. Jämställdhet är en jätte viktig fråga, men jag är tveksam till att det vassaste verktyget man har är just en analys som Karin Rågsjö vill påpeka här. Just för att det är en så viktig fråga är det viktigt att den integreras i stadens alla verksamheter. Det finns en stor förkärlek på oppositionens sida för planer och analyser, att om man bara gör planer och analyser och delar upp alla i väldigt, väldigt små grupper och sedan gör planer för och analyserar dessa så har man löst problemen. Så ser det faktiskt inte ut.

Vi har antagit stadens budget och tydligt sagt att i de beslut som finns ska det finnas en rättvis fördelning av resurserna mellan kvinnor och män och när det gäller olika områden som fritid, idrott, kultur, skola och allt sådant. Vi kan absolut inte vara nöjda med den här frågan, men i Stockholm har vi bättre förutsättningar än andra. Jag vill också säga att det stora arbete som nu ligger framför oss alla som sitter här, och alla andra som jobbar med politik i Stockholm, det är att vi nu håller på med verksamhetsplaner och budgetar ute i våra nämnder och styrelser. Då kommer vi mer in på själva verksamheterna. Där är det jätteviktigt att vi bevakar de här frågorna.

Att ha inspektörer är också väldigt populärt. Det ska man ha för alla möjliga saker. Jag vill påpeka att vi redan i dag har viktiga inspektörer i staden. Det handlar inte bara om jämställdhetsinspektörer, som Vänsterpartiet säger skulle rädda världen. Jämställdhetsperspektivet är någonting man tittar på bland annat när det gäller förskoleverksamhet och skola. När äldreomsorgsinspektörerna jobbar och när funktionshindersinspektörerna är ute och tittar på verksamheter är det just för att se hur förhållandena är mellan flickor och pojkar, mellan kvinnor och män inom äldreomsorgen och så vidare. Man måste vara nere i verksamheterna. En enskild plan eller analys som inte hänger ihop med allting annat blir just bara en plan eller en analys.

Anförande nr 156

K a r i n R å g s j ö (V): Jag undrar oroligt: Vad är det vassaste instrumentet ni här? Jag trodde att man gjorde en analys innan man tog politiska beslut. Så är det väl? Man tittar ut över staden, låt oss säga när det gäller socialpolitiken, och frågar sig om kvinnor och män får hjälp på jämställda villkor. Man tittar in i skolan och frågar sig vad man kan göra bättre? Det är klart att man måste göra en analys. Arbetar ni helt utan analyser? Det är ju skrämmande!

Anförande nr 157

A n n - K a t r i n Å s l u n d (FP): Det är klart att vi inte jobbar utan analyser, men ni ska ha en analys för just den här frågan över just hela staden. Det här är bara en av de sakerna. Planer, planer, planer – separata planer och separata analyser. Ni delar upp stadens verksamhet i små, små delar hela tiden. Man måste se helheten. Precis som ni faktiskt säger hänger saker och ting ihop, men att de hänger ihop är inte så enkelt som att man bara kan göra en separat genusanalys.

Anförande nr 158

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande! Fullmäktige! Att över huvud taget påstå att en genusanalys för stadens budget är en liten bisats är skamligt. Vi vet hur mycket mindre kvinnorna tjänar än männen i den här staden. Vi vet att kvinnorna står för det oavlönade hemarbetet i större utsträckning än männen. Vi vet att kvinnorna inte har samma möjligheter till karriär i staden. Ändå vill ni inte göra en genusanalys, utan du påstår med bestämdhet att ert arbete fungerar. Därför vill jag fråga dig, Ann-Katrin Åslund: Varför ser det fortfarande ut så? Varför är det fortfarande så att kvinnorna i den här staden tjänar mindre än männen? Varför är det så att kvinnorna har den ofrivilliga deltiden? Varför är det så att kvinnorna inte har samma möjlighet till karriär när ni gör ett så fantastiskt arbete?

Anförande nr 159

A n n - K a t r i n Å s l u n d (FP): Du har inte hört mig säga att vi är färdiga. En liberal blir aldrig färdig med samhällsbygget. Det trodde jag kanske att du visste. Jag kan inte säga att det är perfekt, men jag tror inte att det blir det med en analys. Vi jobbar hela tiden framåt. När du talar om kvinnorna vet jag inte om du talar om dem som är anställda i Stockholms stad eller om du talar om hela stadens befolkning. Det är klart att det finns problem i dessa delar, men när det gäller ofrivilliga deltider finns det tydligt uttalat i vår budget att det finns en rätt till heltid för dem som så önskar. Det är en av de viktiga sakerna.

När det handlar om det orättvisa hemarbetet kan jag säga att så ser det ut på en del håll, faktiskt på alldeles för många håll, men det undrar jag hur vi ska komma ur. Vad man gör hemma vid köksbordet är ju inte riktigt en fråga som rör stadens genusanalys i budgeten. Det måste man påverka på annat sätt. Det är viktigt.

Anförande nr 160

Å s a J e r n b e r g (MP): Hej, Ann-Katrin! Du pratar om helheten. Det är lite grann det som det handlar om, att se budgeten som en helhet och inte styckad på olika nämnder runt om i staden. Vi ska också se jämställdhetsutmaningarna utifrån ett holistiskt perspektiv. Jag har en fråga som gäller detta med rättvis fördelning av resurser till kvinnor och män, som du tar upp och som också står i er budget. Det är en bra text, men fråga är: Vet du i dag att det sker en rättvis fördelning av stadens resurser avseende kön, och om du vet att det är så, hur vet du det?

Anförande nr 161

A n n - K a t r i n Å s l u n d (FP): Jag menar att vi måste följa upp detta i varje nämnd och varje styrelse för att se att det hänt någonting. Det är när man kommer nära människorna som man kan se det. Det räcker inte. Det är inte stadens budget som är det riktiga instrumentet för det. Jag tycker att alla vi som sitter här måste ta ett ansvar, och det måste göras ordentligt. Jag kan säga att det gör jag, försöker göra i alla fall. Det kommer inte att gå på ett år. Det kommer inte att gå på två år. Och det blir aldrig färdigt, tyvärr. Man skulle önska att det blev det, men det är ett väldigt långsiktigt arbete.

Anförande nr 162

T a r a T w a n a (S): Ordförande! Jag måste säga att jag blir väldigt förvånad när jag hör högersidan prata om att analyser inte behövs och att vänsterblocket är duktiga på att hela tiden analysera. Jag trodde att det skulle bli bra när de konservativa baserade sin politik på analyser, precis som vi socialdemokrater. Det tog jag för givet, men tyvärr verkar det inte vara så.

Att göra en genusanalys är ett effektivt sätt att efterleva jämställdhetsmålet i den offentliga budgeten, och det leder till att även andra viktiga politiska mål främjas, exempelvis utveckling och tillväxt. Det borde vara en naturlig sak att man som politiker skulle kunna ha ett verktyg för att uppnå jämställdhet och rättvisa mellan kvinnor och män på det ekonomiska området och i den offentliga resursfördelningen. Det är absolut ett jätteviktigt instrument för att synliggöra resursfördelningen mellan könen, mellan kvinnor och män. Det handlar också om att rätta till resursfördelningen när missförhållanden upptäcks. Jag tror inte att ni på allvar menar att ni inte

vill analysera detta. Kanske är ni rädda för de slutsatser som analyserna kommer fram till.

Jag yrkar bifall till Socialdemokraternas reservation.

Anförande nr 163

D a t e v i g T j ä r n b e r g (M): Det här är lite intressant. Ni säger att ni vill ha en analys. Samtidigt har ni på förhand bestämt er för att den analysen kommer att visa att det inte är jämställt. Ni har redan bestämt er för den uppfattningen. Jag vill säga att det arbetet görs kontinuerligt genom att det redan är integrerat. Det är viktigt att tänka på att Stockholm ska vara en stad som är bra för alla, oavsett kön, ursprung, ålder och allt vad det kan vara.

Jag tycker att man ska bredda sig lite grann. Ni på er sidan kan många gånger vilja att alla inom stadens verksamheter ska ha samma arbetsgivare, nämligen Stockholms stad, kommun, inte att det ska vara valfrihet när det gäller vilken arbetsgivare man vill ha. Det tycker jag också är en jämställdhetsfråga och en valfrihetsfråga. Det gör att man kan välja en annan arbetsgivare som kanske ger bättre lön, och då kanske man har lite andra möjligheter och kan välja hur mycket man vill jobba.

Anförande nr 164

T a r a T w a n a (S): Ja, du säger alltid att det arbetet pågår, att det är det intressanta. Det arbetet pågår, och du påstår att vi har en stad där det är jämställt. Vi har fått rapport efter rapport – till exempel från FN:s kvinnokonvention och många andra instanser – som pekar på att ojämställdheten är stor och att resursfördelningen i budgeten är ojämn mellan könen. Hur kan ni arbeta utan att ha verktyg? Man kan inte gå till en läkare och säga att man vill ha en viss tablett utan att det görs en analys, undersökning, för att se vad man har för sjukdom. Ni kan inte vara nöjda med att ni gör ett arbete. Titta på hur det ser ut på arbetsmarknaden. Titta på resursfördelningen i olika nämnder. Ni kan inte vara nöjda. Ni kan inte mena allvar. Jag häpnar när jag hör hur ni resonerar, att ni inte tycker att det behövs analyser av stadens budget.

Anförande nr 165

T o r u n B o u c h e r (V): Karin Wanngård lyfter fram olika områden där kvinnor utmärker sig, skulle man kanske kunna säga. Ett sådant område är den oavlönade omsorgen om äldre. En genusanalys av äldreomsorgens budget skulle verkligen vara väldigt matnyttig, tror jag. 70 procent av dem som gått ned i arbetstid eller gått i pension tidigare för att ta hand om en äldre anhörig är kvinnor. En genusanalys av just äldreomsorgen skulle kunna belysa vilka samhällsekonomiska effekter en satsning på äldreomsorgen skulle ge. De här frågorna hänger nämligen ihop.

Anförande nr 166

I n g e r S t a r k (V): Jag blir lite förvånad dels för att så få är uppe och talar i den här viktiga frågan, dels – och det undrar jag verkligen – varför ni inte vill ha en genusanalys av stadens hela budget. Det ena utesluter ju inte det andra, eller hur Ann-Katrin? Det är självklart att vi ska ha genusanalyser i varje nämnd, i varje verksamhetsplan. Det tycker jag inte att vi har. Var, skulle jag vilja veta, genomförs

det kontinuerliga arbetet för att verkligen kolla upp att jämställdheten i så fall går framåt i vår stad?

Sedan skulle jag vilja ha svar på en direkt fråga: Hur för det jämställdhetsarbetet framåt i staden att man lägger ned kvinnoteamet inom enheten för hemlösa? Det är ett jätteviktigt team som gjort ett jättejobb för att lyfta de kvinnor som är hemlösa? Hur kan man då lägga ned det? Det har visat sig ganska tydligt att det faktiskt har fått konsekvenser. Jag skulle väldigt gärna vilja veta var det arbetet genomförs.

§ 30 Motion om inrättande av fler bryggplatser för Stockholms medborgare utefter Stockholms stränder samt kajer med gästhamnar för turism och maritim handel (utl. 2012:138)

Anförande nr 167

H e l e n a B o n n i e r (M): Ordförande, fullmäktigeledamöter! I den här nya motionen av Tomas Rudin angående nyttjandet av kajer och strandområden kan jag inte hitta någonting som skiljer sig från de andra motionerna som motionären har lagt i samma ämne. Det kanske är meningen att med outtröttlig envishet urholka stenen. Är det nu så att det är jag som är stenen får jag väl ta mig en funderare på det.

Jag upprepar också vad jag har sagt tidigare: Utrymmet vid Stockholms kajer och stränder är begränsat. Stockholm är och ska förbli en strategisk hamn för handel och för turism i Mälaren och i Östersjöområdet. Stockholms säregna och sjönära natur ska också skyddas, samtidigt som vi har uppdrag att möjliggöra sjöburen kollektivtrafik.

Sammantaget är det här ganska många krav. Exploateringskontoret, trafikmiljökontoret, idrottsförvaltningen och Stockholms Hamn har alla uppdrag från fullmäktige att utreda hur, var och om vi ska tillgodose alla dess krav. Det innebär tyvärr i praktiken, eller det kanske kan vara en fördel, att det är två parallella utredningar som är på gång och som ska redovisas.

Man kan också konstatera, vilket kan vara något frustrerande, att det är ytterligare fler huvudmän som ansvarar för olika sträckor av vattenlinjerna i staden. Det är Statens Fastighetsverk och Kungliga Djurgårdsförvaltningen som också är medaktörer.

Vi i hamnen upplever ett stort tryck på oss – jag kan nästan säga dagligen – att svara upp mot alla möjliga och omöjliga frågor och krav. Av det skälet kommer vi nu att ta på oss ledartröjan och ansvara för att försöka samordna och även påskynda framtagandet av ett gemensamt förslag till strategi.

Jag skulle därför föreslå att vi får återkomma i detaljfrågor när den stora inventeringen är gjord och vi kan ta ett helhetsgrepp över detta. Jag ser verkligen fram emot att det inte dröjer för länge tills det kommer. Med detta yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 168

K a r i n R å g s j ö (V): Jag ska vara föredömligt kortfattad en kväll som denna då alla verkar så himla trötta, speciellt ni på den högra sidan.

Jag ska yrka bifall till Vänsterpartiets reservation. Det är väl jättebra att man kan utnyttja Stockholms vatten på ett mer effektivt sätt, men det vill till att man också tänker lite på de klimatförändringar vi står inför.

§ 31 Motion om lägre löner för Stockholms borgarråd (utl. 2012:139)

Anförande nr 169

Å s a J e r n b e r g (MP): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Det är väl ingen hemlighet att Miljöpartiet vill sänka borgarrådslönerna i Stockholm. I Miljöpartiet har vi många gånger i olika sammanhang och på olika nivåer drivit frågan om rimliga politikerarvoden. Politiker är inget man är på livstid eller för att man drivs av pengar. Politiker är något man är för att man drivs av ett engagemang.

Lönenivåerna för politiker är viktiga för allmänhetens förtroende för politiken, och jag tror inte att vi ska underskatta det. Lönerna måste uppfattas som rimliga. Vi i Miljöpartiet tycker inte att borgarrådslönerna i Stockholm är på rimliga nivåer i dag, och därför vill vi att lönerna sänks.

I Stockholm är borgarrådets löner betydligt högre än för kommunalråd i andra kommuner runt om i Sverige. Malmö och Göteborg har kommunalrådslöner som ligger långt under Stockholms, och det finns inga starka skäl till att Stockholm ska ha en betydligt högre nivå än Sveriges övriga två stora kommuner. Borgarrådslönerna är också orimligt höga i förhållande till lönenivåerna i samhället i övrigt.

Att vara politiker är att drivas av ett samhällsengagemang och en vilja att förändra världen. Jag är idealist – en realistisk idealist, brukar jag säga, men jag är likväl en idealist. Jag tror att alla här i inne i salen, oavsett partifärg, drivs av ett stort engagemang, ett engagemang för att vara med och förändra världen, ett engagemang för att skapa en bättre stad för stockholmarna, en önskan om att vara med att förändra. Inte minst stadens främsta företrädare, våra borgarråd, tror jag drivs av ett stort engagemang. Att få vara med och arbeta med politik som folkvald är en fantastisk förmån. Det är inget man gör för pengar.

Med detta har jag inte sagt, och det vill jag inskräpa, att lönerna ska vara orimligt låga, men de ska inte heller vara orimligt höga.

Jag yrkar bifall till Miljöpartiets motion.

Anförande nr 170

M a r k u s N o r d s t r ö m (M): Det här är som sagt var en motion som berör ersättningarna till Stockholms borgarråd. I dag är borgarrådets arvoden knutna till Statsrådsarvodesnämnden. Vad är då Statsrådsarvodesnämnden? Jo, det är en förvaltningsmyndighet som i sin tur sorterar under Sveriges riksdag. Den har ingenting med stadshuset att göra, och den har ingenting med Stockholms kommunpolitiker att göra. Jag tycker att det i grund och botten är bra.

Denna ordning har gällt alltsedan Socialdemokraterna styrde i Stockholm 1990. Man tittade på olika former av konstruktioner för detta och fattade beslut i fullmäktige om att borgarrådets arvoden ska kopplas till utvecklingen av statsrådslönerna. Det fanns flera anledningar till det, men en huvudanledning var att man sökte ett system som inte skulle innebära att man då och då tvingades göra om det. Det skulle finnas en långsiktighet i systemet. Man sökte också ett system som innebär att besluten fattas av en fristående nämnd.

Ordet "förtroende" nämns i motionen av Miljöpartiet. Jag vill gärna säga att förtroende verkligen är någonting som man förtjänar som politiker. Det är inte något man kan eller ska ta för givet. Tvärtom är det någonting som man måste förtjäna om och om igen, varje dag, om man vill behålla det, och jag tror inte att det handlar om exakt vilken lön man har. Jag tror snarare att det handlar om vad man gör, hur aktiv man är, hur tillgänglig man är för att svara på frågor och framför allt hur man bemöter samhällsproblem: Vilka samhällsproblem ser man? Vad vill man göra åt dem? Hur vill man gå vidare? Det är grunden när det gäller människors förtroende för politiker.

Sammanfattningsvis har vi haft den här ordningen i över 20 år, och jag tycker att det är en rimlig ordning. Det är rätt att ersättningarna beslutas på ett sätt som inte är påverkbart för dem det gäller. Därmed yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 171

Å s a J e r n b e r g (MP): Jag blir lite konfunderad över den väldigt långa utläggningen om hur det här systemet fungerar. Från vår sida har vi sagt att vi tycker att det här är ett bra system. Vi tycker att arvoden, eller lönerna som det kallas, ska vara knutna till statsrådets arvoden. Det är en bra princip.

Vi säger inte emot det, utan det vi pratar om är att vi tycker att den här procentsatsen, i dag 80 procent eller 90 procent för vissa borgarråd, ska sänkas. Det är det som den här motionen handlar om, inte om själva systemet för hur lönerna sätts. Det ställer vi oss bakom.

Min fråga till Markus Nordström blir väl egentligen, eftersom jag inte riktigt tyckte att vi fick ett svar på det: Tycker du att det är rimliga nivåer som vi har i Stockholms stad, där det är upp emot 116 000 kronor i månaden för det bäst betalda borgarrådet? Det är snäppet under en ministerlön. Är det en rimlig lön för våra politiker här i Stockholms stad?

Anförande nr 172

M a r k u s N o r d s t r ö m (M): Jag tycker att det är en rimlig ordning att Statsrådsarvodesnämnden beslutar om det här. Det finns ju också flera faktorer i Stockholm. Vi har ett löneläge i Stockholm som generellt sett är högre än i övriga landet, också i jämförelse med Göteborg och Malmö, vilket delvis beror på att det är dyrare för alla att bo och leva i Stockholm.

Det är det ena. Det andra är att uppdraget som borgarråd i Sveriges huvudstad är krävande och förknippat med ett väldigt stort ansvar. Vi är Sveriges i särklass största kommun. Vi är på väg mot en miljon invånare. Vi har en budget på över 40 miljarder. Givet generellt löneläge, invånarantal och den stora ekonomi som Stockholms stad har ansvar för tycker jag att det här systemet med ersättning är rimligt.

Anförande nr 173

K a r i n R å g s j ö (V): Ena stunden är det jämställdhet, i nästa höga löner. Jag ska inte dra några stora växlar på det.

Vi tillhör också gänget som tycker att arvoden här är orimligt höga. Strukturen för hur vi sätter lönerna är en sak, men var de sedan landar är en annan.

När man tjänar så pass mycket som man gör, uppemot 100 000 kronor i månaden, tror jag att det skulle vara väldigt lätt för de flesta av oss att känna att man vill ha uppdraget kvar. Specifikt om man kanske hamnar på ett jobb med 30 000 i månaden blir fallet ganska trist. Det har vi också sett konsekvenserna av, i det att man har lyckats ta fram ett ganska knasigt pensionssystem som späder på politikerföraktet. Det vill jag lova. Det kanske inte händer på era middagsbjudningar, men en och annan undrar hur det kommer sig att man kan glida ut härifrån med så fina och fiffiga pensioner från den väldigt höga lönen.

Så visst är det så att de här höga lönerna gör att människor kanske också biter sig fast en extra sväng. Så är det, tror jag.

Vi vill därför se över lönerna. Vi tycker att det här är en bra motion, och vi har också lagt en reservation. Det är alltid känsligt att diskutera pengar. Hur mycket är människor värda i relation till andra och så vidare? 100 000 i månaden är en ganska saftig lön. Till och med för privata chefer högst upp på skalan inom exempelvis PR- och reklambranschen kan det vara en hög lön.

Jag tycker att man kan fundera på det, och jag tycker specifikt att man kan fundera på vad de här höga lönerna innebär för att få snurr på politiker, det vill säga att folk biter sig fast en extra sväng för att få mer godis.

Anförande nr 174

A n n - K a t r i n Å s l u n d (FP): Ordförande, fullmäktige! Det finns nästan inte någon fråga som är så tacksam och opportunistisk som att säga att det är några andra än en själv som ska ha lägre lön. Det är någonting som är väldigt tacksamt och roligt att ta till.

När det gäller borgarrådslönerna i Stockholm är vi tydligen eniga med Miljöpartiet om en sak, och det är att det är bra att det är kopplat till statsrådsarvodena. Sedan handlar det om nivå. Jag skulle vilja ge Åsa Jernberg rätt i en fråga, och det är det här med att vara borgarråd eller politiker: Det är inget livstidsjobb, utan det är ett uppdrag. Det är inte någonting man ska ha på livstid, utan det handlar om ett förtroende.

När det är sagt skulle jag också vilja säga till Karin Rågsjö angående att det finns en risk att människor biter sig fast, att det är ju de politiska partiernas uppgift. Det är väl ingen som kan bita sig fast av sig själv. Åtminstone vi har provval i vårt parti, och det är då sådana här saker avgörs, vem som ska ha uppdraget eller ej.

Jag tycker att den ordning vi har är bra. Vad jag däremot personligen tycker är viktigt att se över är att man ska ha en bra lön när man jobbar, men när man inte jobbar längre ska man inte den lönen. Jag vet att det är så i många partier. Det är inte bara på en sida, utan det är spritt. Vi läser minst en gång om året om hur det ser ut med kommunalråd i övriga landet, vi ser hur det ser ut för gamla riksdagsledamöter – utan att nämna några namn – som inte har jobbat på hur många år som helst. Det finns också borgarråd på er sida som inte har jobbat på väldigt länge sedan de lämnade.

Det tycker jag är en konstig ordning. Jag tycker att man ska ha bra lön när man jobbar, och när man inte jobbar längre ska man en rimlig pension. Men det ska inte vara så att man inte behöver jobba om man slutar som borgarråd när man är 45 eller 50 år.

Det har ändrats och blivit bättre. Jag kommer inte ihåg exakt hur det ser ut, men jag vet att man reviderade detta för ett antal år sedan. Personligen tycker jag att det kanske är någonting man måste se över i fortsättningen också, men det är en helt annan sak.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 175

Å s a J e r n b e r g (MP): Jag uppfattade nästan nyss att jag blev kallad för opportunist och blev faktiskt lite beklämd på det personliga planet. Men jag får väl lämna det åt sidan.

Jag tror verkligen att alla vi här inne drivs av ett engagemang. Det gäller absolut mig själv. Jag är här för att jag tror att man kan vara med och påverka genom det politiska arbetet, och jag har väldigt stor respekt för människor som engagerar sig, vare sig det är Miljöpartiet, Folkpartiet, något annat parti eller en organisation som arbetar för frågor som de tror på och som vill vara med och förändra samhället. Ibland kan vi tänka att vi sitter här och harvar, men vi är faktiskt en del av någonting fint, alla vi som sitter här inne. Så känner jag väldigt starkt.

Det är också utgångspunkten för all den politik och det arbete som jag vill vara med och bidra till inom Miljöpartiet. Det är inte opportunism som driver mig, utan jag tror, för att återgå till sakfrågan, att vi kan ha olika åsikter i den här frågan, och det får vi ha respekt för. Jag har respekt för er som har en annan uppfattning än vad vi har, men vi tycker att lönerna är orimligt höga, och därför har vi lagt fram det här förslaget.

Anförande nr 176

A n n - K a t r i n Å s l u n d (FP): Det var inte något personligt, men Åsa Jernberg är också medveten om att den här frågan väcks med jämna mellanrum. Jag säger inte att inte du verkligen tycker så, men det är en fråga med lättköpta poänger som man väcker med jämna mellanrum och som egentligen inte påverkar verkligheten. Jag menar, de kvinnor som jobbar deltid fast de vill jobba heltid blir inte hjälpta vare sig ett borgarråd har en lön knuten till statsrådsarvoden eller ej. Det ligger på ett helt annat plan.

Anförande nr 177

K a r i n R å g s j ö (V): Jag tror inte att man behöver vara opportunist för att säga att vi har ett ganska högt löneläge i stadshuset. Jag ska också komma ihåg att yrka bifall till Vänsterpartiets reservation.

Jag ska även säga någonting annat. Visst gör alla borgarråden, oavsett partifärg, ett väldigt bra jobb, men de som bär upp politiken i Stockholm och som ser till att det rullar i nämnder, fullmäktige och så vidare är faktiskt alla fritidspolitiker.

Anförande nr 178

A n n - K a t r i n Å s l u n d (FP): Det håller jag helt med om. Fullmäktige i Stockholm består inte bara av borgarråden, vare sig de är från majoriteten eller oppositionen. Det är klart att det handlar om alla fritidspolitiker ute i nämnder och styrelser.

Anförande nr 179

B e r t h o l d G u s t a v s s o n (M): Ordförande, fullmäktige! Jag har varit med så länge i fullmäktige att jag var med 1990 när vi tog det här beslutet som det hänvisas till. Det var en hel del diskussioner, men vi tog det i bred enighet, just därför att ingen skulle sätta sina egna löner. Det har fungerat bra.

Engagemang har vi väl alla. Men borgarråden är tillgängliga i princip dygnet runt 365 dagar om året, utöver ett brinnande engagemang. Det kräver sin kvinna och sin man att kunna hantera det och orka med det, och då bör det också vara välbetalt.

Att jämföra med Göteborg och Malmö haltar lite. Stockholm är ungefär tre gånger så stort som Malmö och dubbelt så stort som Göteborg. Det är kanske skälet till att lönen är satt därefter, utöver, som nämnts tidigare, löneläge och så vidare.

Vänsterpartiet hänvisar till att borgarrådens löner bör sättas i relation till bedömningar av likvärdigt arbete. Skulle man göra det skulle de nog ha betydligt högre lön än nu, eftersom chefer för företag med 40 000 anställda nog har betydligt högre löner än 100 000 i månaden. Då är det tal om flera miljoner per år, enligt vad jag har kunnat se i medierna.

Tidigare när vi tog upp det här, både 1990 och 1996, togs det upp som ett ärende och man diskuterade i fullmäktige. Den möjligheten hade kanske funnits nu också, men i stället skriver man en motion, kanske för att få lite mer uppmärksamhet på det hela, vad vet jag.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 180

K a r i n R å g s j ö (V): Det här kan bli en filosofisk och fin diskussion. Hur ska man jämföra ett borgarråds lön? Ska vi jämföra med Volvo AB, eller ska vi jämföra med en kirurg med ett extremt ansvar, chef för ett antal avdelningar? Det vore väl intressant att titta på tillsammans med facket. Vore det inte himla intressant att se var vi skulle hamna då? Det tycker jag skulle vara superspännande. Men det kommer nog aldrig att ske.

Anförande nr 181

B e r t h o l d G u s t a v s s o n (M): Nu var det inte jag som tog upp den delen av diskussionen, utan jag bara läser innantill vad det står i reservationen som anförs av Ann-Margarethe Livh – att man ska jämföra med likvärdiga arbeten. Likvärdiga arbeten måste ju vara sådana som har lika mycket personal under sig och lika mycket ansvar på så sätt att det är så pass mycket verksamhet och så mycket ansvar. Så tolkar jag den här reservationen. Om någon annan tolkar den annorlunda är det upp till den.

Anförande nr 182

C h r i s t o p h e r Ö d m a n n (MP): Det låter igen i den här debatten som om det kanske är dags att göra lite jämförelser och fundera över rimligheterna i olika löner.

I kväll ska vi diskutera just borgarrådens löner. Stockholm är ju väldigt stort. Det kan jag också säga. Det är ett stort och ansvarsfullt uppdrag. Samtidigt kan jag tycka att det kanske ändå inte är så rimligt att borgarråden här i Stockholm har högre löner än ministrarna i Frankrike. Frankrike är ju betydligt mycket större än Stockholm. Nu har de väl minskat sina löner med 30 procent, men det är intressant att man diskuterar de här frågorna runt om i Europa nu, och det beror naturligtvis på att det går lite dåligt för Europa här och var. Då blir det orimligt att det på vissa håll i vissa arvoden eller vissa uppdrag inte händer så mycket, att man inte reagerar tillräckligt mycket.

Jag tycker att det vore bra att om man håller i ekonomin så ska man även hålla i löner och speciellt för dem som har de högsta lönerna.

Anförande nr 183

B e r t h o l d G u s t a v s s o n (M): Ursäkta, men nu slog det väl ändå slint när du jämför på det sättet. Ska borgarråden i Stockholm ha lägre löner för att det går dåligt i ett annat land, när hela Europa är störtförvånade över hur pass bra det går för Sverige och för Stockholm med den fantastiska utveckling vi har? Vi kan tillgodose alla människor på alla plan och ändå ha möjlighet att sänka skatten med 15 öre.

De andra stackarna får hålla på med indragningar på alla plan, och ändå får de höja skatten. Det är en viss skillnad, och om de har skött sin politik så erbarmligt dåligt att det går så för deras medborgare, då förstår jag att de kräver lägre löner. Men att ni kräver det när det går så bra för Stockholm kan jag däremot inte förstå.

Anförande nr 184

K a r i n H a n q v i s t (S): Jag får representera den del av oppositionen som har samma uppfattning som kommunstyrelsen. Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Vi tycker att det är bra, precis som många har sagt, att systemet är fritt från en egen möjlighet till påverkan för dem som är berörda och att systemet och nivåerna borde gälla, för de ligger på samma nivå över tid. Annars kan det bli påverkan uppåt och nedåt.

Jag vänder mig lite emot att det här i församlingen nu talas om *löner*. Det är ju arvoden vi har, samtliga som sitter i salen. Har man en lön har man oftast också ett kollektivavtal, hoppas jag. Man har också möjlighet till individuell lön, och man får ett slags uppföljning av sin lön årligen eller när avtalen går ut. Jag tycker därför att vi ska använda rätt begrepp. Det handlar om arvoden.

Jag tycker att många har sagt kloka saker. Vi pratade om näringslivet och arbetsgivare. Vi är väl ändå den största arbetsgivaren i staden. Ska man jämföra så kan man hitta förklaringar där. Borgarråden och vi i fullmäktige har ansvar för 35 miljarder. Det är ett stort ansvar som kräver mycket av våra borgarråd.

Jag tycker att om man tittar på kostnaden – man har pratat om Malmö och Göteborg – så är vi ändå en betydligt större stad, kommun och arbetsgivare. Tittar man på kostnaderna ligger det inte särskilt högt. Det är också en demokratifråga. Vad kostar våra verksamheter? I Stockholm kostar de 537 kronor jämför med 570 i länet, så vi ska inte hävda att vi kostar mest.

Jag biträder som sagt var kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 185

Å s a J e r n b e r g (MP): Vi i Miljöpartiet tänker aldrig låta bli att lägga fram en politik för att den anses opportunistisk. Vi tänker heller aldrig lägga fram en politik för att ta billiga poänger. Vi lägger fram den politik som vi tror på i våra hjärtan.

Jag är övertygad om att vi kan få kompetenta människor på borgarrådsposterna även med lägre arvoden. Här kan vi jämföra med exempelvis den ideella sektorn. Precis som inom politiken drivs människor av ett engagemang för att förändra världen. Här finns många duktiga generalsekreterare som har ett större ansvar än många företagsvd:ar men som tjänar mycket mindre. Borgarrådsuppdraget är inte en fråga om pengar utan en fråga om engagemang och drömmar. Politikeruppdraget går inte heller att jämföra med andra arbeten. Vi tjänar invånarna i Stockholms stad, och lönerna ska uppfattas som rimliga av våra invånare.

Det är inte heller någon låg lön som vi föreslår. Det handlar om 71 000 kronor i månaden. Tycker ni att det är en låg lön? Det tycker inte vi.

Anförande nr 186

K a r i n R å g s j ö (V): Jag hajade till lite när Berthold Gustavsson drog i väg. Jag ska inte dra igång någon superdebatt, men Berthold sade att man kanske skulle titta på de fantastiska resultaten i Stockholm. Jag tror att man ska hålla isär begreppen lite, för i så fall skulle vi ju börja mäta och se att skolresultaten har sjunkit så pass att ditt arvode sjunker si och så mycket. Det vore inte så jättekul. Att ha det på det sättet, Berthold, vore kanske tråkigt för oss alla.

Den här frågan och att prata om pengar kan upplevas som extremt opportunistiskt, men det är klart att ett arvode på 70 000-80 000 inte är något lågt arvode. Ska man hålla nere politikerföraktet som grasserar där ute gäller det att ha arvoden som ligger på en rimlig nivå. Jag vet inte om 100 000 är en rimlig nivå på ett arvode. Det borde kanske vara intressant att diskutera det med andra personer, såsom vi har föreslagit i vår reservation.

Anförande nr 187

C h r i s t o p h e r Ö d m a n n (MP): Ordförande, fullmäktige! Jag tycker att det är jättebra att vi har den här diskussionen. Förra gången vi diskuterade det här, för nästan tio år sedan, var det vi och Vänsterpartiet som ville sänka borgarrådens löner. I dag är det också Miljöpartiet och Vänsterpartiet, men samtidigt vet jag att nu är vi inte ensamma i Europa, utan nu är det väldigt många som diskuterar rimligheten i väldigt höga löner kontra de som står i arbetslöshet och får leva på olika typer av sociala försäkringssystem.

Det är i det sammanhanget som det finns all anledning att fundera på hur man ska hålla i pengarna också här i Stockholm. Det är viktigt att hålla i pengarna. Det är viktigt för skattebetalarna, och då är det viktigt att man också håller i pengarna överallt och naturligtvis i första hand försöker bromsa när höga löner tenderar att fortsätta gå upp när det inte gör det för andra personer.

Hade vi, bara som ett exempel, haft hälften så höga borgarrådslöner i den här salen är jag helt övertygad om att ändå hade varit exakt samma borgarråd som hade suttit på oppositions- och majoritetssidan. I det sammanhanget är det därför fullkomligt självklart för mig att vi inte behöver betala så höga arvoden, när ändå samma gäng kommer att sitta här. Med tanke på hur svårt det är för väldigt många människor att få sin ekonomi att gå ihop tror jag att om vi politiker tar vårt ansvar och är beredda att hålla igen på arvode för att vi vet att det är så tufft bland så många stockholmare så får vi ett ökat stöd för vår politik. Det tror jag kan vara väldigt viktigt framöver. Det är så man resonerar i olika företag i Sverige. Det är så man resonerar runt om i världen. Det är så man resonerar också i olika europeiska demokratiska församlingar.

Jag tycker därför att det är dags att Stockholms stads politiker också tar sig en funderare på hur många högre ett borgarråds lön ska vara jämfört med en vanlig stockholmare i dag. Det är viktigt att ta upp det till diskussion.

Anförande nr 188

K a r i n H a n q v i s t (S): Ordförande, fullmäktige! Det är inte första gången som den här motionen väcks i fullmäktige. Jag har suttit nästan lika länge som Berthold här, och det har kommit då och då.

Det pratades här om att när beslutet togs för drygt 20 år sedan så hade man med samtliga partier en diskussion, och det var konsensus om hur det här skulle se ut. Då är min fundering att om det nu är aktuellt igen så kanske man borde resonera i de termerna: att man sätter sig ned tillsammans och diskuterar. I en sådan här fråga är det nog ganska viktigt att man är något så när överens över partigränserna. Det är min fundering som jag skickar med till Christopher Ödmann.

Anförande nr 189

C h r i s t o p h e r Ö d m a n n (MP): Det tycker jag är ett bra och konstruktivt förslag. Under de här 20 åren ha vi ändå höjt borgarrådets arvoden. Vi har höjt från 70 procent till 80 procent. Vårt förslag är att sänka till 60 procent, och det kan nog vara väldigt rimligt, tycker jag, utifrån hur utvecklingen har gått i Stockholms stad och hur stockholmarna har det generellt i sin egen ekonomi.

Att slå sig ned och fundera på vad som är en rimlig nivå är ett jättebra förslag!

Anförande nr 190

J o n a s N i l s s o n (M): Christopher Ödmann nämnde i ett tidigare inlägg att man kanske skulle ha samma lönenivåer som franska politiker har. Men franska politiker har utöver sin lön ett antal hundratusen kronor som de inte behöver redovisa, ungefär som en handkassa.

Då undrar man om det är ett system som ni skulle vilja ha, där även vi i Stockholm skulle ha någon typ av handkassa som vi inte behöver redovisa. Det tycker absolut

inte jag, utan jag tycker att det ska vara väldigt tydligt vad man får. Det ska vara på tillräcklig nivå så att man inte kan misstänkas för att bli mutad och så vidare.

Jag tror egentligen inte att Christopher Ödmann föreslår någon typ av franskt system här i Sverige eller i Stockholm, så frågan är om han verkligen vill ha ett sådant franskt system eller om han helt enkelt bara är en opportunist och dessutom en dåligt påläst opportunist.

Anförande nr 191

C h r i s t o p h e r Ö d m a n n (MP): Vad jag tog upp när jag jämförde franska ministrar med Stockholms borgarråd var rimligheten i att Stockholms borgarråd skulle ha mer betalt än franska ministrar. Det var Berthold Gustavsson som jämförde Stockholm med Malmö, medan jag hävdade att Frankrike är lite större än Stockholm.

Jag tycker inte alls att vi ska ha ett franskt system. Det är olika system. Jag tycker till exempel att Paris kommunfullmäktigeledamöter har alldeles för bra betalt jämfört med vad vi har här. Jag tänkte alltså inte ha något franskt system över huvud taget; däremot tror jag att det är viktigt att man ser över skillnaden i lön mellan borgarråd i staden och de medborgare i staden som de ska företräda och som lever ett helt annat ekonomiskt liv.

§ 32 Motion om omgående reovering av Hässelbygårdsskolan (utl. 2012:140)

Anförande nr 192

Jan Valeskog (S): Ordförande, fullmäktige! Det finns ett antal skolor i Stockholm som har stora underhållsbrister, och det här är en av de skolorna. Vid en besiktning för ett år sedan ungefär kunde man konstatera att det var nästan obefintlig ventilation, det var mycket varmt i skolan på sommaren och iskallt inomhus på vinter, trasiga stengolv, befarad mögel- och vattenskador i duschrum, nedslitna och ohygieniska toaletter, golvbeläggningar sedan 50-talet i vissa rum – hör och häpna – trasiga mattor, omfattande putsskador, sprickor, vanvårdade ytterdörrar i dåligt skick, energikrävande gammal takarmatur, olåsta proppskåp och murar och stolpar som var rostiga och söndervittrade på många ställen. Listan skulle kunna göras längre.

Rent allmänt tycker jag att man kan säga att vi har haft systemfel när det gäller skollokaler i Stockholm över tid på det viset att de underhållsplaner som vilken normal fastighetsägare som helst skulle ha har inte Sisab i det här fallet haft möjlighet att genomföra helt och hållet tidigare, eftersom det byggde på att utbildningsförvaltningen gjorde beställningarna, och det var det lite si och så med. Det var inte heller föremål för politisk hantering, även om jag inte tycker att politiker ska sitta och avgöra exakt allt här. Men det skedde väldigt godtyckligt.

Nu har vi alltså ett alldeles nytt ramavtal som till min glädje är betydligt bättre och som innebär att Sisab får möjlighet att sköta sådant här underhåll på ett sätt som en fastighetsägare eller fastighetsförvaltare normalt ska göra. Därvidlag är det en förbättring som nyligen har skett.

I svaret sägs att man har beslutat om viss upprustning, men det var den som skedde innan den här motionen skrevs, och det var alltså stora brister kvar som behöver åtgärdas.

Nu ska jag ändå faktiskt, för ovanlighetens skull höll jag på att säga, tolka det här svaret positivt såtillvida att utbildningsförvaltningen ändå jobbar med den här frågan för att få en upprustning. Jag har inte sett det konkret ännu, men skrivningarna är ändå positiva som svar, och det är naturligtvis orimligt att fortsätta på detta vis.

Jag yrkar bifall till Socialdemokraternas reservation som bygger på att vi faktiskt ska åtgärda hela skolan och inte bara någon liten del av den.

Anförande nr 193

Borgarrådet Edholm (FP): Ibland hinner det ju rinna en del vatten under broarna, och det är ett problem att motionshanteringen ibland tar så lång tid att det hinner verkställas saker innan det kommer upp här i fullmäktige.

Men det är i alla fall bra när det är positivt, och jag tror precis som Jan Valeskog att en del av de problem som vi har med underhåll av våra skolor kommer att lösas med det nya ramavtalet som ger större makt åt Sisab att bestämma om det som är normalt fastighetsunderhåll.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

§ 33 Motion om införande av en HBT-policy i Stockholms stad (utl. 2012:141)

Anförande nr 194

K a r i n R å g s j ö (V): Ibland är man lite korkad och tror att vi ska kunna enas om en motion som är jättebra, precis som man kunde i landstinget med Håkan Jörnheds motion. Men så är förstås icke fallet i Stockholm där Alliansen väldigt sällan säger ja till någonting, hur bra det än är, från oppositionen. Det blir mest ett stort flummande från den sidan när man säger att man har besvarat motionerna.

”Att arbeta med kunskapsutveckling, bemötande och medvetenhet inom HBT - frågorna i Stockholms stads verksamheter är viktigt. Medborgare som använder stadens tjänster ska inte känna sig diskriminerade eller missförstådda”, säger det vikarierande socialborgarrådet.

Jag tycker att vi har fått ett slags icke-svar. Det är en ganska kraftlös skrivning. Allt ska bakas ihop till en jämntjock gröt och läggas över, och så hoppas man att det blir bra i slutändan. Det låter ibland när man läser i ert svar att allt i den här staden funkar jättebra. Ingen diskrimineras, ingen far illa, vi behöver inte göra någonting åt vare sig monument över slavar, hbt-policier eller någonting annat, utan vi kör vidare.

Tittar man igenom remissinstanserna för den här motionen kan man se att exempelvis landstinget tycker att det här är en alldeles utmärkt motion. Man har ju där lagt fram en liknande motion som samtliga politiker har ställt sig bakom. Socialförvaltningen tycker också att det här är en bra motion eftersom det behövs ett synliggörande och mer kompetens på det här området.

Stockholms stad, den största kommunen i Stockholm, kommer alltså att sakna en hbt-policy, vilket vi tycker är lite märkligt. I landstinget har man ju tagit fram en sådan här policy ganska oblodigt, utan stora politiska strider eller någonting, för man har tyckt att okej, det här behöver vi, och så gör man det bara.

Det här handlar om att synliggöra en grupps behov och situation i olika verksamheter i Stockholm. Jag undrar till exempel vilken kompetens personalen inom äldreomsorgen har för att på bästa möjliga sätt kunna bemöta äldre hbt-personer. Hur jobbar man med det? Är det igångsatt, det jobbet? Vilken beredskap har personal inom äldre-, individ- och familjeomsorgen för att med respekt kunna bemöta samkönade par och ensamstående hbt-personer? Jobbar vi med det på ett effektivt sätt i Stockholm? Ja, det tycker ni.

Har hbt-frågorna en självklar plats i fritids- och fältassistenternas arbete? Jobbar man med det i Stockholm? Hur uppmärksammar personal på förskolorna och skolorna att det finns många barn som lever i så kallade regnbågsfamiljer? Jobbar vi med det? Ser någon på det? Kan någon svara? Får personalen inom Stockholms stad utbildning i hbt-kompetens? Sker detta?

Det är något slags quiz, det här, sent på kvällen. Blir det för många nej blir det bakläxa.

Har staden något förebyggande arbete mot hbt-personer som riskerar att utsättas för hedersrelaterat våld? Ja, där kanske det är lite på gång, måste jag säga. Vilken kompetens finns i staden på det området?

Det finns möjligheter att lyfta upp olika gruppers möjligheter så att de inte ska diskrimineras, inte känna sig utestängda, inte känna sig särbehandlade. Det säger ni att ni fixar, och jag är extremt förvånad att ni lyckas lösa ett problem genom att göra *nada*.

Jag vill med det här också yrka bifall till Vänsterpartiets reservation.

Anförande nr 195

M a r k u s N o r d s t r ö m (M): Likabemötande och likabehandling oavsett olika faktorer – kön, religion, sexuell läggning, etnicitet eller vad det nu kan vara – är grundläggande. Det tror jag att vi alla håller med om. Det är grundläggande, och det ska vara grundläggande i alla stadens verksamheter. Stockholm arbetar med detta på flera olika sätt. Vi har riktlinjer, bland annat lika rättigheter, skyldigheter och möjligheter där den här typen av jämställdhet och mångfaldsarbete betonas. Det finns nationell lagstiftning som vi följer upp här i Stockholm, bland annat.

Sedan finns det riktade satsningar. Stockholms skolors ungdomsmottagning är hbt-certifierad i dag. I budgeten anger man att alla ungdomsmottagningar ska hbt-certifieras. Det tycker jag i grund och botten är bra. Sedan ska man komma ihåg att ingen person ska behöva uppleva att man kränks eller att man osynliggörs. Här tror jag att vi alla har ett ansvar, för man kan ju inte alltid klubba fram normer i en fullmäktigesal. Attityder kan man inte alltid lagstifta fram. Jag skulle säga att man inte kan lagstifta fram attityder över huvud taget, utan det beror på samhället i stort, och här har vi alla ett ansvar i hur vi agerar.

Avslutningsvis tycker jag att vi ska arbeta mot all form av diskriminering, och jag tycker att det är bra att vi tar ett helhetsgrepp kring det och inte alltid pekar ut specifika grupper. Därmed yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 196

K a r i n R å g s j ö (V): Jag måste fråga dig, Markus: Kan du peka ut exakt var någonstans ni jobbar med de här frågorna? Du pratar om våra skolmottagningar och lite annat, men var exakt arbetar vi med just den här gruppen? Jag tycker att du ska läsa RFSL:s svar på motionen som är positivt. Det vill säga, man tycker att det är ganska självklart att man arbetar med den här typen av policy.

Jag tycker att det är politikernas sak att skapa förutsättningar mot diskriminering och mot förtryck av olika minoriteter oavsett. Jag tycker inte att ni riktigt lyckas med det, utan ni kör något slags *mainstream* som är svårt att se hur ni arbetar med. Det är väldigt lite *hands on*, utan det är väldigt mycket snack om att det pågår någonting någonstans. Men jag har jättesvårt att se var exakt det arbetet pågår.

Anförande nr 197

M a r k u s N o r d s t r ö m (M): Jag som homosexuell tillhör själv den här gruppen, som du säger. Jag tycker att vi ska vara noga med att som politiker är det viktigt att inte se på vissa grupper i samhället som homogena. Jag vill inte tillhöra en

homogen grupp som politiker definierar och som sedan definierar vilka behov som den gruppen har och sedan går vidare och tar beslut om hur man ska förhålla sig till gruppen.

Jag är en individ precis som Karin Rågsjö och som alla andra, och det tror jag är den stora skiljelinjen mellan oss på den här sidan och Vänsterpartiet. Ni har en förkärlek för kollektiva lösningar, och det letar sig in i frågan om sexuell läggning.

Anförande nr 198

Å s a J e r n b e r g (MP): Jag som lever tillsammans med en kvinna kan ta ordet. Jag ser mig inte riktigt utifrån ett individuellt perspektiv här, utan jag tycker att vi ska hålla oss till ett strukturellt perspektiv. Jag tänkte prata lite om den här gruppens hälsa, och då pratar jag alltså inte om min egen hälsa utan om gruppens. Det går nämligen att dra några intressanta slutsatser där.

Vi i Miljöpartiet är föga förvånande mycket positiva till den här policyn. Det är en liknande policy som redan har tagits fram för Stockholms läns landsting där de borgerliga partierna styr, och vi tycker att även staden bör ta det här steget.

I dag vet vi att homosexuella, bisexuella och transpersoner har en betydligt sämre hälsa jämfört med befolkningen i övrigt. I en undersökning från Ungdomsstyrelsen om ungdomars hälsa uppgav 11 procent av de homo- och bisexuella männen och 25 procent av kvinnorna att de någon gång har försökt ta sitt liv. Bland unga transpersoner är siffran så hög som 27 procent. 27 procent av unga transpersoner har försökt ta sitt liv. Det är helt hemska siffror.

Den här gruppens psykiska och fysiska ohälsa är ett folkhälsoproblem, och det är en fråga om diskriminering som vi måste ta på största allvar. Därför är det också av största vikt att staden arbetar för att hbtq-personers situation förbättras. Det handlar om attityder och bemötande, för det påverkar människors hälsa. När det gäller att inte kunna lagstifta fram en attityd – nu sysslar vi ju inte med lagstiftning – vill jag bara kommentera att det kan man faktiskt. Där kan vi jämföra med antiagalagstiftningen som väldigt många var emot när den drevs igenom. Vi kan ta ett politiskt ansvar. Det här handlar både om hur staden arbetar internt, hur situationen ser ut för våra egna anställda, och om stadens verksamhet och service till invånarna i Stockholms stad.

Att, som stadsledningskontoret föreslår, förbättra arbetet med jämställdhets- och mångfaldsplaner är viktigt, men de här planerna tenderar att rikta sig mer internt och externt. Stadens behöver även förbättra sin servicegivarroll och säkerställa ett gott bemötande av alla invånare oavsett könsidentitet, könsuttryck eller sexuell läggning.

Låt oss därför göra som Miljöpartiet, Folkpartiet och Socialdemokraterna i landstinget i Sörmland, och låt oss göra som de borgerliga partierna har gjort här i Stockholms läns landsting, det vill säga låt oss besluta om en hbt-policy som tydligt anger riktningen för stadens arbete med att bli en öppnare, varmare och mer välkomnande stad!

Jag yrkar bifall till Miljöpartiets reservation.

Anförande nr 199

Ole - J ö r g e n P e r s s o n (M): Jag tycker att mycket av det som tas upp i motionen är viktiga och välbehövliga insatser som vi behöver göra, både som arbetsgivare och som stad, riktat mot våra medborgare. Det finns mycket bra i motionen.

Problemet är ju att det precis så vi arbetar. Vi gör det genom de nämnder och styrelser och de förvaltningar som vi har i staden. Vi arbetar till exempel med våra jämställdhets- och mångfaldsplaner, och vi gör det på ett sätt där hbt-perspektivet lyfts in och kommer att lyftas in ytterligare framöver. Frågan är alltså om motionen kanske slår in öppna dörrar i stället för att tänka särskilt nytt.

Jag vill påpeka att Stockholm om inte alldeles för länge kommer att ha ett helt eget äldreboende för hbt-personer. Det är inte många kommuner som kan stoltsera med det, men det kan vi göra, och vi kan göra det utifrån det perspektivet att vi har valfrihet i den här staden. Det är ni emot, men det har faktiskt lett till att det går att starta upp den typen av verksamheter, vilket jag naturligtvis tycker är väldigt bra och positivt.

Det hänvisas också till det väldigt viktiga samarbetet med RFSL i det här. Jag tycker att RFSL är en viktig strategisk partner för oss, men RFSL är inte de enda som representerar hbt-personer. Det finns även många andra organisationer som arbetar med hiv-frågan till exempel som vi behöver ta in i detta arbete, och det kommer vi också att göra. Det är jag helt övertygad om. Men att ha en sammanhållen hbt-policy som pekar ut en särskild grupp av människor och så ska staden utforma en policy just för den gruppen som om de hade samma behov och samma förutsättningar och samma brist på möjligheter allihop, det tror jag är kontraproduktivt.

Jag har varit emot särlagstiftningar så länge jag har varit politiskt aktiv, och jag är emot särlösningar av precis samma anledning. Jag tror inte på det, men jag tror på att vi tillsammans arbetar för att ingen ska behöva diskrimineras, oavsett diskrimineringsgrunder.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 200

K a r i n R å g s j ö (V): På dig, Ole-Jörgen, låter det som att vi har kommit långt och att väldigt mycket är på gång. Du uttrycker att det inte behövs någon övergripande policy, utan är man hbt-person på något sätt så har man inga problem i den här staden. Man blir aldrig diskriminerad i diverse krogköer. Man blir aldrig diskriminerad eller känner sig konstigt behandlad inom förskolan exempelvis, utan allting flyter på, menar du. Det behövs ingen policy. Det är liksom lite gammalmodigt att arbeta med policier. I stället arbetar man lite här och var i något slags snuttifierat system. Är det så du menar, Ole-Jörgen?

Anförande nr 201

Ole - J ö r g e n P e r s s o n (M): Jag tycker möjligen att Karin Rågsjö övertolkar mitt inlägg något. Det var inte alls det jag sade.

Det jag sade var att det här är ett välbehövligt arbete som vi behöver bli bättre på. Vi behöver bli det i alla delar av vår förvaltning, mot våra anställda och ut mot medborgarna. Självklart.

Vi behöver däremot ingen övergripande hbt-policy som utgår från perspektivet att alla har samma behov, för alla har inte det. Alla har individuella behov. Det är inte alls så att ingen diskrimineras på grund av sin sexuella läggning i Stockholm eller Sverige – Karin vet att det inte är så – men majoriteten av Stockholms hbt-personer lever faktiskt ett väldigt bra liv. Det får man heller inte glömma.

Anförande nr 202

Å s a J e r n b e r g (MP): Det var fint att höra att det ser ut så. Det var väl inte riktigt den bilden jag hade av hur situationen ser ut. Jag tror att vi har en väldigt öppen stad om vi ser till omvärlden i övrigt, men jag tror att det finns otroligt mycket att göra.

Då tänker jag inte minst på hälsofrågan för den här gruppen. Jag tycker faktiskt att det är ett väldigt konstigt resonemang att prata om särlösningar. Det handlar ju om att se strukturer. Vi ser att den här gruppen har en mycket sämre hälsa, och då förstår jag inte varför man inte vill agera. Jag tänker till exempel kring just den här siffran, att 27 procent av unga transpersoner har försökt att ta sitt liv – det är klart att vi behöver särlösningar för just den här gruppen, att vi behöver jobba för ett samhälle som är öppet och inkluderande och som ger den gruppen samma möjligheter som andra människor.

Det är det som det här handlar om: att stötta den här gruppen till att få samma möjligheter som alla människor i Stockholm och göra Stockholm till en mer öppen och varm stad.

Anförande nr 203

O l e - J ö r g e n P e r s s o n (M): Jag ska inte påstå att jag vet väldigt mycket om hbt-politiken. Jag har bara pysslat med det i ungefär 15 år. Men jag tror inte att den här gruppen behöver särlösningar.

Däremot tror jag att individer behöver bra lösningar, oavsett var individen befinner sig och oavsett vem individen är. Man kan inte utgå från att alla har samma behov eller samma möjligheter. Man måste faktiskt se till personen i fråga och inte vilken grupp personen tillhör.

Anförande nr 204

K a r i n R å g s j ö (V): Vad ville vi med den här motionen? Det handlar om synliggörande, det handlar om kompetens och det handlar om bemötande. Ni på er sida säger att vi har ett väldigt bra bemötande och ett väldigt tydligt förhållningssätt i Stockholm till just hbt-personer, men jag vet inte, jag. Vad har ni för evidens? Har ni siffror på det?

Precis som Åsa berättar finns det stora hälsoundersökningar som man har gjort på gruppen. Då handlar det om strukturer. Det handlar inte bara om individer. Ni ser alltid individuella lösningar. Ser man bara individuella lösningar kommer man aldrig att lära sig någonting samfällt inom skola, barnomsorg och så vidare. Det gäller att

arbeta med strukturerna för att komma någonstans, i stället för att arbeta med individerna. Hur ska man annars kunna utbilda personal inom förskolan, exempelvis, eller utbilda personalen inom skolans hälso- och sjukvårdssystem? Hur ska vi kunna göra det om vi bara ser utifrån enskilda individer hela tiden? Man behöver tänka strukturellt, inte sant? Det trodde jag att ni gjorde ibland.

Ni säger att man inte ska se sig som grupp och så vidare, men om man tittar på hälsoundersökningar på unga och äldre hbt-personer, precis som Åsa har påpekat, kan man se ett ökat alkoholintag, mer droger, ett ökat sexuellt risktagande, *you name it*. Det finns ett antal problem.

Om man vill komma åt diskriminering måste man arbeta med strukturer. Det hjälper inte att bara se individen. Man måste kunna göra två saker samtidigt – arbeta med strukturer och se individen. Inte sant?

Det är så intressant att landstinget säger ja till den här motionen. Det är så himla intressant! Men ni säger hårdnackat nej, för allting görs redan i Stockholms stad. Stockholms stad är så himla i världsklass när det gäller de här frågorna, så vi behöver inte göra mer. Jag är skeptisk!

Anförande nr 205

Borgarrådet S j ö s t e d t (FP): Kära fullmäktige! Jag hade inte tänkt ta någon replik vid denna sena tid, men när jag hör er blir jag faktiskt fullkomligt förskräckt. Jag är av många olika skäl väldigt engagerad i de här frågorna, och jag förstår för mitt liv inte hur ni kan stå och behandla alla de människor i Stockholm, väldigt många, som är hbt-personer, som söker sig hit som några slags offer, att de är beredda att ta livet av sig och att de är extremt utsatta allihop.

Så är det inte. Vissa är det, och de ska ha stöd och hjälp, men det är inte så att man kan bunta ihop en hel grupp av väldigt lyckosamma och framgångsrika individer i en enda grupp som något slags potentiella offer. Jag tycker att det är otroligt stötande.

Anförande nr 206

K a r i n R å g s j ö (V): Jag tror inte att någon ser individerna som offer. Däremot ser man att delar av gruppen definitivt diskrimineras på olika sätt. Det kan man diskutera, precis som vi diskuterade slavmonumentet tidigare.

Jag tror att det gäller att jobba med strukturerna. Det gör inte vi, utan vi smetar ut allting och hoppas att unga människor som far illa möter sjysta personer hela tiden.

Det finns specifika behov. Det säger de organisationer som arbetar med frågan. Både RFSL och liknande organisationer som arbetar med hiv-frågan säger det. Det finns absolut stora behov när det gäller hälso- och bemötandeområdet. Även om man är en väldigt lyckosam person kanske man har fått gå en jäkligt lång väg för att vara den där lyckosamma personen. Och det vore väl bra att hjälpa unga människor att inte behöva fajtas lika hårt.

Anförande nr 207

T o r u n B o u c h e r (V): Jag är ganska ny i den här församlingen, och jag var plötsligt bara väldigt tvungen att fråga en sak som jag inte har en aning om: Har vi

ingen jämställdhetspolicy i stadshuset heller, apropå särbehandling av särskilda grupper och skuldbeläggande, offerstil och så vidare? Vi har väl en jämställdhetspolicy, eller har vi inte det för att vi tycker att kvinnor inte ska särbehandlas? Betraktar vi inte det problemet på en strukturell nivå?

Anförande nr 208

Å s a J e r n b e r g (MP): Jag blir lite beklämd. Vi har inte stått här uppe och sagt att människor är offer. Vi har ett program för personer med funktionsnedsättning också. Ska vi ta bort det programmet? Jag är inte den som står här och säger att de människorna är offer heller, utan det handlar faktiskt om att vi lever i ett demokratiskt samhälle där vi ska försöka utveckla möjligheterna för alla människor som bor här. Det handlar inte om att utmåla människor som offer.

Vi kan tycka olika i den här frågan också, men jag tycker att i även här måste ha respekt för att vi har olika ståndpunkter. Det här är vår ståndpunkt, och jag och vi tror på att vi ska bifalla den här motionen. Ni tror inte på det, men det här handlar inte om att utmåla människor som offer utan om att faktiskt se de problem som finns och de otroligt deprimerande siffror som gäller för gruppen som helhet men som man förstår inte kan lägga ut på människor som individer. Det handlar inte om att peka på människor som enskilda människor, utan om att se mönster och strukturer. Det är det vi tycker att vi ska jobba med.